

RUDÁ PLANETA

R o b e r t   A .   H e i n l e i n

Robert A. Heinlein

RUDÁ PLANETA

Pro Tish

Kapitola 1

Willis

Řídký vzduch Marsu zábnul, ale nebyl opravdu studený. Do jižních zeměpisných šířek ještě nepřišla zima a denní teplota se obvykle udržovala nad bodem mrazu. Před dveřmi budovy tvaru kopule stál tvor, který by vypadal jako člověk, kdyby neměl tak podivnou hlavu. Na jejím vrcholu trčel hřeben, oči byly velké a dívaly se strnule, tvář pod nimi přecházela v sosák. Nelidský vzhled byl ještě umocněn oranžovými a černými tygřími pruhy, jež ji celou pokrývaly.

Tvor byl ozbrojen ruční zbraní podobnou pistolí v pouzdře na opasku a v ohybu pravé paže nesl podivnou kouli, velikostí něco mezi basketbalovým míčem a medicinbalem. Přesunul si ji na levou stranu, otevřel dveře a vstoupil do budovy.

Uvnitř byla malá předsíň a vnitřní dveře. Jakmile se vnější dveře zavřely, ozvalo se slabé syčení a tlak v předsíni se začal zvyšovat. Z ampliónu nad vnitřními dveřmi zazněl sytý bas: „No tak kdo je? Ozvěte se! Ozvěte se!“

Návštěvník opatrně odložil kouli na zem, pak popadl oběma rukama svůj nehezký obličej, zatáhl a zvedl si jej na čelo. Pod ním se objevila jiná tvář – tvář pozemského chlapce. „To jsem já, doktore, Jim Marlowe,“ zavolal.

„Jen pojd' dál, než mi tam vystojíš důlek.“

„Už jdu.“ Chlapec počkal, až se tlak v předsíni vyrovná s tlakem uvnitř domu, pak se vnitřní dveře automaticky otevřely a on vstoupil.

„Tak pojd',“ zavolal na kouli. Ta si na spodní straně vyvinula tři výběžky a po nich se vydala za chlapcem. Zároveň se točila, chodila a válela, dost se to podobalo pohybu sudu, když jej někdo kutálí.

Prošli chodbou a ocitli se ve velké místnosti, která zabírala polovinu rozlohy celého kruhového domu. Doktor MacRae vzhlédl, ale nevstal.

„Ahojky, Jime. Vyskoč z kůže. Kafe máš na polici. Ahojky, Willisi,“ dodal a otočil se zpátky ke své práci. Zrovna obvazoval ruku chlapci

asi stejně starému jako Jim.

„Díky, doktore. Jé, ahoj, Franku. Co tady děláš?“

„Ahoj, Jime. Zabil jsem vodomila a řízl jsem se o jeho osten do palce.“

„Nevrť se!“ napomenul ho doktor.

„To pálí!“ bránil se Frank.

„Však to taky má pálit. Mlč a drž.“

„Jak se ti to povedlo?“ ptal se dál Jim. „Měl bys mít dost rozumu na to, abys na něj nesahal. Zabít a spálit, tak se na ně musí.“ Rozepl zip na přední straně své ochranné kombinézy, stáhl si ji z rukou a nohou a pověsil na věšák u dveří. Tam už visela Frankova kombinéza, jejíž helma byla zbarvena pestrým malováním ve stylu indiánských válečníků, a také doktorova, která měla helmu bez nátěru. Jim byl nyní oděn, jak se na Marsu pokládalo za vhodné a slušné: nahý až na jasné červené kraťasy.

„Já jsem ho spálil,“ bránil se Frank, „ale pohnul se, když jsem se ho dotknul. Chtěl jsem jeho ocas na náhrdelník.“

„Tak to jsi ho nespálil dobře. Asi zůstal plný živých vajíček. A vůbec, pro koho chceš dělat náhrdelník?“

„Po tom ti nic není. A vaječník jsem spálil. Za koho mě máš? Za turistu?“

„Občas si nejsem jist. Vždyť víš, že tyhle potvory neumřou, dokud nezapadne slunce.“

„Neplácej nesmysly, Jime,“ vložil se do toho doktor. „Tak, Franku, teď ti dám sérum proti jedu. Moc ti to nepomůže, ale uklidní to tvoji mámu. Asi tak za den ti ten palec opuchne jako otrávené štěně; zastav se a já ti to nařizu.“

„Přijdu o palec?“ strchoval se chlapec.

„Ne, ale pár dní se budeš muset škrabat levou. No a teď ty, Jime, co tě přivádí? Bolí tě břicho?“

„Ne, doktore, jde o Willise.“

„Willis, jo? Hmm, vypadá čiperně.“ Doktor se zadíval na zmíněného tvora. Willis stál u jeho nohou, aby dobře viděl na obvazování Frankova palce. K tomu si vytvořil tři tykadla, která trčela z vrcholu jeho kulovitého těla a tvořila rovnostranný trojúhelník. Na jejich koncích byly oči, tak podobné lidským, až to budilo neklid. Tvor se teď po-

malu otočil na své trojici nožek, aby si všema očima na stopkách mohl dobře prohlédnout doktora.

„Nalej mi kávu, Jime,“ požádal ten, pak se sklonil a udělal z paží kolébku. „Pojď sem, Willisí, hupky nahoru!“

Willis trochu poskočil a přistál v doktorových rukou, během letu zatáhl všechny výběžky. Doktor ho zvedl na svůj pracovní stůl a Willis hned zase vystrčil nohy i oči. Pak se na sebe chvilku dívali. Doktor viděl kouli pokrytou hustou, krátce zastřiženou srstí, asi jako u čerstvě ostříhané ovce, na které kromě očí a nohou zrovna nic dalšího nebylo. Marsovský tvor si zase prohlížel staršího pozemského muže téměř pokrytého rozčuchanými šedobílými vlasy a chlupy. Na hlavě měl porost řídký, na tvářích hustý, na zbytku těla pak přecházel od středně hustého k řídkému. Střed těla tohoto divného nemarsovského stvoření byl zakryt sněhobílými šortkami. Willis se na něj díval rád.

„Jak se cítíš, Willisí?“ zeptal se doktor. „Cítíš dobře? Cítíš špatně?“ Na samém vrcholu balónu se mezi stopkami očí objevil důlek a sevřel se v otvor. „Willis fajn,“ ozvalo se. Hlas zněl úplně jako Jimův. „Tak fajn, říkáš...“ pak doktor bez ohlednutí zavolal: „Jime! Umyj ty šálky ještě jednou. A tentokrát je i vysterilizuj, abychom tady všichni nechytli koutek.“

„Jasně, doktore,“ přisvědčil Jim a dodal k Frankovi: „Dáš si taky kávu?“

„Samo. Slabou, hodně mlíka.“

„Nebud' vybíravý.“ Jim ponořil ruce do laboratorního dřezu zaplněného horou špinavého nádobí a dokázal vylovit další šálek. Vedle se nad Bunsenovým kahanem ohřívala láhev s kávou. Jim pečlivě umyl a vysterilizoval všechny tři šálky, pak je naplnil.

Doktor MacRae si vzal svou kávu a spustil: „Jime, tenhle občan říká, že je v pořádku. Co se děje?“

„Já vím, že to říká, doktore, ale není to pravda. Můžete ho prohlédnout a ověřit to?“

„Prohlédnout? A jak, hochu? Já mu ani neumím změřit teplotu, protože nevím, jaká má správně být. O jeho tělesných pochodech vím asi tolik co prase o pirozích. Chceš, abych ho rozřízl a podíval se, jak funguje?“

Willis okamžitě zatáhl všechny výčnělky a byl náhle hladký jako kulečnicková koule. „Teď jste ho vystrašil,“ vyčetl doktorovi Jim. „Promiň.“ Doktor se natáhl a začal škrábat a lechtat tu chlupatou kouli.

„Hodný Willis, hodný Willis. Nikdo Willisovi neublíží. Tak pojď, hochu, vylez zase ven.“

Willis jen pootevřel štěrbinu nad hlasovou membránou. „Neublíží Willis?“ ozvalo se vystrašeně Jimovým hlasem.

„Neublíží Willis. Slibuju.“

„Neřeže Willis?“

„Neřeže Willis. Ani trochu.“

Oči pomalu vylezly. I bez obličeje dokázal Willis vzbudit dojem ostražitě opatrnosti. „Tak je to lepší,“ řekl doktor. „A teď k jádru věci, Jime. Proč si myslíš, že je tady kamarád marod, když to tak ani on ani já nevidíme?“

„No, podle toho, jak se chová, doktore. Doma je v pořádku, ale jak vylezeme ven... Dřív mě všude následoval, poskakoval kolem, do všeho strkal nos –“

„Nemá nos,“ vložil se Frank.

„Jdi žalovat učitelce. Jo, jenže když ho teď vezmu z domu, tak se akorát schoulí do koule a nemůžu ho dostat ven. Jestli není nemocný, tak proč to teda dělá?“

„Už mi začíná svítat,“ odpověděl doktor MacRae. „Jak dlouho už to táhneš s touhle mičudou?“

Jim se přenesl v paměti zpět o dvacet čtyři měsíců marsovského roku.

„Jsme spolu asi od konce zeuse, teda od počátku listopadu.“

„A teď máme poslední den března, skoro ceres, léto je u konce. Říká ti to něco?“

„Eee, ne.“

„Čekal jsi, že bude hopsat po sněhu? Když přijdou mrazy, my se stěhujeme, ale on žije tady.“

Jimovi poklesla čelist. „Chcete říct, že se snaží hibernovat?“

„Co jiného? Jeho předci měli pěknou řádku miliard let, aby si zvykli na střídání ročních dob. Nemůžeš čekat, že to bude Willis ignorovat.“

„Chtěl jsem si ho vzít s sebou do Syrtis Minor,“ řekl Jim utrápeně.

„Syrtis Minor? Aha, ty jdeš letos do školy, co? Ty taky, Franku?“
„Jasně!“

„Pořád si nemůžu zvyknout, jak rychle rostete. Vždyť je to sotva týden, co jsem ti dával ricínový olej na palec, aby sis ho necucal.“

„Já jsem si palec nikdy necucal!“ hájil se Frank.

„Vážně ne? Tak to bylo nějaké jiné děcko. Na tom nesejde. Přišel jsem na Mars, abych měl rok dvakrát tak dlouhý, ale zdá se, že v tom není žádný rozdíl.“

„Jak jste vlastně starý, doktore?“ vyzvídal Frank.

„Starej se o sebe. Tak co, kdo z vás půjde studovat medicínu, aby pak se mnou přiložil ruku k dílu?“

Nikdo z nich neodpověděl. „Tak mluvte, mluvte,“ pobízel je doktor, „co chcete studovat?“

„No, já ještě nevím,“ řekl Jim. „Zajímá mě areografie, ale líbí se mi i biologie. Možná budu planetární ekonom jako táta.“

„To je rozsáhlý obor, měl by tě zabavit řádky dlouho. A ty, Franku?“

Frank byl trochu v rozpacích. „No, ehm... a vůbec, pořád ještě bych chtěl být kosmickým pilotem.“

„Myslel jsem, že už jsi z toho vyrostl,“ zvolal doktor MacRae překvapeně.

„Proč ne?“ pronesl Frank umíněně. „Třeba se mi to povede.“

„Toho bych se právě bál. Opravdu se ti chce žít svázaný jako balík disciplínou a spoustou zákonů a nařízení?“

„No... já prostě vím, že chci být pilotem.“

„Pak si za to budeš moci sám. Já jsem opustil Zemi právě proto, abych se těch pitomostí zbavil. Je to tam tak sešněrované zákony, že se pomalu ani nenadechneš. Na Marsu máme ještě pořad trochu svobody. A až se to změní...“

„Co 'až se to změní', doktore?“

„To je jednoduché, prostě si najdu nějakou jinou planetu, kterou ještě nestihli zkazit. Když už o tom mluvíme, mládenci, do té školy odjedete, ještě než se kolonie bude stěhovat, co?“

Pozemšťané nehibernují, a tak se kolonie musí dvakrát za marsovský rok stěhovat. Jižní léto tráví u Charaxu, jen třicet stupňů od jižního pólu. Teď se kolonisté chystali přestěhovat do Copais v Utopii, asi

stejně daleko na sever, kde zůstanou druhou polovinu marsovského roku, skoro tak dlouhou jako rok pozemský.

Poblíž rovníku byly celoroční osady – New Shanghai, Marsport, Syrtis Minor a další – ale to nebyly opravdové kolonie, žili v nich hlavně zaměstnanci Společnosti Mars. Podle smlouvy a stanov byla Společnost povinná poskytnout kolonistům rozsáhlé pozemské vzdělání; bylo pro ni výhodné zřídit jen jednu školu v Syrtis Minor.

„Odjíždíme příští středu,“ řekl Jim, „vezme nás pošťák.“

„Tak brzy?“

„Ano, a právě proto mám starost o Willise. Co mám dělat, doktore?“ Willis zaslechl své jméno a podíval se tázavě na Jima. Pak zopakoval úplně přesně jako Jim: „Co mám dělat, doktore?“

„Zmlkni, Willisi.“

„Zmlkni, Willisi.“ Doktora dokázal napodobit stejně dokonale.

„Asi nejlepší pro něj bude vzít ho ven, najít pěknou díru v zemi a nacpat ho do ní. Můžete navázat, kde jste skončili, až skončí s hibernací.“

„Ale to by znamenalo, že ho ztratím, doktore! Probudí se dlouho předtím, než mi skončí škola. Možná dokonce i před návratem kolonie!“

„Asi ano,“ přemítal MacRae. „Jen mu prospěje, když se bude muset chvíli spolehnout sám na sebe. Život s tebou pro něj není přirozený, Jime. Koneckonců je to osoba, ne věc.“

„Samozřejmě že to není věc, je to můj kamarád!“

„Vůbec nechápu, proč kolem něj Jim nadělá tolik povyku,“ vložil se do debaty Frank. „Povídá sice pěkně, ale většinou jen papouškuje. Podle mého je to tupec.“

„Nikdo se tě neptal. Willis mě má rád, vid', Willisi? Pojd' k tátovi.“ Jim roztáhl paže, malý marsovský tvor mu skočil do náruče a pak se mu usadil na klíně: teplá, chlupatá, slabě pulsující koule. Jim ho začal hladit.

„Proč se nezeptáš nějakého Mart'ana?“ navrhl MacRae.

„Zkusil jsem to, ale nenašel jsem žádného, který by si mě chtěl všimnout.“

„Jinými slovy se ti nechtělo čekat dost dlouho. Mart'an si tě všimne, když máš dost trpělivosti. Proč se tedy nezeptáš Willise? Dokáže

mluvit sám za sebe.“

„Co mu mám říct?“

„Já to tedy zkusím. Willis!“ Willis otočil dvě ze svých očí na doktora a ten pokračoval: „Chceš jít ven a usnout?“

„Willis není ospalý.“

„Budeš ospalý venku. Je tam pěkně a chladno, najdeš díru v zemi. Schoulíš se a pěkně se prospíš. Co ty na to?“

„Ne!“ Doktor se rychle ohlédl, aby se ujistil, že to neodpověděl Jim. Když Willis hovořil za sebe, vždy používal Jimův hlas. Jeho hlasová membrána neměla vlastní hlas, stejně jako ho nemá membrána reproduktoru. Vlastně tak i fungovala, jen byla součástí živého tvora.

„To zní dost jednoznačně, ale ještě to zkusím z jiného konce. Willis, chceš zůstat s Jimem?“

„Willis zůstane s Jimem.“ Pak ještě Willis dodal přemítavě: „Teplo.“

„Tady je klíč ke tvému šarmu, Jime,“ podotkl doktor suše. „Líbí se mu tvoje tělesná teplota. Ale *ipse dixit* – jen ho nech u sebe. Nemyslím, že by mu to ublížilo. Možná se dožije jen padesátky místo stovky, ale bude mít dvojnásobek zábavy.“

„Opravdu se normálně dožívají stovky?“ zeptal se Jim.

„Kdo ví? Nejsme na téhle planetě dost dlouho, abychom to věděli jistě. A teď už utíkejte, mám ještě práci.“ Doktorovy oči se hlubavě zadívaly na jeho postel – už týden ji neustlal. Rozhodl se, že to počká na den, kdy bude prát.

„Co to znamená *ipse dixit*, doktore?“ zeptal se Frank.

„Znamená to: 'on to teda řekl jasně'.“

„Co kdybyste s námi dnes povečeřel, doktore?“ navrhl Jim. „Zavolám mámě. A ty taky Franku.“

„No,“ zrozpačitěl Frank, „raději ne. Máma už tak říká, že vás moc vyžírám.“

„Kdyby tu byla moje máma, určitě by mi řekla totéž,“ připustil doktor. „Naštěstí už nejsem pod jejím velením. Zavolej mámě, Jime.“ Jim odešel k telefonu, přeladil ze dvou koloniálních hospodyn kleve-tících o dětech, a nakonec se dovolal domů na náhradní frekvenci. Když se na obrazovce objevil obličej jeho mámy, vše jí vysvětlil.

„Rádi ho tu uvidíme,“ odpověděla, „vyřid' mu, ať si pospíší.“

„Hned, mami!“ Jim vypnul spojení a natáhl se pro kombinézu.

„Ani to neoblíkej,“ zastavil ho MacRae. „Už je tam moc chladno, vezmem to tunelem.“

„To je dvakrát tak daleko,“ namítl Jim.

„Tak at' rozhodne Willis. Willis, jak hlasuješ?“

„Teplo,“ odpověděl potměšile Willis.

Kapitola 2

Jižní kolonie, Mars

Jižní kolonie byla uspořádána jako kolo od vozu. Administrativní budova byla v ose, od ní se jako paprsky táhly tunely k obvodu kola, a podél nich všemožné další budovy. Začalo se už i s výstavbou obvodového tunelu, propojujícího konce spojovacích chodeb. Prozatím z něj stihli dokončit pětačtyřicetistupňový oblouk.

Až na tři baráky měsíčního typu, postavené při zakládání kolonie a dávno opuštěné, vypadaly všechny domy stejně. Každý tvořila polokoule ze silikonové hmoty vyrobené z marsové půdy a vyfouknuté přímo na místě. Šlo vlastně o dvojitou bublinu; nejdřív vždy vyfoukli jednu velkou, tak patnáct metrů v průměru, a když zatvrdla, prokopali dovnitř tunel a vyfoukli o trochu menší vnitřní bublinu. Vnější bublina se pod paprsky slunce „polymerizovala“ – tedy dozrála a zatvrdla, zatímco vnitřní nechali dozrát pomocí tepelných a ultrafialových zářičů. Mezi bublinami zbylo na třicet čísel uvězněného vzduchu, skvělá izolace proti krutým mrazům marsovských nocí. Když nová budova zatvrdla, vyřízli do ní dveře a instalovali vzduchovou propust. Kolonisté si v domech udržovali asi dvoutřetinový tlak vzduchu ve srovnání s pozemským, což bylo mnohem pohodlnější než tlak venku, kde panoval poloviční. Návštěvník ze Země, který si ještě nezvykl, by tady bez dýchacího přístroje zemřel. Ale i mezi kolonisty si bez něj troufali ven jen Tibetané a bolivijsí Indiáni, a dokonce i oni nosili těsné kombinézy jako prevenci proti kožnímu krvácení.

Budovy neměly žádná okna, jako je nemají ani moderní budovy v New Yorku. Okolní poušť sice působila krásně, ale velmi jednotvár-

ně. Jižní kolonie ležela na území darovaném Mart'any, jen kousek na sever od starodávného města Charax (je zbytečné uvádět jeho pravé mart'anské jméno, protože ho pozemšťan stejně nedokáže vyslovit) a mezi rameny dvojitého kanálu Strymon. I zde bylo dle koloniálního zvyku použito jména, které dal kanálu nesmrtelný doktor Percival Lowell.

Frank doprovodil Jima a doktora MacRae až k místu, kde se tunely pod radnicí rozbíhaly do stran, a odbočil do svého. O pár minut později doktor s Jimem – a s Willisem – vstoupili do domu Marlowů. Přivítala je Jimova matka. Doktor MacRae se jí uklonil. Pokloně neubraly na uhlazenosti ani jeho bosé nohy a zarostlá šedivějící hrud'. „Madam, opět zneužívám vaši laskavosti.“

„Ale houbes, doktore, u našeho stolu jste vždy vítán.“

„Kéž bych měl sílu přát si, abyste nebyla tak vynikající kuchařkou, pak byste totiž poznala skutečnou pravdu: jste to vy sama, drahá, kdo mne sem vábí.“

Jimova matka se zarděla. Měla na sobě něco, co by si pozemská dáma vybrala na opalování či práci na zahrádce, a bylo se na co dívat (ne že by si toho byl Jim vědom).

Rychle změnila téma: „Jime, pověs si pistoli nahoru. Nenechávej ji na gauči, tam se k ní může dostat Oliver.“

Jimův malý bratr zaslechl své jméno a okamžitě se k pistoli rozběhl. Jim i jeho sestra Phyllis si toho všimli, jednohlasně zvolali: „Ollie!“ načež se jako ozvěna ozval Willis, který dokázal napodobit oba hlasy současně.

Phyllis byla blíž; zvedla pistoli a plácla dítě po ruce. Oliver se rozbrečel a Willis se hned přidal.

„Děti!“ zvolala paní Marlowová, zrovna když se ve dveřích objevil pan Marlowe.

„Co je to tu za rámus?“ zeptal se mírně.

Doktor MacRae popadl caparta, otočil jej vzhůru nohama a pak si ho posadil na ramena. Ten hned zapomněl brečet.

„To nic, miláčku,“ odpověděla paní Marlowová, „jsem ráda, že už jsi doma. Děti, jděte se umýt k večeři.“

Mladá generace vypochoďovala z místnosti. „Vyndej náboje a půjč mi pistoli, ať můžu cvičit, Jime,“ prosila Phyllis.

„Jsi na to moc malá.“

„Tsss. Střílím líp než ty.“ Tohle se náhodou téměř blížilo pravdě a Jim to tak nemohl nechat; Phyllis byla o dva roky mladší a navíc holka.

„Holky umí tak akorát střílet do terče. Kdybys potkala vodomila, začala bys rvát.“

„To by se vidělo. Vem mě s sebou na lov a vsadím dva kredity, že dostanu prvního.“

„Žádné dva kredity nemáš.“

„Ale mám.“

„Tak proč jsi mi teda včera nemohla půjčit půl kreditu?“

Phyllis rychle převedla řeč jinam. Jim pověsil pistoli do skříňky a zamkl ji. Za chvíli už zase seděli v jídelně, kde byla připravena večeře.

Phyllis počkala, až dospělí udělají přestávku v hovoru, a pak začala:

„Tati?“

„Copak, kotě?“

„Není už na čase, abych měla svou pistoli?“

„Cože? No, na to máš ještě čas. Zatím trénuj.“

„Ale tati, Jim odjede, a Ollie nemůže ven, když s ním ty nebo máma nemáte čas jít. Kdybych měla pistoli, pomohla bych.“

Pan Marlowe pokrčil obočí. „To máš vlastně pravdu. Zkoušky už máš všechny za sebou, ne?“

„Vždyť víš že jo.“

„Co myslíš ty, miláčku? Vezmeme Phyllis na radnici, jestli by jí už nedali zbrojní průkaz?“

Než stačila paní Marlowová odpovědět, doktor MacRae zamumlal něco do talíře. Znělo to procítěně a asi to nebylo moc zdvořilé.

„Říkal jste něco, doktore?“

„Řekl jsem, že se přestěhuju na jinou planetu. Více méně.“

„Proč, co je na téhle špatného? Za nějakých dvacet let ji budeme mít tak adaptovanou, že si klidně vyjdeme ven bez masky.“

„Nejsou to přírodní podmínky, na co si stěžuji, pane,“ odvětil MacRae. „Vadí mi neschopní panáci, kteří to tu vedou. Uráží mě nesmyslné předpisy. Je neslýchané, aby svobodný občan musel chodit prosit s kloboukem v ruce nějakou komisi, aby směl nosit zbraň. Jen

svou dceru ozbrojte, pane, a na nějaké úředníčky kašlete.“

Jimův otec si zamíchal kávu. „Ne že by mě to nelákalo. Opravdu nevím, proč vůbec Společnost přišla s těmi předpisy.“

„Jen se opičí. Přecpaná mraveniště dole na Zemi mají podobně pitomá nařízení, a ti tlustoprdi, co to tady vedou, si to jinak představit neumí. Tohle je průkopnická společnost a na takové nesmysly tu není čas.“

„Hmmm... asi máte pravdu, doktore. Ne že bych s vámi nesouhlasil, ale mám tolik práce, že na politiku nemám kdy. Je jednodušší se přizpůsobit než bojovat v precedenčním případě.“ Jimův otec se obrátil na svou ženu: „Jestli tedy souhlasíš, našla bys čas zařídit pro Phyllis ten průkaz?“

„Asi ano,“ odpověděla váhavě, „pokud si opravdu myslíš, že je na to dost velká.“

Doktor zamumlal nějakou větu, ze které bylo rozumět jen „Dane-geld“ a „Bostonský čajový dýchánek“.

„Jasně že jsem dost velká, mami,“ ozvala se Phyllis, „dokonce střílím líp než Jimmy.“

„Motá se jí v palici vrták,“ zareagoval Jim.

„Pozor na ústa, Jime,“ varoval jej otec, „takhle se o dámě nemluví.“

„Copak takhle mluví dáma? Řekni sám, tati.“

„Vždy musíš předpokládat, že se jedná o dámu. Konec diskusí. Co jste povídal, doktore?“

„Cože? Ale, určitě nic, co bych měl. Zmínil jste se o tom, že za dvacet let vyhodíme dýchací přístroje. Něco nového o Projektu?“

Kolonie pracovala na tuctech projektů, které měly Mars přizpůsobit lidem, ale jen jeden z nich byl znám jako Projekt: projekt na úpravu atmosféry a obsahu kyslíku v ní. Výzkumníci z expedice organizované Harwardem a Carnegie shledali Mars vhodným ke kolonizaci s jedinou výjimkou, zato důležitou – vzduch byl tak řídký, že se tam člověk dusil. Našli však také miliardy tun kyslíku vázaného v písku marsovských pouští, právě v těch oxidech železa, co dávají Marsu jeho rudou barvu. Projekt pracoval na uvolnění tohoto kyslíku do atmosféry.

„Vy jste dneska neposlouchal vysílání z Deimosu?“ podivil se pan Marlowe.

„Zásadně nesleduji zprávy. Šetřím si nervy.“

„To rozhodně. Tohle ale byla dobrá zpráva. Zkušební továrna v Libyi už běží, a to úspěšně. První den uvolnili do vzduchu skoro čtyři milióny tun kyslíku a jeli úplně bez poruchy.“

Paní Marlowová překvapeně vzhlédla. „Čtyři milióny tun? To zní jako opravdu hodně.“

Její manžel se usmál. „Víš, jak dlouho by téhle jedné továrně trvalo, než bychom dokončili Projekt a zvýšili tlak kyslíku o tři a půl tuny na metr čtvereční?“

„To tedy nevím. Ale myslím, že s tak výkonnou továrnou by to netrvalo moc dlouho.“

„Bylo by to...“ jeho rty se chvíli nezvučně pohybovaly, „...no, asi dvěstě tisíc let, marsovských samozřejmě.“

„Jamesi, ty si ze mě střílíš!“

„Vůbec ne. Nenech se zmást velkými čísly, miláčku. My se samozřejmě nebudeme spoléhat jen na jednu továrnu; budou roztroušeny zhruba po sto kilometrech pouště, každá s výkonem miliard koňských sil. Díkybohu nemáme nouzi o energii, takže pokud to nestihneme my, naše děti to určitě dotáhnou do konce.“

Paní Marlowová se zatvářila zasněně. „To by bylo hezké, projít se venku a cítit vítr ve tváři. Pamatuji, že když jsem byla malá, měli jsme sad, přes který tekla potůček, a –“ zarazila se.

„Je ti líto, že jsme odešli na Mars?“ zeptal se jí něžně manžel.

„Vůbec ne! Tady jsem doma.“

„To jsem rád. A proč vy se tváříte tak znechuceně, doktore?“

„Já? Ale nic, nic. Jen jsem si představoval, kam to všechno povede. Rozumějte, já oceňuji tu práci, všechno to úsilí a nadšení. Ale co z toho budeme mít? Přibydou dvě tři miliardy ovcí, co budou myslet na hlouposti, škrábat se a bečet. Měli jsme nechat Mars Mart'anům. Víte vůbec, k čemu se původně používala televize?“

„Ne, jak bych mohl?“

„No, já jsem to samozřejmě neviděl na vlastní oči, ale táta mi o tom povídal. Zdá se, že –“

„Váš otec? Kolik mu bylo? Kdy se narodil?“

„Tak můj děda. Nebo možná můj praděda. Na tom nesejde. První televize strčili do barů – to jsou místa, kam se chodilo za zábavou – a

sledovali na nich zápasy.“

„Co je to 'zápas'?“ dožadovala se Phyllis.

„Zaniklý druh lidového tance,“ vysvětlil jí otec. „Ale to je jedno. Chápu, co máte na mysli, doktore, ale stejně nemyslím –“

„Co je to 'lidový tanec'?“ nedala se odradit dcerka.

„Řekni jí to, Jane, dostala mě.“

„Když lidi tancují, hlupáčku,“ řekl Jim samolibě.

„To je skoro ono,“ souhlasila jeho matka.

Doktor MacRae na ně překvapeně hleděl. „Těm dětem něco chybí. Myslím, že zorganizuji klub čtverylky – čtvercového tance. Kdysi jsem býval dobrým vyvolávačem.“

Phyllis se otočila na bratra. „A teď mi asi řekneš, že to je, když čtverce tancují.“

Pan Marlowe zvedl obočí. „Myslím, že děti už dojedly, drahá. Mohou odejít?“

„Samozřejmě. Můžete jít, děti. Ollie, řekni: 'Prosím, omluvte mě'.“
Dítě to zopakovalo ve sboru s Willisem.

Jim si rychle utřel ústa, popadl Willise a vydal se do svého pokoje. Rád doktora poslouchal, ale občas se mu zdálo, že když jsou kolem dospělí, dokáže plácát ty nejfantastičtější nesmysly. Jima kyslíkový Projekt nezajímal; na nošení masky neviděl nic divného ani nepohodlného, bez ní by se venku cítil nahý.

Pro Jima byl Mars v pořádku tak, jak byl, nebyl důvod přizpůsobovat ho Zemi. Na Zemi tak jako tak nic skvělého neviděl. Jeho vlastní vzpomínky na Modrou planetu se omezovaly na neurčité dojmy z raného dětství, když se s ostatními emigranty aklimatizovali na bolivijských náhorních planinách: zima, dýchavičnost a neustálá únava. Sestra šla za ním. Zastavil se ve dveřích do svého pokoje. „Copak chceš, prcku?“

„No, Jimmy – promiň, že jsem se chlubila, že střílím líp než ty. Vlastně to není pravda.“

„Cože? Kam tím míříš?“

„No... koukni, Jimmy, vzhledem k tomu, že se ti budu o Willise starat, až odjedeš do školy, myslím, že bys mu to měl vysvětlit, aby mě pak poslouchal.“

Jim na ni chvíli zíral. „Proč myslíš, že bych ho neměl vzít s sebou?“

Ted' na něj zase hleděla ona. „Ale vždyť to tak je! Musíš ho tady nechat. Do školy si ho s sebou vzít nemůžeš, zeptej se mámy.“

„Máma s tím nemá co dělat. Je jí jedno, co si vezmu do školy.“

„Jen se jí zeptej. Ve škole nejsou domácí zvířata povolena. Zrovna včera jsem slyšela, jak si o tom povídá s mámou Franka Suttona.“

„Willis není domácí zvíře. On je... je...“

„On je co?“

„Je přítel, tak je to. Je to můj přítel.“

„V tom případě je i můj přítel, vid' Willisi, že jsi můj kamarád. A stejně si myslím, že jsi zlý.“

„To si myslíš vždycky, když není po tvém.“

„Ted' jsem vůbec nemyslela na sebe, ale na Willise. Tohle je jeho domov, je tady zvyklý. Ve škole se mu bude stýskat.“

„Bude tam mít mě!“

„Většinu času ne, budeš na vyučování. Willis tam nebude mít žádnou zábavu, bude akorát sedět a nudit se. Měl bys ho nechat tady se mnou – s námi, kde je šťastný.“

Jim se napřímil. „Jdu zjistit, jak to s tím je, a to hned.“ Napochodoval zpátky do jídelny a snažil se, aby si ho všimli. Za chvíli se k němu obrátil otec.

„Ano? Co chceš, Jime? Něco tě žere?“

„No... podívej, tati, jsou nějaké nejasnosti ohledně toho, že Willis pojede do školy se mnou?“

Otec se zatvářil překvapeně. „Nikdy mě nenapadlo, že bys ho chtěl vzít s sebou.“

„A proč ne?“

„No, škola pro něj není zrovna to nejlepší místo.“

„Proč?“

„Tak předně, nebudeš mít čas se o něj pořádně postarat. Budou tě tam pěkně honit.“

„O Willise se člověk moc starat nemusí. Nikdy nic nezašpiní. Stačí ho tak jednou za měsíc nakrmit, dát mu jednou týdně napít a je to. Proč si ho nemohu vzít, tati?“

Pan Marlow vypadal zmateně. Otočil se k ženě, a ta spustila: „Drahoušku Jimmy, my nechceme, abys –“

Jimmy jí skočil do řeči: „Mami, vždycky, když mi chceš něco vy-

mluvit, začneš *'drahoušku Jimmy'*.“

V koutku úst jí cuklo, ale dokázala se neusmát. „Promiň, Jime. Asi opravdu chci. Chtěla jsem ti říct tohle: chceme, abys ve škole dobře začal. Nevěřím, že by ti v tom Willisova přítomnost pomohla. Po pravdě řečeno, zrovna tuhle mi paní Suttonová říkala, že zvířata nejsou povolena. Řekla, že –“

„Jak to může vědět?“

„No, mluvila o tom se ženou Zástupce.“

Jim byl chvíli na rozpacích. Žena Zástupce Společnosti Mars pro Jižní kolonii měla určitě lepší zdroje informací než on. Ale vzdát to ještě nechtěl. „Mami, tati, podívejte. Oba jste viděli tu brožuru, co mi poslali ze školy. Co mám dělat, co si mám vzít s sebou, kdy mám přijet a tak. Jestli tam dokážete najít něco o tom, že si s sebou Willise nemůžu vzít, pak zmlknu jako Mart'an. Je to fér?“

Paní Marlowová se tázavě podívala na manžela. Vrátil jí pohled se stejnou prosbou o pomoc. Byl si bolestně vědom, že je oba pozoruje doktor MacRae. Ten mlčel jako ryba, ale v očích mu pobaveně blýskalo. Nakonec pokrčil rameny. „Vezmi Willise s sebou, Jime. Ale budeš za něj zodpovědný.“

Jimovi se rozzářil obličej. „Dík, tati!“ Odchvátal z místnosti, aby si to rodiče ještě nerozmysleli.

Pan Marlowe vyklepal svou dýmku do popelníku a zamračil se na doktora MacRae. „Čemu se křeníte, vy jedna předpotopní opice? Myslíte, že mu moc povoluju, co?“

„Ale vůbec ne, vůbec ne! Myslím, že jste rozhodl správně.“

„Takže jste toho názoru, že Jimovi jeho mazlíček ve škole nebude dělat problémy?“

„Právě naopak. Jsem trochu obeznámen s Willisovými zvláštními společenskými zvyklostmi.“

„Tak proč říkáte, že jsem se rozhodl správně?“

„Proč by ten hoch neměl mít problémy? Problémy jsou pro člověka přirozeným prostředím. Na nich jsme vyrostli. Díky jim rozkvétáme.“

„Někdy si myslím, doktore, že se vám – jak říká Jim – motá v hlavě vrták.“

„Asi. Ale protože jsem tady jediný lékař, nemá mě kdo správně dia-

gnostikovat a zavřít do blázince. Paní Marlowová, mohla byste prosím starého muže potěšit ještě jedním šálkem vaší výborné kávy?“ „Mileráda, doktore,“ nalila mu a pokračovala v hovoru. „Jamesi, není mi proti mysli, že jsi to Jimovi povolil. Bez Willise si trochu od-
dychnem.“

„Proč, drahá? Jim měl pravdu, ten prcek nepotřebuje moc péče.“

„No, nepotřebuje. Ale – kdyby nebyl tak pravdomluvný“

„Proč? Myslel jsem, že je dokonalý svědek, co se týče dětských hádek.“

„To on zas je. Dokáže všechno přehrát dokonale jako záznamník. Ale v tom je ta potíž.“ Zatvářila se rozčileně, ale pak se zasmála.

„Znáš paní Pottlovou?“

„Samozřejmě.“

„Lze se tomu nějak vyhnout?“ dodal doktor. „Já jsem ten nešťastník, co má na starosti její 'nervy'.“

„Je opravdu nemocná?“ zeptala se paní Marlowová.

„Moc jí a málo pracuje. Sdělení dalších informací mi zakazuje lékařská etika.“

„Já nevěděla, že nějakou uznáváte.“

„Mladá dámo, prokažte nějakou úctu mým šedinám. Co teda bylo s tou Pottlovic ženskou?“

„No, minulý týden jsem obědvala s Lubou Konskou a přišla řeč na paní Pottlovou. Přisahám, Jamesi, že jsem toho neřekla moc a opravdu jsem nevěděla, že Willis je pod stolem.“

„Pod stolem?“ pan Marlowe si zakryl oči. „Jen pokračuj.“

„No, určitě si pamatujete, že kdysi v Severní kolonii Konských u sebe nechali Pottlovy bydlet, dokud pro ně nepostavili dům. Od té doby je Sára Pottlová Lubin nejmilejší nepřítel. Ta se mi v úterý svěřila s velmi zajímavými detaily ohledně Sářiných domácích zvyklostí. O dva dny později se u mě zastavila Sára, aby mi poradila, jak mám vychovávat děti. Něco, co řekla, spustilo Willise – tehdy jsem o něm věděla, ale netušila jsem, že bude problém – a Willis nahodil špatnou desku. Nedokázala jsem ho zastavit, nakonec jsem ho musela odnést z místností. Paní Pottlová odešla bez rozloučení a už se neozvala.“

„O nic jsme nepřišli,“ odušil manžel.

„To je pravda, ale Luba je kvůli mně v průšvih. Nikdo si nemohl

splést její přízvuk, Willis ho dělá líp než ona sama. I když vlastně nemyslím, že je to Lubě líto... a přála bych vám slyšet Willisovu nahrávku, když Luba popisuje, jak Sára Pottlová vypadá po ránu a co s tím dělá.“

„A vy byste měli slyšet,“ opáčil doktor MacRae, „názor paní Pottlové na otázku služebnictva.“

„Už jsme slyšeli. Myslí, že je to skandál, že pro nás Společnost nedovází sluhy.“

„S obojky na krku,“ ušklíbl se doktor.

„Ach, ta ženská. Nechápu, proč se vůbec stala kolonistkou.“

„To nevíš?“ ozval se manžel. „Přišli sem, protože mysleli, že rychle zbohatnou.“

„Aha!“

Doktor MacRae se náhle zasn timer. „Paní Marlowová, jako lékař bych měl asi slyšet, co může k případu paní Pottlové podotknout Willis – z pohledu ženy. Myslíte, že by nám to odříkal?“

„Doktore, vy jste strašná drbna.“

„To doznávám. Taky rád poslouchám za dveřmi a nahlížím do oken.“

„A vůbec se nestydíte.“

„Opět souhlasím. Jsem v klidu. Nestyděl jsem se už léta.“

„Může se stát, že nám Willis zopakuje úžasně zajímavé rozmluvy našich dětí za poslední dva týdny.“

„Třeba mu dokážete správně napovědět?“

Paní Marlowové náhle vystoupily dolíčky na tvářích. „Za pokus to stojí,“ řekla a odešla pro Jimova kulatého přítele.

Kapitola 3

Gekko

Jak je na Marsu obvyklé, středeční ráno bylo jasné a chladné. Suttonovi a Marlowovi se s výjimkou Olivera všichni shromáždili u nákladního mola Kolonie na západním rameni kanálu Strymon, aby se rozloučili s chlapci.

Teplota stoupala a bez ustání foukal ranní vánek, ale i tak bylo ještě patnáct pod nulou. Kanál pokrýval tvrdý škraloup kovově modrého ledu, který v těchto zeměpisných šířkách a roční době během dne nestihl roztát. U mola stály na bruslích ostrých jako břitva poštovní autosaně ze Syrtis Minor. Zatímco jejich řidič ještě nakládal věci vynesené ze skladu na molo, obě rodiny čekaly opodál.

Ty mladší šlo lehce identifikovat. Podle tygřích pruhů na masce Jima, podle válečného malování Franka a Phyllis podle duhy na masce. Dospělé šlo rozeznat jen dle tvaru, velikosti a chování. Byli tam dva navíc, doktor MacRae a otec Cleary. Kněz hovořil k Frankovi tichým, naléhavým hlasem.

Pak se otočil a promluvil na Jima. „Váš pastor mě požádal, abych se s tebou rozloučil, synu. Bohužel chytil marsovskou angínu. I tak by určitě přišel, ale schoval jsem mu masku.“ Protestantský pastor i katolický kněz byli staří mládenci a sdíleli jeden dům.

„Je to vážné?“ zeptal se Jim.

„Moc ne. Neumře, dokud se mi ho nepodaří obrátit na svou víru. Ale tady máš od něj požehnání – a taky mé.“ Napřáhl dlaň.

Jim pustil cestovní kabelu, přendal si brusle i Willise do levačky a potřásl knězi rukou. Následovalo nepřijemné ticho. Nakonec to Jim nevydržel: „Proč nejdete všichni domů, ať nezmrznete?“

„Ano,“ souhlasil Frank, „to je dobrý nápad.“

„Myslím, že řidič už skoro skončil,“ odušil pan Marlowe. „Nuže, synku, ať se ti daří. Uvidíme se během Stěhování.“ Vážně si s Jimem potřásl rukama.

„Ahoj, tati.“

Paní Marlowová jej objala a přitiskla svou masku k jeho: „Ach, ty můj chlapečku, jsi moc malý, abys odcházel z domu.“

„Ale mami, prosím tě,“ bránil se Jim, ale matku objal. Pak ještě musel obejmout Phyllis.

„Nástup!“ zavolal řidič.

„Nashle vespolek!“ Jim se otočil a cítil, jak jej někdo bere za loket. Byl do doktor. „Vyhni se průšvihům, Jime. A nenech si od nikoho nic líbit.“

„Dík, doktore.“ Jim se otočil k řidiči a ukázal mu potvrzení ze školy, zatímco se doktor loučil s Frankem.

Řidič pohlédl na papíry. „Oba zadara, co? No, dneska ráno nejedou žádní platíci, tak si klidně vylezte do vyhlídky.“ Odtrhl si kopii, Jim nastoupil a vylezl k oblíbeným vyhlídkovým sedadlům v kopuli nahoře za řidičem. Frank se k němu přidal.

Vozidlo se nejprve zatřásl, když řidič odtrhl brusle od ledu, pak se rozeřvala turbína a vůz se zvolna, měkce rozjel. Břehy se rozběhly vzad a jak nabírali rychlost, měnily se v beztvaré šmouhy. Led byl hladký jako sklo a brzy dosáhli cestovní rychlosti přes čtyři sta kilometrů v hodině. Pak si řidič sundal masku a Jim s Frankem ho vzápětí následovali. Vůz byl přetlakován vzduchem, jak do něj najížděli; díky jeho stlačení tu bylo i tepleji.

„Není to paráda?“ zeptal se Frank.

„To teda je. Koukni na Zemi.“ Mateřská planeta se vznášela vysoko nad Sluncem na severovýchodní obloze a zeleně zářila na tmavě purpurovém podkladě. Velmi blízko, ale stále ještě viditelná pouhým okem, stála menší, čistě bílá hvězda – Luna, pozemský Měsíc. Na severu, ve směru jízdy, visel ani ne dvacet stupňů nad obzorem Deimos, vnější měsíc Marsu. Téměř se ztrácel v paprscích Slunce, jen malé bledé kolečko, stěží výraznější než slabá hvězda a nesrovnatelné se Zemí.

Vnitřní měsíc Phobos nebylo vidět. V zeměpisných šířkách Charaxu nikdy nevystoupal víc než nějakých osm stupňů nad severní obzor a vydržel na obloze nejvýš hodinu. Dělal to dvakrát denně, ale ve dne se ztrácel v modři obzoru a nikdo nebyl takový blázen, aby se na něj šel dívat za mrazivé noci. Jim si nevzpomínal, že by viděl Phobos jindy než v době stěhování.

Frank přenesl pohled ze Země na Deimos. „Zeptej se řidiče, jestli by nezapnul rádio,“ navrhl, „Deimos už vyšel.“

„Koho zajímá nějaké vysílání?“ nesouhlasil Jim. „Chci se dívat.“

Břehy teď byly nižší a z vyhlídkové kopule přes ně viděl do polí. I když se léto chýlilo ke konci, zavlažovaný pruh podél kanálu byl dosud zelený, a zatímco ho Jim pozoroval, stále více se zelenal, jak rostliny vylézaly ze země za ranním světlem. V dálce občas rozeznal načervenalé duny otevřené pouště. Zelený pruh podél východního ramene kanálu neviděl, ten už byl za obzorem.

Řidič zapnul rádio; hudba zaplnila vůz a překryla monotónní, hlubo-

ký řev turbíny. Byla to pozemská hudba, něco od Sibelia, klasického skladatele některého z minulých staletí. Kolonie na Marsu ještě neměla čas vytvořit si vlastní umění a zatím kulturu přejímala. Ale ani Jim, ani Frank nevěděli, kdo tu hudbu složil, a bylo jim to srdečně jedno. Břehy kanálu se zase přiblížily a zakryly výhled, k vidění byl jen rovný pruh ledu. Pohodlně se tedy rozvalili v sedadlech a snili. Willis se poprvé od doby, kdy ho ráno vynesli ven, probudil. Vystrčil stopky očí, chvíli se zvědavě rozhlížel a pak jimi začal mávat do taktu.

Nakonec hudba skončila a ozval se hlas: „Posloucháte stanici D-M-S Společnosti Mars z Deimosu na oběžné dráze kolem Marsu. Přenášíme vám teď populárně-naučný program ze Syrtis Minor. Doktor Graves Armbruster promluví na téma 'Ekologické stránky experimentální umělé symbiotiky ve vztahu k –“

Řidič hned rádio vypnul.

„Chtěl jsem si to poslechnout,“ namítl Jim, „znělo to zajímavě.“

„Jen se vytahuješ,“ odpověděl Frank. „Vždyť ani nevíš, co ta slova znamenala.“

„Houby nevím, znamenalo to –“

„Zmlkni a spi.“ Frank se řídil vlastní radou, natáhl se a zavřel oči. Ke spánku se ale nedostal. Willis zřejmě přemýšlel – ať už používal místo mozku cokoliv – o programu, který právě slyšel. Otevřel membránu a začal si ho přehrávat, dechy i všechno ostatní.

Řidič se překvapeně ohlédl. Něco řekl, ale Willis ho přehlušil. Hrál, dokud se nedostal na konec, včetně přerušného úvodu. Řidiče bylo konečně slyšet. „Hej, vy tam! Co to máte? Přenosný záznamník?“

„Ne, to je hopsák.“

„Cože?“

Jim zvedl Willise, aby ho měl řidič na očích. „Hopsák. Jmenuje se Willis.“

„Na to se musím podívat,“ řidič něco zmáčkl na řídícím pultu, pak se otočil a vrazil hlavu s rameny do vyhlídkové kopule.

„Hej!“ zvolal Frank, „vždyť se nabouráme!“

„Klídek, zapnul jsem radarovou automatiku – dalších pár set kiláků jsou vysoké břehy. Tak co to tu máte za věc? Když jste nastupovali, myslel jsem, že je to míč.“

„Ne, to je Willis. Pozdrav pána, Willisí.“

„Ahoj, pane,“ odpověděl ochotně Willis.

Řidič se poškrábal na hlavě. „Tohle je lepší než cokoliv, co jsem kdy viděl v Keokuku. Něco jako papoušek?“

„Je to hopsák. Má i vědecké jméno, které znamená 'kulohlav marsovský'. To jste ještě nikdy neviděl něco takového?“

„Ne. Řeknu ti, kamaráde, tohle je ta nejbláznivější planeta v celé Sluneční soustavě.“

„Jestli se vám tu nelíbí,“ zeptal se Jim, „proč se nevrátíte, odkud jste přišel?“

„Jen se nevzrušuj, mladej. Kolik chceš za tuhle podivnost? Myslím, že by se mi hodil.“

„Prodat Willisí? Zbláznil jste se?“

„Někdy si myslím, že jo. No nic, to byl jen takovej nápad.“ Řidič se vrátil k sedadlu, po cestě se ještě ohlédl po Willisí.

Hoši vyhrabali z kabel obložené chleby a zakousli se do nich. Po jídle se Frankův nápad se zdřímnutím zdál daleko lákavější. Probudilo je až zpomalování vozu. Jim se posadil, zamrkal a zavolal dolů na řidiče: „Co se děje?“

„Přijíždíme do stanice Cynia,“ odpověděl ten. „Tady počkáme do západu slunce.“

„Led nás přes den neudrží?“

„Možná by udržel, možná taky ne. Teplota šla nahoru a já nechci riskovat.“ Vůz pomalu zastavil, pak se zase rozjel a vyškrábal se po rampě, kde zastavil nadobro. „Všichni ven!“ rozkázal řidič. „Vraťte se do západu slunce, jinak tady ztvdnete.“ Vystoupil a kluci ho následovali.

Stanice Cynia ležela pět kilometrů západně od starodávného města Cynia, u soutoku západního ramene Strymonu a kanálu Oeroe. Byla to vlastně jen jídelna, noclehárna a pár skladišť. Na východě se na obloze leskly vzdušné věže Cynie, příliš krásné na to, aby byly skutečné.

Řidič zašel do malé hospůdky. Jim se chtěl projít a prozkoumat město, Frank měl chuť se nejdříve zastavit v restauraci. Vyhrál Frank.

Zašli dovnitř a váhavě utratili část svého malého kapesného za kávu a jakousi neurčitou polévku.

Řidič po chvíli vzhlédl od večere a zavolal: „Hej, Georgi, už jsi někdy viděl něco takového?“ a ukázal na Willise.

George byl číšník. Byl to i vrchní, hoteliér, šéf stanice a zástupce Společnosti. Změřil si Willise: „Jo.“

„Fakt? A kde? Myslíš, že bys mi mohl nějakého sehnat?“

„Pochybuju. Občas se ochomýtají kolem Mart'anů. Ale ne moc často.“ Vrátil se zpátky k novinám. Byly to New York Times – dva roky staré.

Hoši dojedli, zaplatili a chystali se odejít. „Počkat. Kam máte namířeno, děcka?“ zeptal se kuchař-číšník-šéf stanice.

„Do Syrtis Minor.“

„Na to se neptám. Kam jdete teď? Proč nepočkáte v ubytovně? Můžete si zdřímnout.“

„Mysleli jsme, že bychom to trochu prozkoumali kolem,“ vysvětlil Jim.

„Tak jo. Ale vyhněte se městu.“

„Proč?“

„Protože to Společnost nedovoluje. Bez povolení to nejde.“

„A kde to povolení dostaneme?“ nevzdával se Jim.

„Nedostanete. Cynia ještě nebyla uvolněna pro výzkum.“ Vrátil se ke svému čtení.

Jim chtěl dál diskutovat, ale Frank ho zatahal za rukáv. Vyšli spolu ven.

„Nemyslím, že má právo nám zakazovat jít do Cynie,“ řekl Jim.

„No a co? On si myslí, že má.“

„Co teď?“

„Jasně že tam půjdeme. Akorát se ho nebudeme doprošovat.“

„A když nás chytí?“

„Jak by mohl? Nehne se z té stoličky, co si tak pěkně vyhrál. Pojd'.“

„Tak jo.“

Vydali se na východ. Nebylo to snadné, nevedla tam žádná cesta a vegetace rostoucí kolem kanálu byla zrovna do krajnosti rozprostřená, aby pochytila polední světlo. Ale když jdete po nerovném terénu, nízká přitažlivost Marsu vám pomůže. Brzy dorazili ke břehu Oeroe a následovali ho doprava, směrem k městu.

Po hladkých kamenech nábřeží se šlo lehce. Vzduch byl teplý a klid-

ný, i když hladina kanálu se ještě tu a tam blýskala ledem. Slunce stálo vysoko a oni byli o dobrých tisíc kilometrů blíž k rovníku než ráno.

„Teplo,“ řekl Willis. „Willis chce dolů.“

„Tak jo,“ souhlasil Jim, „ale nespadni do vody.“

„Willis nepadne.“

Jim ho položil na zem a hopsák hned začal poskakovat a kutálet se podél břehu s občasnou odbočkou do porostu, jako když štěně prozkoumává novou uličku.

Ušli něco přes kilometr a věže města povyrostly k obloze, když potkali Mart'ana. Na Mart'ana byl malý, ani ne čtyři metry vysoký. Stál nehybně, všechny tři nohy na zemi, zjevně ztracen v přemítání nad podstatou čehosi nepochytilelného. Jeho oči na ně bez mrkání zíraly. Jim s Frankem byli na Mart'any zvyklí, a tak hned poznali, že tenhle je zaneprázdněn v „jiném světě“. Zmlkli, opatrně kolem něj prošli a snažili se nezavadit o jeho nohy. Willis se vůbec nesnažil. Naopak, probíhal kolem nohou, pak se o ně otíral, nakonec se zastavil a vydal několik truchlivých zakrákání.

Mart'an se oťrásl, rozhlédl, náhle se sklonil a zvedl Willise.

„Hej!“ zavolal Jim, „dej ho dolů!“

Mart'an nereagoval.

Jim se rychle obrátil na Franka: „Řekni mu to, Franku. Já se s ním nikdy nedomluví. Prosím!“

Jim rozuměl hlavnímu mart'anskému jazyku jen málo a mluvit uměl ještě méně. Frank byl poněkud lepší, ale jen ve srovnání s ním. Ti, kdo mluví mart'ansky, si stěžují, že je pak bolí v krku.

„Co mu mám říct?“

„Ať dá Willise dolů! Nebo mu namouduši upálím nohy.“

„No tak, Jime, přece bys neudělal něco takového. Celá tvoje rodina by z toho měla průšvih.“

„Jestli ublíží Willisovi, tak to určitě udělám!“

„Nebud' jako malej. Mart'ani nikdy nikomu neublížili.“

„Tak mu řekni, ať položí Willise.“

„Pokusím se.“

Frank zkroutil pusy a dal se do práce. Jeho přízvuk nebyl nejlepší a maska dýchacího přístroje spojená s nervozitou ho ještě příkrášlily.

Ale i tak se prokvokal a prokrákorál jakousi frází, o níž měl Jim pocit, že znamenala to pravé. Nic se nestalo.

Frank to zkusil znovu a použil jinou vazbu. Pořád nic. „Nemá to cenu, Jime,“ uznal nakonec. „Bud’ mi nerozumí, nebo se mu nechce poslouchat.“

„Willisi! Hej, Willisi!“ zakřičel Jim. „Jsi v pořádku?“

„Willis fajn.“

Mart’an sklonil hlavu a zdálo se, že si poprvé všiml Jima. Usadil Wil-lise v ohybu jedné paže, druhé dvě se náhle snesly dolů a obtočily Jima, jedna chlopeň dlaně mu obalila zadek a druhá ho vzala přes břicho. Jim se nemohl dostat ke své pistoli, což bylo jeho štěstí.

Cítil, jak se vznáší, a najednou se díval přímo do Mart’anova velkého tekutého oka, které mu pohled strnule vracelo. Mart’an zakýval hlavou, aby si všechny jeho oči mohly Jima pořádně prohlédnout.

Tohle bylo nejbližší, co se kdy k Mart’anovi dostal, a nelíbilo se mu to. Nejhorší bylo, že malý kompresor v jeho masce teď nejen stlačoval vzduch, ale i zesiloval Mart’anův tělesný pach – a ten byl k nevydržení. Jim se snažil vykrotit, ale křehce vyhlížející tvor byl silnější než on.

Náhle z vršku Mart’anovy hlavy zaduněl hlas. Jim vůbec nerozuměl, oč mu jde, poznal jen symbol otázky na počátku věty. Ale Mart’anův hlas na něj podivně zapůsobil. I když krákorál a skřípal, byl tak pro-dchnut teplem, náklonností a přátelstvím, že ho již domorodec ne-lekal. Náhle se z něj stalo něco jako starý důvěrný přítel. Jimovi už ani nevadil jeho pach.

Mart’an zopakoval otázku.

„Co to říká, Franku?“

„Nechyt jsem to. Mám ho sežehnout?“ Frank stál nejistě opodál, pistoli vytasenou ale zjevně na rozpacích, co dělat.

„Ne, to ne! Myslí to dobře, jen mu nerozumím.“

Mart’an znovu promluvil a Frank naslouchal. „Myslím, že tě zve, abys šel s ním.“

Jim se rozmýšlel jen zlomek vteřiny. „Řekni mu, že jo.“

„Zbláznil ses, Jime?“

„To je v pořádku. Myslí to dobře. Jsem si tím jist.“

„No... tak jo.“ Frank zakrákal frází souhlasu.

Domorodec zvedl jednu z nohou a rychle kráčel k městu. Frank běžel za nimi. Snažil se, seč mohl, ale bylo to na něj moc rychle. Zastavil se a lapal po dechu, pak zakřičel, ať počkají. Jeho hlas tlumila maska. Jim se snažil zformulovat žádost o zastavení, pak se vzdal, ale najednou dostal nápad. „Willisi, Willísku, řekni mu, ať počká na Franka.“ „Počkat na Franka?“ zapochyboval Willis.

„Ano, počkat na Franka.“

„Tak jo.“ Willis zahoukal na svého nového přítele; Mart'an zastavil a opřel třetí nohu o zem. Frank je se supěním doběhl.

Mart'an jednou paží pustil Jima a nabral jí Franka. „Hej, nech toho!“ protestoval ten.

„Klídek,“ radil mu Jim.

„Ale já se nechci nechat nosit. Páni – to je ale puch! Fuj!“

„Puch? Nebuť labuť. Smrdíš hůř než on.“

Frankovu odpověď přerušil Mart'an, který se opět vydal na pochod. S těžším nákladem změnil chůzi, používal nyní všech tří nohou způsobem, při němž vždy nechával dvě zároveň na zemi. Hodně to s nimi házelo, ale bylo to překvapivě rychlé. Nakonec se Frankovi podařilo promluvit: „Zopákni ten poslední vtípek ještě jednou, až zas budem dole, a já ti ukážu, kdo tady smrdí.“

„Ted' toho nech,“ konejšil ho Jim. „Kam myslíš, že nás nese?“

„Asi do města,“ odpověděl Frank a dodal: „Ať nezmeškáme odjezd!“

„Ještě máme pár hodin. Žádný strach.“

Mart'an už nemluvil, jen si to vytrvale rázoval k Cynii. Willis vypadal spokojeně jako včela v květinářství. Jim se uklidnil a začal si užívat výletu. Když byl teď o tři metry výš, jeho výhled se značně zlepšil a přes vrcholky rostlin kolem kanálu viděl až na věže Cynie hrající duhovými barvami. Vypadaly jinak než věže Charaxu, vlastně každé mart'anské město bylo jiné. Jako by bylo jedinečným uměleckým dílem, vyjadřujícím myšlenky jiného umělce. Jim by rád věděl, proč ty věže postavili, k čemu byly a jak jsou staré.

Porost kolem kanálu je teď obklopoval ze všech stran jako tmavozelelé moře, kterým se Mart'an brodil až po pás. Široké listy se co nejvíce rozprostíraly do stran, kolmo na sluneční paprsky, a hladově lapaly životodárnou energii. Když se o ně otřelo veliké tělo, svinuly se, ale hned se zase rozvinuly, jakmile Mart'an přešel.

Věže se značně přiblížily; domorodec se náhle zastavil a postavil hochy na zem, dál nesl jen Willise. Přímo před nimi se ve skrytu zeleně objevila rampa, která se zařezávala šikmo do země a mizela v tunelu. Jim se na ni pochybovačně zahleděl: „Co myslíš, Franku?“ „Teda, já nevím.“ Oba již navštívili města Charax a Copais, ale viděli jen nadzemní prostory v opuštěných částech. Na přemýšlení jim nicméně nezbyl čas, neboť jejich průvodce se hnál rychlým krokem dolů.

„Hej, Willis!“ Jim se za ním rozeběhl.

Mart'an se zastavil a promluvil s Willisem; „Jim počkat!“ ozval se pak hopsák.

„Řekni mu, ať tě sundá.“

„Willis fajn. Jim počkat.“ Mart'an znovu vyrazil rychlostí, na níž Jim nestačil. S neutěšeným výrazem se vrátil na začátek rampy a posadil se.

„Co budeš dělat?“ vyzvídá Frank.

„Čekat, co mi zbývá jiného? A co budeš dělat ty?“

„Ale, taky počkám. Jen nehodlám zmeškat saně.“

„To já taky ne. Stejně bychom tu nemohli zůstat po setmění.“

„Zaklepej na dřevo.“

Náhle ochlazení po západu slunce tvořilo to jediné, čemu se na Marsu dalo říkat počasí, nicméně pro pozemšťana znamenalo smrt, pokud neměl speciální oblečení a bez přestání se nepohyboval.

A tak seděli, čekali a pozorovali hemžící se vrtáky. To jsou jakoby brouci, vysocí přes dva centimetry, se třema nohama. Jeden se zastavil Jimovi u kolena a vypadalo to, jako by ho pozoroval. Jim se ho dotkl; vrták rozhodil končetiny a vířivým pohybem utekl. A tak čekali a vlastně ani nedávali pozor, protože vodomil se mart'anským obydlím vyhýbá.

Zhruba za půl hodiny se Mart'an vrátil – tedy vrátil se nějaký Mart'an, který byl stejně vysoký, možná tentýž, možná ne. Willise s sebou neměl. Jim zesmutněl, ale Mart'an je oslovil. „Pojďte se mnou,“ řekl ve svém jazyce, ale před větou předsunul symbol otázky.

„Jdem nebo ne?“ zeptal se Frank.

„Jasně, jdem. Řekni mu to.“ Frank Jimovi vyhověl a všichni tři se vydali dolů. Mart'an položil na ramena chlapců po jedné chlopni a

popoháněl je. Za chvíli se zastavil a zvedl je, tentokrát neprotestovali.

Zdálo se, že do tunelu stále proniká denní světlo, a to už museli být pár set metrů od vchodu. Šířilo se odevšad, ale hlavně ze stropu. Z lidského pohledu byl tunel velký, ale pro Mart'any právě tak akorát. Prošli kolem několika domorodců; pokud se pohybovali, jejich hostitel zatroubil na pozdrav, když ale byli v charakteristickém nehybném tranzu, nezdravilo se.

Jednu chvíli jejich průvodce překročil kouli asi o metrovém průměru. Jim nejdřív nemohl rozeznat, co to je, ale pak se podíval blíž a byl ještě udivenější. Otočil hlavu a jak odcházeli, dál na to zíral. Bylo to nemožné – ale bylo to tak.

Právě uviděl něco, co se povedlo spatřit jen několika pozemšťanům, něco, co vlastně ani vidět nechtěli. Byl to Mart'an, stočený do klubíčka, jeho ruce-chlopně pokrývaly celé tělo s výjimkou zakřivených zad. Mart'ané – to jest moderní, civilizovaní Mart'ané – už nehibernují. Nicméně kdysi dávno museli a pořád ještě dokázali zaujmout – pokud si to přáli – příslušnou pozici, kdy ve tvaru koule mohli uchovat co nejvíc tělesné teploty a vlhkosti.

Jenže oni si to přáli jen zřídka.

Takto se zabalit bylo pro Mart'ana stejně nemorální jako pro pozemšťany dejme tomu souboj na život a na smrt a uchylovali se k tomu jen v případě, kdy byli krajně uraženi a nic jiného už to nestačilo vyjádřit. Znamenalo to: vypovídám vás, opouštím váš svět, popírám samu existenci vašeho světa.

První výzkumníci na Marsu tomuhle nerozuměli, a jelikož neznali hodnoty Mart'anů, urazili je více než jednou. Opozdlilo to kolonizaci planety o mnoho let a náprava nechtěných škod vyžadovala tvrdou práci nejlepších pozemských diplomatů a lingvistů. Jim nevěřicně zíral na uzavřeného Mart'ana a přemýšlel, co jej asi mohlo dohnat k tak závažnému činu, kdy tímto způsobem potrestal celé město.

Vzpomněl si na děsivou příhodu, o níž mu vyprávěl doktor MacRae. Stalo se to v době druhé expedice na Mars. „A tenkrát ten osel,“ vzpomínal doktor, „byl to zdravotní důstojník, jakkoli nerad to přiznávám, tak ten hlupák popadl toho Mart'ana za chlopně a snažil se ho rozbalit. A pak se to stalo.“

„Co se stalo?“ chtěl vědět Jim.

„Zmizel.“

„Ten Mart'an?“

„Ne, ten doktor.“

„Cože? Jak zmizel?“

„Na to se mě neptej, já u toho nebyl. Svědkové – a byli čtyři, všichni pod přísahou – řekli, že tam byl, a najednou nebyl. Jako by ho někdo odčaroval pryč.“

„Co je to odčarovat?“ divil se Jim.

„Dneska vás v té škole už nic nenaučí, co? Je to v knihách, nějakou ti vyhrabu.“

„Ale jak zmizel?“

„Co já vím. Mysli si třeba, že to byla masová hypnóza, jestli se pak budeš cítit líp. Na mě to zabírá, ale jen trochu. Jak já tomu rozumím, sedm osmin ledovce člověk nikdy nevidí.“ Jim nikdy neviděl ledovec, takže na něj doktor zbytečně vyplýval dobré přirovnání, ale když teď viděl smotaného Mart'ana, rozhodně se necítil lépe.

„Viděl's to?“ dorážel Frank.

„Radši bych to neviděl,“ odpověděl Jim. „Co se asi stalo?“

„Třeba kandidoval na starostu a prohrál.“

„O tomhle se nežertuje. Možná – pššt.“ Jim náhle zmlkl. Všiml si dalšího Mart'ana, nehybného ale nikoli srolovaného. Zdvořilost vyžadovala mlčení.

Mart'an, který je nesl, náhle zatočil doleva a vstoupil do místnosti, kde je složil na zem. Jimovi připadal ten pokoj značně prostorný, pro Mart'any to asi bylo útulné místečko na setkání s přáteli. Stálo tam v kruhu mnoho ráků, které používají na sezení místo křesel.

Místnost byla kruhová a měla kopuli; trochu to vypadalo, jako by nebyli v podzemí, protože na kopuli se promítala marsovská obloha: bledě modrá na obzoru, postupně tmavší, pak do purpurová, nakonec až nahoře na stropě purpurově černá s prosvítajícími hvězdami. Na západ od poledníku viselo miniaturní, ale velmi přesvědčivé slunce. Díky nějakému triku s perspektivou obzor vypadal, že je opravdu daleko. Na severní stěně se zdálo, že kolem protéká Oeroe.

„Ty bláho,“ komentoval výjev Frank, Jim se nezmohl ani na to. Jejich hostitel je sundal na zem vedle dvou odpočívacích ráků.

Chlapci seje ale nepokusili použít, to už by bylo lepší ležet na žebříku. Mart'an smutnýma očima pohlédl nejprve na ně, pak na rámy a nakonec odešel.

Brzy byl zpět a za ním dva další, všichni nesli náklad barevných látek. Shodili je na hromadu doprostřed místnosti, pak první Mart'an popadl Jima s Frankem a jemně je posadil na vzniklý kopec.

„Myslím, že tím míní 'Posaďte se',“ poznamenal Jim.

Látky nebyly tkané, šlo o jednolitě plachty připomínající pavučinu, skoro stejně jemné ale mnohem silnější. Hrály všemi barvami, od pastelově modré po temně rudou. Hoši se na ně rozvalili a čekali. Jejich hostitel se také uvelebil najeden z ráků, druzí dva ho následovali. Nikdo nemluvil. Oba hoši rozhodně nebyli žádní turisté a měli dost rozumu, aby se nesnažili Mart'any popohnat. Po nějaké době Jima něco napadlo; aby nápad vyzkoušel, opatrně si nadzvedl masku.

„Co blázníš?“ utrl se na něj Frank, „chceš se udusit?“

Jim si masku sundal. „To je v pořádku, je tu dost vysoký tlak.“

„Cože? To není možné, vždyť jsme neprošli žádnou propustí.“

„Dělej, jak uznáš.“ Jim zůstal bez masky. Když Frank viděl, že přítel nemodrá, nezačíná lapat po dechu ani se jinak podobně projevovat, rozhodl se to také zkusit. Zjistil, že může dýchat bez problémů. Tlak sice nedostačoval tomu, nač byl zvyklý z domova, pozemšťanovi by se to tu zdálo silně stratosférické, ale odpočívajícímu člověku to stačilo.

Postupně se sem trousili další Mart'ané a beze spěchu se rozvalili na rámech.

„Víš, co je tohle, Jime?“ zeptal se po chvíli Frank.

„No, možná vím.“

„Žádný možná. Tohle je 'Sbližování'.“

„Sbližování“ je velmi přibližný překlad mart'anského názvu pro jejich nejobvyklejší společenskou činnost – řečeno otevřeně, jen se sedí a nic neříká. Stejně výstižně lze nazvat hru na housle taháním koňského ocasu po vyschlém kočičím střevě.

„Asi máš pravdu,“ souhlasil Jim. „Měli bychom zmlknout.“

„Jo.“

Pak dlouho nikdo nic neříkal. Jim zabloudil v myšlenkách jinam, do školy a co tam bude dělat, ke své rodině, k věcem, co se přihodily

dřív. Najednou se ocitl zpět a uvědomil si, že se cítí šťastně, jak se už dlouho necítil, a to bez jakéhokoli určitého důvodu. Bylo to takové tiché štěstí, neměl chuť se smát, dokonce ani se usmát, ale byl dokonale uvolněný a spokojený.

Byl si také zřetelně vědom přítomnosti Mart'anů, každého jednotlivce, a s uplývajícími minutami se toto vědomí prohlubovalo. Nikdy dřív si nevšiml, jak jsou krásní. Mezi kolonisty se říkalo „ošklivý jako domorodec“. Jim si teď s údivem uvědomil, že to sám použil, a najednou se divil proč.

Byl si také vědom Frankovy přítomnosti vedle sebe a uvědomil si, jak moc ho má rád. Věrný – to bylo to správné slovo pro Franka, právě takového muže by si měl člověk vybrat, aby mu hlídal záda. Podivil se, proč vlastně Frankovi nikdy neřekl, že mu na něm záleží. Trochu mu chyběl Willis, ale nebál se o něj. Tenhle večírek nebyl podle hopsákova gusta, on dával přednost věcem hlučným, divokým a nevytříbeným. Jim odložil myšlenky na Willise, pohodlně se rozvalil a opájel se radostí ze života. S potěšením si povšiml, že umělec, který tuto místnost navrhoval, dokonce zařídil, aby se slunce pohybovalo po stropě právě tak jako to skutečné po obloze. Pozoroval, jak putuje k západu a teď se zvolna sklání k namalovanému obzoru. Náhle se za ním ozvalo jemné zatroubení – slova nezachytil – a jiný Mart'an odpověděl. Jeden z nich se poskládal z rámu a vykráčel ven. Frank se posadil. „Něco se mi myslím zdálo.“

„Ty jsi usnul?“ zeptal se Jim. „Já ne.“

„To teda vážně ne. Chrápal jsi jako doktor MacRae.“

„Vždyť jsem ani nezavřel oči.“

„To říkáš ty.“

Mart'an, který vyšel z místnosti, se zase vrátil. Jim si byl jist, že je to tentýž, už mu nepřípadali všichni stejní. Nesl jakousi skleněnou konvici. Frankovi málem vypadly oči z důlků. „Myslíš, že nám nabídnou vodu?“

„Vypadá to tak,“ odvětil užasle Jim. Frank zakroutil hlavou.

„Tohle si můžem klidně nechat pro sebe, stejně by nám to nikdo nevěřil.“

„Souhlas.“

Pak začal obřad. Mart'an s konvicí řekl své jméno, zlehka se dotkl

násosky a poslal nádobu dál. Další domorodec se rovněž představil a napodobil pití. Nádoba kolovala dál. Jim se dozvěděl, že Mart'an, který je přivedl, se jmenuje „Gekko“ a připadalo mu to jako pěkné a přiléhavé jméno. A pak došla konvice k němu. Mart'an, který mu ji podal, připojil tradiční přání: „Nechť nikdy netrpíš žízni.“ Slova připadala Jimovi zcela jasná. Kolem se ozval sbor v odpověď: „Nechť se můžeš do sytosti napít, když po tom zatoužíš.“

Jim převzal konvici a vzpomněl si, jak mu doktor říkal, že choroby Mart'anů nejsou přenosné na lidi. „Jim Marlowe,“ představil se, vložil si násosku do úst a usrl.

Když nádobu vracel, zalovil ve své mizivé znalosti hlavního jazyka, soustředil se na přízvuk a podařilo se mu říci: „Nechť je pro vás voda vždy čistá a hojná.“ Odměnil jej souhlasný šum, který ho zahřál u srdce. Mart'an předal konvici Frankovi.

Po ceremonii se večírek proměnil v hlasité, téměř lidské povídání. Jim se marně snažil pochytit, co mu říkal Mart'an asi třikrát tak vysoký, jako on sám, když je vyrušil Frank. „Jime! Koukni na to slunko. Ujedou nám saně.“

„Cože? To přece není opravdické slunce, jen nějaká hračka.“

„To jo, ale hýbe se přesně jako skutečné. Moje hodinky to vidí stejně.“

„A kruci! Kde je Willis? Gekko – kde je Gekko?“

Gekko zaslechl své jméno, přišel a tázavě zakvokal na Jima. Jim se usilovně snažil vysvětlit, co mají za problém, zakopl o gramatiku, použil špatné spojky a nakonec zcela ztratil přízvuk. Frank ho odsunul stranou a ujal se vysvětlování. Nakonec řekl: „Dostanou nás ke kanálu do západu slunce, ale Willis zůstane tady.“

„Tady? To nemůžou udělat!“

„Takhle to řekl.“

Jim se zamyslel. „Řekni jim, ať přinesou Willise sem a zeptají se jeho.“

S tím Gekko souhlasil. Přinesli Willise a posadili jej na podlahu. Dokolébál se k Jimovi a pozdravil. „Ahojky, Jimíku! Ahojky, Frankie!“

„Willisi,“ oslovil jej Jim naléhavě, „Jim odjíždí. Půjde Willis s Jimem?“

Willis vypadal zmateně. „Zůstaň. Jim zůstane. Willis zůstane. Dob-

ré.“

„Willisi, Jim musí odejít,“ naléhal Jim, „půjde Willis s Jimem?“

„Jim odejde?“

„Jim odejde.“

Skoro se zdálo, že se Willis scvrkl. „Willis jde s Jimem,“ řekl smutně.

„Řekni Gekkovi.“ Willis tak učinil. Mart'an vypadal překvapeně, ale dál o tom nediskutoval. Sebral oba hochy i hopsáka a vyrazil ke dveřím. Jeden větší Mart'an – jménem „G'kuro“, vzpomněl si Jim – vzal Gekkovi Franka a vydal se za nimi. Jak stoupali tunelem, Jim náhle zjistil, že potřebuje masku; Frank už si svou nasadil.

Uzavřený Mart'an ještě stále překážel v chodbě; oba nosiči ho bez komentáře překročili.

Když se ocitli na povrchu, bylo již slunce velmi nízko. Mart'ana nelze popohánět, ale i jeho normální chůze je velmi rychlá; pět kilometrů zpět do stanice Cynia bylo pro jejich dlouhé nohy jako nic. Slunce se právě dotklo obzoru a vzduch už byl mrazivý, když je i s Willisem vysadili u přístaviště. Oba Mart'ané se hned vydali zpět a spěchali do tepla svého města.

„Na shledanou, Gekko!“ zavolal Jim. „Na shledanou, G'kuro!“

Řidič a šéf stanice stáli na molu; řidič se zjevně zrovna chystal vyjet a sháněl se po pasažérech. „Co to k sakru bylo?“ reagoval šéf stanice.

„Jsme připraveni k odjezdu,“ hlásil Jim.

„To vidím,“ utrousil řidič. Zíral za odcházejícími postavami, pak zamrkal a obrátil se na šéfa stanice. „Asi jsem si to neměl dávat, Georgi, mám vidiny.“ Pak se obrátil k chlapcům: „Tak nasedejte.“

Poslechli a vylezli do vyhlídkové kopule. Vůz se seškrábal po rampě na led, stočil se vlevo na kanál Oeroe a nabral rychlost. Slunce zapadlo za obzor a krajinu na chvíli zahalil krátký marsovský soumrak. Hoši viděli, jak se na obou březích zatahují rostliny na noc. Co bylo před půlhodinou pole bohatě porostlé vegetací, se během krátké chvilky změnilo v pravou poušť.

Vyšly hvězdy, jasné a marnivé. Měkké závěsy polární záře visely na obloze, na západě vzplálo jasné světlo a začalo stoupat vzhůru, proti pohybu hvězd. „To je Phobos,“ broukl Frank, „koukni.“

„Vidím,“ odpověděl Jim. „Je zima, pojd' spát.“

„Tak jo. Mám hlad.“

„Ještě mi zbyly nějaké chleby.“ Každý snědl jeden, pak sešli do spodního oddělení a zalezli na kavalce. Po čase vůz projel kolem města Hesperidum a zatočil na západ-severo-západ do kanálu Erymanthus, ale o tom Jim nevěděl; zdálo se mu, jak s Willisem zpívají před užaslými Marťany duet.

„Všichni ven! Konečná!“ strkal do nich řidič.

„Co je?“

„Vstávat, námořníku. Už jsme tady – Syrtis Minor.“

Kapitola 4

Lowellova akademie

*„Milá mami a tati,
nezavolal jsem vám hned po příjezdu ve středu večer, protože
jsme vlastně přijeli až ve čtvrtek ráno. Když jsem pak zkoušel
telefon, spojovatelka mi řekla, že Deimos už nad Jižní kolonií
zašel, takže jsem hned věděl, že to bude trvat asi tři dny, než
vám budu moci zavolat přes Deimos a dopis se k vám dostane
dřív a ušetří vám čtyři a půl kreditu za hovor na účet volaného.
Ted' mě napadlo, že se mi tento dopis nepovede asi odeslat
hned, a tak vám nejspíše dojde později, než bych vám mohl za-
volat, kdybych volal, ale neumíte si představit, jak nás tu ve
škole honí a jak málo času tu člověk má, stejně už jste asi slyše-
li od Frankovy mámy, že jsme dojeli v pořádku, a koneckonců
jsem vám stejně ušetřil čtyři a půl kreditu za hovor.
Už slyším Phyllis, jak říká, že se snažím naznačit, že bych měl
ty ušetřené peníze dostat, ale to není pravda, já bych něco ta-
kového neudělal a navíc mám ještě pořád něco z kapesného na
cestu a z peněz od narozenin a když budu šetřit, nebudu ani
žádné extra peníze potřebovat, než se tu objevíte během Stěho-
vání, i když jsou tu věci dražší než doma. Frank říká, že to je
kvůli turistům, ať je trochu vyždímají, ale ted' tu žádní nejsou a*

ani nebudou, dokud příští týden nepřistane Albert Einstein. Tak jako tak, kdybyste se o to ušetřené se mnou rozdělili půl napůl, stejně vyděláte dva a čtvrt kreditu.

Důvod proč jsme nepřijeli ve středu večer je, že řidič se bál, že by nás led nemusel udržet, a tak jsme přes den zůstali ve stanici Cynia a jen jsme se tak s Frankem poplakovali až do soumraku. Nechali nás tady bydlet pohromadě a máme skvělý pokoj. Původně byl jednolůžkový a tak má jen jeden pracovní stůl, ale většinou berem to samé, takže můžeme používat prohlížečku dohromady. Tenhle dopis namlouvám do záznamníku v pracovním stole, protože dnes večer má Frank službu v kuchyni a já mám akorát trochu opakování z dějepisu a nechávám si ho na později, až tu bude i Frank. Profesor Steuben říká, že neví, co budou dělat, jestli jim takhle budou přibývat studenti bez nových prostor, možná věšet na věšáky, ale to asi žertuje. Dělá vtipy hodně a všichni ho mají rádi a bude nám smutno, až odletí Albertem Einsteinem a nastoupí nový ředitel.

To je zatím všechno, Frank se zrovna vrátil a musíme se začít šprtát, protože zítra máme písemku z dějepisu.

*Váš milující syn,
James Madison Marlowe ml.*

P.S. Frank mi zrovna řekl, že ještě taky nepsal domů a jestli byste nemohli zavolat jeho mámě, že je v pořádku a ať mu rychle pošle jeho foták, zapomněl si ho doma.

P.P.S. Willis posílá pozdravy, zrovna jsem se ho ptal.

P.P.P.S. Řekněte Phyllis, že si tady holky barví vlasy do pruhů. Mysím, že vypadají jako šašci.

JIM

Kdyby profesor Otto Steuben, doktor věd, neodešel do důchodu, Jimova léta v Akademii by vypadala jinak. Ale on do důchodu odešel a odletěl si užívat bohatě zaslouženého odpočinku zpět do údolí San Fernando. Celá škola se s ním přišla rozloučit do Marsportu. Potřásl si se všemi rukou, trochu zaslzel, a pak je poprosil, ať se dobře posta-

rají o Marquise Howea, který zrovna přiletěl ze Země a převezme Akademii po něm.

Když se Jim s Frankem vrátili z kosmoportu, uviděli, jak se ti, kdo přišli první, shlukují kolem nástěnky. Protlačili se dopředu a přečetli si papír, který vzbudil takový zájem:

MIMOŘÁDNÉ OZNÁMENÍ

Všichni studenti jsou povinni udržovat sebe i své pokoje ve spořádaném stavu po celý den. Dozor studentskými vedoucími se ukázal jako neúčinný, proto se jednou týdně bude konat oficiální prohlídka ředitelem. První proběhne v sobotu 7. dne měsíce ceres v deset hodin.

Podepsán M. Howe, ředitel.

„No teda!“ vyhrkl Frank, „co na to říkáš, Jime?“

Jim našťavaně hleděl na oznámení. „Myslím, že dnes je šestého.“

„Jo, a co to má být? Myslí si snad, že tohle je polepšovna?“ Frank se otočil na jednoho staršího studenta, který byl vedoucím jejich patra.

„Andersene, co si o tom myslíš? Má na tohle právo?“

„Já?“ Mladík se napřed zamyslel a pak odpověděl: „Mám už jen jeden semestr do státnic, pak odsud vypadnu. Takže budu držet hubu a krok a nějak to přežiju.“

„Co? Tobě se to říká, ale mě tu čeká dvanáct semestrů. Jsem snad nějaký zločinec?“

„To je tvůj problém, kámo,“ a starší student odešel.

Zdálo se, že jednoho z chlapců v davu oznámení nevzrušuje. Byl to Herbert Beecher, syn Hlavního zástupce Společnosti a nováček na Marsu. Jeden ze starších žáků si všiml, jak se pošklebuje. „Čemu se křeňíš, turisto?“ vyjel na něj. „Tys o tom věděl předem?“

„Samo.“

„Vsadím boty, že v tom máš prsty.“

„To ne, ale táta říká, že vám to tu procházelo dost dlouho. Říká, že Steubi byl měkota a nechal si školu dělat, co chtěla. Říká, že –“

„Nám je houby po tom, co říká tvůj otec. Ztrat' se!“

„Takhle o tátovi nemluv, nebo –“

„Padej, než ti jednu vrazím!“

Mladý Beecher se podíval na svého protivníka – zrzka jménem Kelly – a ten vypadal, že to myslí vážně, tak se vytratil.

„Může si to pošklebování dovolit,“ podotkl hořce Kelly. „Žije s rodiči. Tohle zasáhne jenom ty, co bydlí ve škole. Je to jasná diskriminace!“ Asi třetina studentů jen docházela, většinou synové zaměstnanců Společnosti, kteří pracovali v Syrtis Minor. Další třetinu tvořili stěhovaví kolonisté a zbytek děti pozemšťanů z vnějších stanic, hlavně lidí pracujících na atmosférickém Projektu. Ti se rekrutovali většinou z Bolivijsců a z Tibetanů, navrch pár Eskymáků. Kelly se otočil k jednomu z nich. „Co ty na to, Chene, necháš si to líbit?“

Široká tvář Asijce zůstala bez výrazu. „Nestojí to za rozčilování.“

„Cože? To jako že se nepostavíš za svá práva?“

„Tyhle věci netrvají věčně.“

Jim a Frank se vrátili do svého pokoje a pokračovali v diskusi.

„Franku,“ zeptal se Jim, „co je za tím? Myslíš, že se o něco takového snaží i na dívčí škole?“

„Můžu zavolat Dolores Montezové a zeptat se.“

„Hmm... to nemá cenu. Asi na tom nezáleží. Otázka zní, co s tím budeme dělat my?“

„A co my vlastně můžeme dělat?“

„Nevím. Kdybych se tak na to mohl zeptat táty. Vždycky mi říkal, ať si nenechám šlapat po svých právech... ale teď by mi možná řekl, že se něco takového dalo čekat. Já nevím.“

„Hele,“ navrhl Frank, „proč se nezeptáme našich tátů?“

„Myslíš rovnou jim zavolat? Je dneska spojení?“

„Ne, nemyslím volat, to moc stojí. Prostě počkáme, až se tady objeví během Stěhování, to už bude brzo. Jestli začneme dělat problémy, měli by tu být naši, ať se za nás můžou postavit, jinak se daleko nedostanem. Zatím budeme držet hubu a poslouchat. Nakonec z toho možná nic nebude.“

„Teď mluvíš rozumně,“ postavil se Jim, „tak snad abychom uklidili, ne?“

„Tak jo. Mimochodem, Jime, zrovna mě něco napadlo. Nejmenuje se šéf Společnosti Howe?“

„John W. Howe,“ souhlasil Jim. „A co?“

„No, ředitel se taky jmenuje Howe.“

„Aha.“ Jim zavrtěl hlavou. „To ještě nemusí nic znamenat, je to běžné jméno.“

„Vsadím se, že to něco znamená. Doktor MacRae říká, že k získání teplého místa u Společnosti člověk potřebuje strýčka. Říká, že Společnost je takový rodinný podnik, kde jeden druhému maže, a to o 'neziskové organizaci' je nejlepší vtip od vynálezu ženy.“

„Hm... nevím. Kam mám strčit tenhle krám?“

Druhého rána, během snídane, jim rozdali letáky s „Oficiálním uspořádáním místností pro prohlídku“ a hoši museli předělávat, co udělali večer. Protože předpisy ředitele Howea nebraly v úvahu, že by dva žáci mohli bydlet na jednolůžáku, nebylo to lehké a do deseti to nestihli. Ředitel k nim ale stejně dorazil až o dvě hodiny později.

Strčil hlavu dovnitř a chtěl odejít, ale pak náhle vešel a ukázal na kombinézy, visící na háčcích u šatníku: „Proč jste neodstranili ty barbarské ozdoby ze svých masek?“

Když ztuhli překvapením, Howe pokračoval: „Vy jste se dnes ráno nedívali na nástěnku?“

„Eee... ne, pane.“

„Tak to napravte. Je vaší povinností vědět, co tam visí. Pobočníku!“ Jeden ze starších studentů se objevil ve dveřích. „Ano, pane?“

„Víkendové volno se pro ně ruší, dokud nebudou mít všechno v pořádku. Každý pět černých bodů.“ Howe se rozhlédl. „Je tu neuvěřitelný nepořádek a zmatek. Proč jste se neřídili podle stanoveného diagramu?“

Jima zjevná nespravedlnost výtky tak zarazila, až se zakoktal. Nakonec ze sebe dostal: „Tohle je původně jednolůžkový pokoj. Dělali jsme, co jsme mohli.“

„Nevymlouvej se. Když nemáte dost místa, abyste si věci slušně uložili, tak se toho, co je navíc, zbavte.“ Pak jeho pohled poprvé padl na Willise, který se při vstupu cizinců odsunul do kouta a zatáhl všechny výčnělky.

„Tělocvičné pomůcky se ukládají do skříněk nebo do tělocvičny,“ ukázal na něj. „Nesmí se povalovat v koutě.“

Jim se nadechl k odpovědi a Frank ho kopl do holeně. Howe odcházel ke dveřím a pokračoval v přednášce: „Já chápu, že jste byli vychováni daleko od civilizace a od dobrodiní slušné společnosti, ale udělám, co bude v mých silách, abych škody napravil. Mým cílem je, mimo jiné, aby tuto školu opouštěli civilizovaní mladí muži.“ U dveří se zastavil a dodal: „Až očistíte ty masky, hlaste se u mě v ředitelně.“

„Proč jsi mě kopl?“ vyjel Jim na Franka, jakmile byl Howe z doslechu.

„Ty blbečku, on si myslel, že je Willis míč.“

„Já vím, taky jsem ho chtěl opravit.“

Frank se zatvářil znechuceně. „To nemáš dost rozumu na to, aby ses do něčeho nemíchal? Chceš si Willise nechat, ne? Howe by přišel s nějakým předpisem, aby ti ho vzal.“

„To by nemohl!“

„Kecy, žádné nemohl! Mám pocit, že díky Steubimu nemohl náš přítel Howe zatím projevít svůj pravý talent. Mimochodem, co myslel těmi černými body?“

„To nevím, ale nezní to dobře.“ Jim sundal masku dýchacího přístroje a zadíval se na zářivé tygří pruhy. „Víš, Franku, nějak se mi nechce stát 'civilizovaným mladým mužem'.“

„To jsme teda dva!“

Rozhodli se ještě před čištěním masek rychle podívat na nástěnku, aby se nedostali do dalšího průšvihů. Došli do vstupní haly a zde našli nová nařízení:

OZNÁMENÍ STUDENTŮM

1. Ruší se zvyk malovat si masky dýchacího přístroje takzvanými identifikačními vzory. Masky budou bez ozdob a každý student si úhledně napíše své jméno na hrud' a záda kombinézy písmem vysokým tři centimetry.

2. *Studenti jsou povinni nosit košili a boty či prezůvky v libovolnou denní dobu a na všech místech kromě svých pokojů.*

3. *Je zakázáno mít na pokojích zvířata. V případech, kdy je zvíře zajímavé z vědeckého hlediska, je možno zvíře přechovávat a krmit v laboratoři biologie.*

4. *Je zakázáno mít na pokojích jídlo. Studenti, kteří obdrží balíčky s jídlem z domova, si je uschovají u kuchařky a bude možno si od ní vyzvednout rozumné množství vždy po jídlech s výjimkou sobotní snídaně. V případě narozenin apod. je možno obdržet speciální povolení pro „sladké hostiny“ v době volna.*

5. *Studenti, jimž bylo z disciplinárních důvodů zrušeno víkendové volno, mohou číst, studovat, psát dopisy, hrát na hudební nástroje či poslouchat hudbu. Nesmějí hrát karty, navštěvovat pokoje ostatních studentů či opustit z jakýchkoliv důvodů areál školy.*

6. *Pokud si student přeje zatelefonovat, požádá o to písemně na oficiálním formuláři, načež mu budou zapůjčeny klíče od ústředny v hlavní kanceláři.*

Podepsán M. Howe, ředitel.

Jim hvízdal. „Vidíš to, Jime?“ zeptal se Frank, „vidíš to? Máme snad ještě žádat o povolení se podrbat? Kdo si myslí, že jsme?“

„To teda nevím. Mimochodem, Franku, já žádnou košili nemám.“

„Půjčím ti triko, než si něco koupíš. Ale koukni se na třetí odstavec. Radši se začni starat.“

„Co tím myslíš?“ Jim si znovu přečetl příslušný text.

„Budeš se muset domluvit s učitelem biologie, jak to uděláte s Willisem.“

„Cože?“ Jima prostě nenapadlo, že by se paragrafe domácích zvířat týkal Willise; nemyslel na něj jako na zvíře. „To přece nejde,

Franku. Byl by hrozně nešťastný.“

„Pak bys ho měl poslat domů, ať se o něj postarají vaši.“

„To neudělám! Prostě ne!“ zatvrzele odmítl Jim.

„Co teda budeš dělat?“

„To nevím.“ Chvíli o tom přemýšlel. „Prostě neudělám nic. Budu ho schovávat. Pantáta Howe vůbec neví, že ho mám.“

„No... možná se ti to povede, pokud tě někdo nepráskne.“

„To by tady snad nikdo neudělal.“ Vrátili se do pokoje a snažili se smýt barvu z masek. Moc jim to nešlo, barva se zažrala do umělé hmoty, a tak se jim jen povedlo ji trochu rozmazat kolem. Po chvíli se ve dveřích objevila hlava a student jménem Smythe se zeptal:

„Chcete, abych vám vyčistil masky?“

„Cože? To nejde, barva se zažrala.“

„Jste už asi tisící, kdo na to přišel. Ale z dobroty srdce a protože chci sloužit veřejnosti, nabarvím vám tu masku barvou stejnou jako původní – jednu za čtvrt kreditu.“

„Já tušil, že je v tom někde háček,“ zareagoval Jim.

„Chcete nebo ne? Rychle, zákazníci čekají.“

„Smitty, ty bys byl schopen prodávat vstupenky na pohřeb vlastní babičky,“ Jim vytáhl čtvrták.

„Skvělejší nápad. Co myslíš, kolik mám chtít za lístek?“ Vytáhl plechovku barvy a štětec a rychle pokryl Jimovu nádhernou kresbu barvou, která velmi dobře ladila s původní nahnědlou umělou hmotou.

„A je to! Za pár minut to uschne. A co ty, Suttone?“

„Tak jo, upíre,“ souhlasil Frank.

„Takhle mluvíš se svým dobrodincem? Mám program na dívčím intru a místo toho tady mrhám cenným sobotním časem na vás dva.“ Smythe byl stejně rychle hotov s Frankovou maskou.

„Chceš říct, že mrháš časem, abys vydělal na svoje rande na dívčím,“ opravil ho Jim.

„Smitty, co si myslíš o těch nových pravidlech našeho řídí? Máme se podvolit, nebo se tomu vzepřít?“

„Vzepřít? A proč?“ Smythe sbíral své nástroje. „V každém nařízení tkví nová obchodní příležitost, když je člověk dost chytrý, aby ji viděl. Když máte problémy, přijďte za Smythem – otevřeno 24 hodin denně.“ U dveří se zastavil. „O těch vstupenkách na pohřeb nemluv-

te. Kdyby se toho bábi domákla, chtěla by z toho pro sebe podíl, než natáhne bačkory. Je to holka spořivá.“

„Franku,“ poznamenal Jim, když Smythe odešel, „na tom člověku se mi něco nelíbí.“

„Pomohl nám z bryndy,“ pokrčil rameny Frank. „Pojď do ředitelny, ať nás vyjmou ze seznamu potrestaných.“

„Máš pravdu. Tohle mi připomíná něco, co říkával doktor: 'Každý nový zákon otevře nový způsob podvádění.'“

„Nemyslím, že to tak bylo vždycky. Táta říká, že doktor je starý blázen. Jdeme.“

Před ředitelnu čekala dlouhá fronta. Nakonec je začali posílat dovnitř ve skupinách po deseti. Howe se zběžně podíval na jejich masky a pak začal s přednáškou.

„Doufám, že to pro vás bude užitečnou lekcí nejen v pořádnosti, ale i ostražitosti, mladí pánové. Kdybyste si všimli, co visí na nástěnce, byli byste všichni připraveni k prohlídce. Co se týče přestupku samotného, chci, abyste si uvědomili, že jde o mnohem více než jen ty divošské a dětinské vzory, kterými jste si pokrývali masky.“

Udělal přestávku a přesvědčil se, že mu věnují pozornost. „Není důvodu, proč by se lidé v koloniích měli chovat hrubě a vulgárně, a jako ředitel této instituce hodlám dohlédnout na to, aby byly napraveny veškeré přehmaty, k nimž mohlo dojít ve vaší výchově doma. Hlavním účelem vzdělání, možná snad i jediným účelem, je budování charakteru – a toho lze dosáhnout jedině disciplínou. Rád bych si myslel, že jsem k tomuto obzvláště dobře vybaven; než jsem přišel sem, byl jsem po dvanáct let vychovatelem ve Vojenské akademii ve Skalistých horách, výjimečně kvalitní škole, která produkuje skutečné muže.“

Znovu přestal, aby nabral dech nebo snad aby dal svým slovům čas zapůsobit. Jim sem přišel, aby se dostal ze seznamu provinilců, ale ředitelovo povýšené chování a hlavně jeho narážky na špatnou úroveň výchovy v koloniálních rodinách ho tak vytočily, že se neudržel.

„Pane Howe?“

„Cože? Ano, co chceš?“

„Tohle nejsou Skalisté hory, tady je Mars. A tohle není vojenská akademie.“

Chvíli se zdálo, že překvapení a zlost dovedou pana Howea k zá-
chvatu násilí či dokonce k mrtvici. Pak se ovládl a se zjevným sebe-
ovládáním řekl:

„Jak se jmenuješ?“

„Marlowe, pane. James Marlowe.“

„Bylo by pro tebe mnohem, mnohem lepší, Marlowe, kdybys byl na
vojenské akademii. Vy ostatní můžete jít,“ obrátil se ke zbytku, „ví-
kendové volno je vám vráceno. Marlowe ještě zůstane.“

Když ostatní odešli, Howe začal: „Marlowe, na světě není nic urážli-
vějšího než domýšlivý chytrák, nevděčný fracek, který nezná své
místo. Ty si tady užíváš dobrodiní kvalitního vzdělání, které ti ve své
dobrotivosti poskytuje Společnost. Není tedy na místě, aby sis střílel
z člověka, kterého Společnost určila k dohledu nad tvou výukou a
k péči o tebe. Je ti to zřejmé?“

Jim neřekl nic.

„Tak co je, promluv,“ ozval se ostře Howe. „Zachovej se jako chlap.
Přiznej svou chybu a omluv se!“

Jim pořád mlčel. Howe chvíli bubnoval prsty na desku stolu, nako-
nec oznámil: „Tak dobře. Jdi do svého pokoje a rozmysli se. Máš na
to celý víkend.“

Když se Jim vrátil do pokoje, Frank si ho prohlédl a pak obdivně
zakroutil hlavou. „Páni! Ty teda miluješ dobrodružný život.“

„Někdo mu to říct musel.“

„To teda jo. A co teďka plánuješ, spácháš harakiri nebo jen odejdeš
do kláštera? Starej Howie se po tobě bude vozit každý den. Vlastně
je nebezpečný s tebou jen bydlet.“

„Krucí, jestli to vidíš takhle, Franku, klidně si najdi jiného spolubyd-
líčího.“

„Klídek, klídek! Já tě v tom nenechám. Budu s tebou až do konce. 'S
úsměvem na rtech hoch padl.' Jsem rád, žes' mu to řekl. Já k tomu
neměl odvahy.“

Jim sebou hodil na postel. „Nemyslím, že tady dokážu vydržet.
Nejsem zvyklý, že se mnou lidi mávají a vysmívají se mi a to ještě
bez důvodu. A teď to budu dostávat i s nášupem. Co mám dělat?“

„Nemám páru.“

„Za starýho Steubiho tu bylo tak fajn. Myslel jsem, že se mi tu bude

líbit.“

„Steubi byl bezva. A Howe je dokonalej hajzl. Ale co můžeš dělat jinýho, než držet hubu a krok, nechat ho vyřádit a doufat, že ho to přejde?“

„Hele, nikomu se to takhle nelíbí. Možná bychom ho mohli zastavit, kdybychom se dali dohromady.“

„Pochybuju. Jsi jediný, kdo se odvážil promluvit, ani já jsem se tě nezaslal, a to jsem s tebou na sto procent souhlasil.“

„Co kdybychom všichni napsali rodičům?“

„Neudělali by to úplně všichni,“ zavrtěl Frank hlavou, „a někdo by to vyzvonil. Pak bys byl vážně v kaši, napařili by ti ponoukání ke vzpouře nebo něco takového. Stejně,“ pokračoval, „co bys napsal do dopisu, aby to dokázalo, že tu Howe dělá něco, nač nemá právo? Já vím, co by řek' můj táta.“

„Co by řekl?“

„Rád mi vyprávěl, jak tvrdá byla škola, do které chodil nahoře na Zemi. Myslím, že je na to trochu pyšný. Kdybych mu řekl, že nás Howe nenechá schovávat si sladkosti na pokoji, vysmál by se mi. Řekl by –“

„Krucí, Franku, tady nejde o sladkosti, tady jde o celkový přístup.“

„Jasně, jasně, já vím. Ale zkus to vysvětlit mému tátovi. Můžeme akorát mluvit o maličkostech. Muselo by se to hodně zhoršit, abys o tom mohl říct rodičům.“

Frankův názor se v průběhu dne potvrdil. Jak se to rozneslo, jeden student za druhým se u nich zastavili, někteří Jimovi potřásli rukou, že to řediteli dal, jiní byli zvědaví, jaký exot se odvážil postavit autoritě. Ale jedno bylo brzy zřejmé. Nikdo neměl rád nového ředitele a všem se zajídala jeho nařízení, ale nikdo se nechtěl přidat k něčemu, co viděli jako předem ztracenou věc.

Jeden z nejstarších studentů to vyjádřil nejlépe: „Pober trochu rozumu, Marlowe. Ten chlap by se nedal na učení, kdyby ho nebavilo vozit se po lidech. Je to povolání malých Napoleonů.“

„Steubi takový nebyl!“

„Steubi byl světlá výjimka. Většina jich zbožňuje pravidla už jenom proto, aby je mohli vyžadovat. Je to přírodní zákon, stejně jako mráz po západu slunce. Musíš si na to zvyknout.“

V neděli vyrazil Frank do Syrtis Minor – do pozemského sídliště, ne do blízkého města Mart'anů. Jim zůstal na pokoji v de facto domácím vězení, předstíral, že se učí, a bavil se s Willisem. Frank přišel zpátky k večeři a vrazil Jimovi balíček: „Mám pro tebe dárek.“

„Ty seš teda kámoš. Co je to?“

„Podívej se.“

Bylo to nový remix dávného Madonina hitu *Who's that girl?* nahraného v Americe a přímo ze Země přivezeného Albertem Einsteinem. Jim byl blázen do těchletých starých, archívních písniček a Frank na to pamatoval.

„Páni!“ Jim šel k pracovnímu stolu, zasunul disk do přehrávače a chystal se ho pustit. Frank ho zastavil.

„Raději počkej. Zrovna bude večeře.“

Jim se váhavě podvolil, když se ale vrátil, přehrál si píseň za večer tolikrát, že Frank nakonec trval na tom, že se taky musí učit. Těsně před večerkou si ji pustil ještě jednou.

Internát tonul ve tmě možná patnáct minut, když se znovu rozeznělo *Who's that girl?*, Frank se překvapeně posadil: „Co blbneš? Koukej to vypnout!“

„To nejsem já,“ bránil se Jim. „To je Willis. Musí to být on.“

„No tak ho zastav. Umlč ho. Hoď na něj polštář.“

Jim rozsvítil. „Willisi, hej, Willisi! Nech toho kraválu!“ Willis ho snad ani neslyšel. Stál uprostřed místnosti, mával očními stvoly do taktu a oddával se rytmu. Jeho provedení bylo naprosto skvělé, včetně kvílivého dívčího sboru.

Jim ho zvedl: „Willisi! Zmlkni!“

Willis dál vyhrával na celé kolo.

Dveře se rozletěly a v nich stál ředitel Howe. „Přesně jak jsem čekal,“ zvolal vítězně, „žádné ohledy na práva a pohodlí ostatních. Vypněte to. A na měsíc máte domácí vězení.“

Willis hrál dál a Jim se ho snažil zakrýt tělem. „Neslyšeli jste můj rozkaz? Řekl jsem, ať to vypnete!“ Dorážoval k pracovnímu stolu a otočil knoflíkem hlasitosti. Poněvadž byl přístroj vypnutý, jen si zlomil nehet. Potlačil zaklení a vrazil si prst do pusy. Willis se dostal k třetímu refrénu.

Howe se otočil. „Co jste s tím udělali?“ vyštěkl. Když nedostal od-

pověď, přistoupil k Jimovi. „Co to schováváš?“ Odstrčil Jima stranou a nevěřícně se zadíval na Willise. „Co je tohle?“

„Um, to je Willis,“ odpověděl ztrápeně Jim hodně nahlas, aby ho bylo slyšet.

Howe nebyl úplně blbý a tak mu pomalu došlo, že ta hudba vychází z divně vypadající chlupaté koule.

„A co je to 'Willis', smím li se zeptat?“

„No, je to... hopsák. Marsovský tvor.“ Willis zrovna dohrál píseň, přidal vládním hlasem good night a umkl – na chvíli.

„Hopsák? To jsem nikdy neslyšel.“

„No, ne moc lidí ho vidělo, dokonce ani mezi kolonisty. Jsou vzácní.“

„Ne dost vzácní na můj vkus. Něco jako marsovský papoušek, řekl bych.“

„To ne!“

„Co myslíš tím 'To ne'?“

„Není jako papoušek. On umí mluvit, přemýšlet – je to můj kamarád.“

Howe už se vzpamatoval z překvapení a vzpomněl si, proč sem přišel. „To je jedno. Viděl jsi můj příkaz o zvířatech?“

„Ano, ale Willis není zvíře.“

„Co je to tedy?“

„No, nemůže být zvíře. Zvířata nejsou rozumná, je to majetek. Willis nikomu nepatří, je to... prostě je to Willis.“

Willis si vybral zrovna tuto chvíli, aby pokračoval s tím, co uslyšel po poslední písni. „Páni, když tak poslouchám tuhle hudbu,“ řekl Jimovým hlasem, „už si ani nevzpomenou na toho hajzlíka Howea.“

„To já na něj nedokážu zapomenout,“ pokračoval Frankovým hlasem.

„Kdybych tak měl kuráž říct mu, co jsi mu řekl ty. Víš co? Já si myslím, že je střelený, opravdu. Vsadím se, že když byl malý, tak byl ohromný zbabělec a to ho vevnitř pokřivilo.“

Howe zbělel. Frankova amatérská psychoanalýza se trefila přesně do černého. Zvedl ruku, jako by chtěl udeřit, pak ji znovu spustil, nejistý, koho. Willis rychle zatahl všechny výčnělky a proměnil se v hladkou kouli.

„A já říkám, že je to zvíře,“ prohlásil Howe divoce, když se sebral. Popadl Willise a zamířil ke dveřím.

Jim se za ním rozběhl. „Hej! Pane Howe! Nemůžete mi vzít Willi-se!“

Ředitel se otočil. „Tak nemůžu? Vrať se do postele. Ráno se hlas u mě v ředitelně.“

„Jestli Willisovi něco uděláte, tak... tak –“

„Tak co?“ zastavil se. „Tvému milovanému mazlíčkovi se nic nestane. A teď se vrať do postele, než ti jednu vrazím.“ Otočil se a odešel, aniž se přesvědčil, zda byl jeho příkaz vyplněn.

Jim zíral na dveře a slzy mu tekly po tvářích, otráasaly jím vzlyky vzteku a frustrace. Frank k němu přišel a položil mu ruku na rameno.

„Neber si to tak, Jime. Říkal, že Willisovi neublíží. Pojd' zpátky do postele a vyříd' si to s ním ráno. Přinejhorším pošleš Willise domů.“

Jim setřásl jeho ruku. „Měl jsem ho sežehnout,“ mumlal, „měl jsem ho na fleku sežehnout.“

„Co bys z toho měl? Chceš strávit zbytek života v lapáku? Nenech se vyprovokovat, kámo; jestli se necháš naštvat, uděláš nějakou blbost, a pak tě má.“

„Já už jsem naštvaný.“

„Já vím a nemám ti to za zlé. Ale musíš se přes to přenést a začít myslet hlavou. Hlídal si tě, sám jsi to viděl. Ať už dělá nebo říká cokoli, musíš si zachovat chladnou hlavu a přechytračit ho, jinak tě má.“

„Asi máš pravdu.“

„Určitě ji mám. Přesně tohle by ti řekl doktor. A teď padej do postele.“

Ani jeden z nich toho té noci moc nenaspal. K ránu se Jimovi zdálo, že Howe byl sbalený Marťan a on se jej snažil rozbalit – i když věděl, že je to hloupost.

Před snídání se na nástěnce objevilo nové oznámení:

DŮLEŽITÉ NAŘÍZENÍ

Všichni studenti, kteří vlastní osobní zbraně, je odevzdají v hlavní kanceláři k úschově. Budou navraceny na požádání v případě, že dotyčný student vychází z areálu školy a přilehlého osídlení. Zbraně nebudou nadále nošeny v oblastech, kde nehrozí skutečné nebezpečí výskytu marsové fauny.

Podepsán M. Howe, ředitel.

Jim a Frank to dočetli současně. „Tak tohle je vrchol,“ Jim obrátil oči v sloup. „Máme právo nosit zbraň. Doktor říká, že je to základ všech svobod.“

Frank předpis chvíli studoval. „Víš, co si myslím?“

„Co?“

„Myslím, že se bojí tebe osobně.“

„Mě? Proč?“

„Kvůli včerejší noci. Měl jsi v očích vraždu a on to viděl. Chce ti vytrhnout jedové zuby. Určitě by mu bylo úplně fuk, kdyby si všichni ostatní nechali své pistole.“

„Fakt si to myslíš?“

„Fakt. Otázka zní, co teď uděláš.“

Jim o tom chvíli přemýšlel. „Své pistole se nevzdám. Táta by to nechtěl, tím jsem si jistý. Stejně mám zbrojní pas, takže si ji nechat můžu.“

„Já si ji teda taky nechám. Ale pak musíme něco vymyslet, než k němu půjdeš.“

To něco se naskytlo během snídaně – student jménem Smythe. Frank se o tom s Jimem šepetem dohodl, pak po snídani Smythe odchytili a pozvali k sobě do pokoje. „Hele, Smitty,“ začal Jim, „ty jsi chlap, co se vyzná, vid’?“

„No... možná. Oč jde?“

„Viděls tu ranní vyhlášku?“

„Jasně. Kdo by ji neviděl? Všichni na to nadávají.“

„A ty svoji pistoli odevzdáš?“

„Už jsem to udělal, před snídani. Na co tady potřebuju zbraň? Stačí

mi můj mozek.“

„V tom případě po tobě nepůjdou. Teď řekněme, že by si někdo u tebe schoval dva balíčky. Když je neotevřeš, nebudeš vědět, co v nich je. Myslíš, že bys věděl o nějakém bezpečném, ale opravdu bezpečném místě, kde bys je mohl schovat, ale abys byl schopen nám je rychle vrátit?“

„Asi byste nechtěli, abych se o těch, ehm, balíčcích, někomu zmínil?“

„Přesně. Nikomu ani muk.“

„Hmm... tenhle druh služeb není zrovna levný.“

„Jak moc?“

„Nemyslím, že bych to mohl udělat pod dva kredity týdně.“

„To je moc,“ vložil se ostře Frank.

„No – jste mí přátelé. Udělám to za paušál osmi kreditů až do konce roku.“

„Ještě moc.“

„Tak šest, ale níž nejdu. Musíte mi kompenzovat riziko.“

„Platí,“ řekl Jim, než mohl Frank pokračovat ve smlouvání.

Smythe odešel s balíčkem a Jim se šel hlásit k řediteli.

Kapitola 5

Malé džbánky mají velké uši

Ředitel Howe nechal Jima třicet minut čekat, než ho zavolal dál.

Když Jim konečně vstoupil, všiml si, že Howe vypadá velmi spokojeně. „Ano?“ vzhlédl ředitel, „chtěl jsi se mnou mluvit?“

„Řekl jste mi, abych za vámi přišel, pane.“

„Opravdu? Tak se do toho dáme. Jak se jmenuješ?“ Moc dobře to ví, pomyslel si Jim divoce, chce mě vyprovokovat. Připomněl si důrazné Frankovo varování, ať neztratí nervy, a vyrovnaně odpověděl: „James Marlowe, pane.“

„Ach, ano,“ ředitel zvedl ze stolu list papíru. „Předpokládám, že jsi přišel odevzdat svou zbraň. Dej mi ji.“

Jim zakroutil hlavou. „Kvůli tomu jsem nepřišel.“

„Ne? No, to je vlastně jedno. Viděl jsi nařízení, tak mi dej svou pistoli.“

Jim znovu zakroutil hlavou. „Nemám žádnou pistoli.“

„Proč jsi sem přišel bez ní? Jdi zpátky do pokoje a přines ji. A rychle, máš na to tři minuty.“

„Ne,“ řekl Jim pomalu, „už jsem vám řekl, že nemám pistoli.“

„Chceš říct, že žádnou nemáš ani na pokoji?“

„Přesně tak.“

„To je lež.“

Jim pomalu napočítal do dvaceti, než odpověděl: „Dobře víte, že nemám zbraň, jinak byste se to neodvážil říct.“

Howe na něj zíral tak dlouho, až se to zdálo jako celá věčnost, pak vyšel z kanceláře. Brzy se vrátil a zdálo se, že získal zpět svou výbojnost.

„Tak, Marlowe, říkal jsi, že chceš se mnou mluvit ještě o něčem jiném?“

„To vy jste mi říkal, ať přijdu. Kvůli Willisovi.“

„Willisovi? Ach ano, ten kulohlav marsovský.“ Howe se usmál.

„Velmi zajímavý vědecký vzorek.“

Ředitel už víc nedodal. Panovalo ticho, dokud Jimovi nedošlo, že ho chce donutit k zahájení partie. Už se smířil s tím, že si Willise nebudemoci nechat ve škole, a tak řekl: „Přišel jsem si pro něj. Odnesu ho do města a pošlu domů.“

Howeův úsměv se rozšířil. „Opravdu? A smím vědět, jak to uděláš, když máš na příští měsíc domácí vězení?“

Jim znovu v duchu slyšel Frankovo varování a odpověděl klidně: „V pořádku, pane, najdu někoho, kdo to pro mě udělá. Mohu teď prosím dostat Willise?“

Howe se zaklonil v křesle a sepal ruce na břiše. „To jsi nadnesl velice zajímavé téma, Marlowe. Včera v noci jsi řekl, že to není domácí zvíře.“

Jim byl zmaten. „Ano?“

„Značně jsi to zdůraznil. Řekl jsi, že Willis není ničí majetek, ale tvůj přítel. Je to tak, že?“

Jim zaváhal. Cítil, že jej Howe láká do pastí, ale nevěděl do jaké. „A když ano?“

„Tak řekl jsi to nebo ne? Odpověz!“

„No... ano.“

Howe se předklonil. „V tom případě nechápu, jak tady můžeš stát a domáhat se jeho navrácení. Nemáš na něj žádné právo.“

„Ale – ale –“ Jim se zastavil, protože nenacházel slov. Byl podveden kluzkými slovy, na která nedokázal najít odpověď. „To nemůžete!“ vyrazil ze sebe. „Nepatří ani vám! Nemáte právo držet ho pod zámkem.“

Howe pečlivě sepal ruce, prst po prstu. „To je záležitost, kterou bude ještě třeba prozkoumat. Ačkoliv ty sám ses vzdal nároku je možné, že ten tvor je přece jen vlastnictvím. V tom případě bych se jej mohl ujmout jménem Akademie coby vědeckého vzorku, protože byl nalezen na území školy.“

„Ale – to nesmíte, to není fér! Pokud někomu patří, tak to mám být já! Nemáte právo –“

„Ticho!“ Jim zmlkl a Howe tišeji pokračoval: „Ty mi nebudeš říkat, na co mám právo. Zapomínáš, že jsem tady in loco parentis. Všechna tvá práva jsou přenesena na mě, jako bych byl tvůj otec. Co se týče toho tvora, již jsem se té záležitosti začal věnovat a dnes odpoledne bych se měl vidět s Hlavním zástupcem. O výsledcích jednání budeš informován.“

Latinská fráze Jima zmátla, což bylo jejím hlavním účelem, ale jednu věc z té věty pochopil a hned se jí chytil. „Táta se o tomhle dozví. To vám neprojde.“

„Tak vyhrožujeme, ano?“ Howe se kysele usmál. „Ani se neobtěžuj žádat o klíče k ústředně. Nemám zájem, aby studenti volali domů, kdykoliv jim nařídím utřít si nos. Pošli otci dopis – a chci ho slyšet, než odejde.“ Pak se postavil. „To je vše, můžeš jít. Ne, počkej –“ Zase vyšel z kanceláře, ale téměř okamžitě se vrátil a vypadal našťavaně.

„Kde jsi schoval svou zbraň?“ obořil se na Jima. Ten měl čas se trochu uklidnit a neřekl nic.

„Odpověz!“ dorážel ředitel.

Jim odpověděl pomalu. „Už jste mě v této souvislosti nazval lhářem jednou. Nemám, co bych dodal.“

„Jdi do svého pokoje!“

Tam už na něj čekal Frank. „Nevidím žádnou krev,“ zakřenil se, když si ho prohlédl od hlavy až k patě. „Jak to šlo?“

„Ten *****! Ten zatracený *****!“

„Až tak špatně?“

„Franku, on mi nechce nechat Willise!“

„Chce tě přinutit, abys ho poslal domů? To jsme přece čekali!“

„Ale ne, on mi ho vůbec nechce vrátit. Spoustu toho napovídal, ale všechno to znamená jediné: má Willise a hodlá si ho nechat.“ Zdálo se, že se Jim zlomí a rozbřečí. „Chudáček Willis – však víš, jak je plachý. Co mám dělat, Franku?“

„Já to nechápu,“ řekl Frank pomalu, „přece si nemůže Willise nechat. Patří tobě.“

„Vždyť jsem ti říkal, že toho hodně napovídal a nějak to zaonačil; přesně tohle hodlá udělat. Jak ho dostanu zpátky? Franku, já ho musím dostat zpátky!“

Frank neodpověděl. Jim se neutěšeně rozhlédl a poprvé si všiml, v jakém je pokoj stavu. „Co se tu stalo?“ zeptal se. „Vypadá to, jako by ses to tu snažil rozmlátit.“

„Jo tohle. Zrovna jsem ti o tom chtěl říct. Zatímco jsi byl pryč, párek Howieho goril to tu prohledal.“

„Cože?“

„Snažili se najít tvoji pistoli. Já dělал blbého.“

„Tak prohledávali?“ Zdálo se, že se Jim k něčemu rozhodl. „Musím najít Smythe.“ Vydal se ke dveřím.

„Hej, počkej! K čemu ho potřebuješ?“

Jim se ohlédl a jeho obličej vypadal sešle. „Vyzvednu si svoji pistoli a pak si dojdou pro Willise.“

„Ty ses zbláznil!“

Jim neodpověděl a vykročil ke dveřím.

Frank mu nastavil nohu, a když Jim zakopl, přistál mu na zádech. Pak mu zkroutil ruku za zády: „Jen si pěkně odpočiň, dokud nevy-chladneš.“

„Pust' mě!“

„Už se ti vrátil rozum?“

Žádná odpověď. „Tak jo,“ pokračoval Frank „Já tu můžu sedět třeba celou věčnost. Až se uklidníš, dej mi vědět.“ Jim se začal zmítat, ale

Frank ještě přitvrdil stisk, až Jim vyjekl a raději se uvolnil.

„Tak je to lepší,“ liboval si Frank. „A teď mě dobře poslouvej. Jsi fajn kluk, Jime, ale občas něco uděláš dřív, než si to necháš projít hlavou. Řekněme, že si vyzvedneš pistoli a podaří se ti vyděsit Howea natolik, že ti dá Willise. Jak dlouho myslíš, že ti zůstane? Tak já ti to řeknu. Jen tak dlouho, než stihne zavolat poldy ze Společnosti. Pak tě zavřou a Willise ti zase vezmou. Už ho nikdy neuvidíš, nemluvě o problémech, které přivodíš sobě a taky vašim.“

Následovalo dlouhé ticho. Nakonec se Jim ozval: „Tak jo, pusť mě.“

„Rozmyslel sis ten nápad s hraním na lupiče?“

„Jo.“

„Čestné slovo? Slibuješ?“

„Jo, slibuju.“

Frank ho pustil a Jim vstal. „Nemusels mi tu ruku kroutit tolik,“ třel si paži.

„Ty si máš co stěžovat! Měl bys mi raději poděkovat. A teď popadni sešit, přijdeme pozdě na chemii.“

„Já nejdu.“

„Nebližni, Jime. Nemá smysl nadělat si absence a propadnout jen kvůli tomu, že jsi naštvaný na říd'u.“

„Tak to není. Já to prostě vzdávám, Franku. Odejdu ze školy.“

„Cože? Nebuď tak hrr, Jime. Já chápu, jak se právě cítíš, ale je to buď tahle škola nebo nic. Vaši nemají na to, aby tě poslali studovat na Zem.“

„V tom případě je to to nic. Tady prostě nezůstanu. Počkám, až se mi podaří nějak získat Willise, pak odsud vypadnu a jdu domů.“

„No...“ Frank se poškrábal na hlavě. „Dělej, jak myslíš. Ale stejně bys měl na tu chemii jít. Neuškodí ti to a navíc nechceš odejít teď hned.“

„Nejdu.“

Frank se zatvářil ustaraně. „Slibuješ, že zůstaneš tady a neuděláš nic, dokud se nevrátím?“

„Proč by ses tím měl trápit?“

„Slib mi to, Jime, nebo se taky uleju.“

„Dobrá, slibuju, slibuju. A teď padej!“

Frank přikývl a odběhl.

Když se vrátil, Jim ležel na posteli. „Spíš?“

„Ne.“

„Chceš něco?“

„Ne.“

„Už jsi něco vymyslel?“

„Ne.“

„Hovor s tebou je učiněná slast,“ poznamenal Frank a sedl si k pracovnímu stolu.

„Promiň.“

Po zbytek dne se už Howe neozval. Večer se Frankovi povedlo Jima přesvědčit, aby šel další den na vyučování, protože bylo zbytečné upoutávat na sebe pozornost, zatímco čekal na příležitost vyfouknout Willise. Ani v úterý se Howe neozval. Ten večer, snad dvě hodiny po večerce, se Frank náhle probudil. Něco v pokoji se hýbalo. „Jime,“ zavolal šeptem.

Nastalo ticho. Frank se potichu natáhl z postele a rozsvítil. Jim stál u dveří. „Ale Jime,“ postěžoval si Frank, „co to do tebe vjelo, proč neodpovídáš? Chceš mě k smrti vyděsit?“

„Promiň.“

„A vůbec, co se děje? Proč nejsi v posteli?“

„Nestarej se. Jdi zase spát.“

Frank vylezl z postele. „Žádný takový. Ne když máš ten divoký pohled v očích. A teď pěkně tátovi všechno vyklop.“

Jim se odvrátil. „Nechci tě do toho míchat. Padej spát.“

„Myslíš, že jsi vyrostl a už mě přepereš? Nech těch blbostí a povídej. Co plánuješ?“

Jim neochotně vysvětlil, že došel k závěru, že Howe má Willise zamčeného někde v ředitelně. Chtěl se tam vloupat a pokusit se hopsáka zachránit. „A teď jdi zpátky do postele,“ uzavřel. „Kdyby se tě ptali, nic jsi neviděl, celou noc jsi spal.“

„A nechat tě v tom samotného? Kdepak! Stejně potřebuješ, aby ti někdo dělal zeď.“ Frank se začal hrabat ve skřínce.

„Nepotřebuju žádnou pomoc. Co to hledáš?“

„Gumové rukavice,“ odpověděl Frank. „Ať už chceš nebo ne, pomůžu ti, ty pitomý motovidlo. Nemám zájem, aby tě chytily.“

„Na co ty rukavice?“

„Slyšel jsi někdy o otiscích prstů?“

„Jasně, ale on bude vědět, kdo to udělal – a mně je to jedno, já už tu nebudu.“

„Jasně, že to bude vědět, ale nebude to moci dokázat. Na, natáhni si je.“

Jim přijal rukavice a s nimi i nabízenou Frankovu pomoc.

Na Marsu nejsou vloupání obvyklá, a zámky jsou vzácné. Co se týče nočních hlídek, nikdo nebude převážet lidi přes miliony kilometrů vesmíru kvůli tomu, aby pak v noci obcházel chodby na internátě. Největší nebezpečí hrozilo od náhodného setkání se studenty, kteří v noci potřebovali na záchod. Pohybovali se tedy co nejtišeji a do každé chodby vždy nejdřív nahlédli. Po pár minutách stáli před dveřmi do kanceláří, aniž by je někdo viděl – jak alespoň doufali.

Jim zkusil kliku – bylo zamčeno. „Proč blbnou se zamykáním?“ zašeptal.

„Kvůli takovým jako my dva,“ odpověděl polohlasně Frank. „Jdi na roh a hlídej.“ Pak se obořil na zámek nožem.

„Tak jo.“ Jim odešel na křižovatku chodeb. Po pár minutách na něj Frank zasyčel.

„Co je?“

„Nic. Pojd' dál.“ Frank otevřel dveře.

Po špičkách prošli vstupní kanceláří kolem pracovních stolů a vysokých pořadačů na záznamy, až došli ke dveřím s nápisem: Marquis Howe – ŘEDITEL – Nevstupovat!

Nápis na dveřích byl nový, zámek rovněž. Ten ale nebyl jen formalitou, se kterou by si poradil nůž. Byl to číselníkový typ z titanu, který by se hodil spíš na trezor.

„Uměl bys to otevřít?“ zeptal se Jim úzkostlivě.

„Neblázni,“ odbyl ho Frank. „Je po výletě, Jime. Teď ještě aby se nám podařilo dostat zpátky na pokoj, než nás chytí.“

„Možná bysme mohli vysadit dveře z pantů.“

„Otevírají se špatným směrem. To bych raději zkusil vydlabat díru v příčce.“ Udělal krok stranou, klekl si a zkusil vrazit do zdi špičku nože.

Jim se rozhlížel. Z chodby se přes kancelář táhlo potrubí ventilace a mizelo ve zdi ředitelny. Bylo skoro tak široké jako jeho ramena.

Kdyby se mu tak podařilo odšroubovat ho ze vstupu do zdi a sundat dolů – ne, dokonce na něj ani nedosáhl. V kanceláři nebylo nic, co by se dalo použít jako žebřík; pořadače byly přišroubovány k podlaze. U spodního okraje dveří byla malá mřížka umožňující větrání ředitelny. Nešla odstranit, a díra by na něj stejně byla malá, tak si alespoň lehl a snažil se nahlédnout dovnitř. Neviděl nic, byla tam tma. Udělal z rukou troubu a zavolal dovnitř: „Willisi! Hej Willisi! Willísku!“

„Nech toho,“ zarazil ho Frank. „Chceš, aby nás chytli?“

„Pššt!“ Jim přiložil ucho k mřížce.

Oba slyšeli tlumenou odpověď. „Jimík! Jim!“

„Willisi!“ odpověděl Jim, „Willisi, pojď sem!“ Pak naslouchal. „Je tam,“ řekl Frankovi. „Je v něčem zavřený.“

„Zjevně,“ souhlasil Frank. „A teď už zmlkni, než někdo přijde.“

„Musíme ho dostat ven. Jak ti to jde s tou zdí?“

„Vůbec. Je v ní zalitá kovová síť.“

„Ale my ho musíme dostat ven. Co budeme dělat?“

„Nic,“ rozhodl Frank. „Jsme ve slepé uličce. Jdem zpátky na kutě.“

„Ty si klidně jdi, jestli chceš. Já tady zůstanu a pomůžu mu ven.“

„Tvůj problém je, Jime, že neumíš včas poznat, kdy jsi prohrál.“

Pojď!“

„Ne! Pššt!“ Pak dodal: „Slyšíš něco?“

Frank chvíli poslouchal. „Jo. Co je to?“ Z ředitelny se ozval skřípavý zvuk.

„To se Willis snaží dostat ven,“ usoudil Jim.

„Jo, a nejde mu to. Pojď.“

„Ne.“ Jim dál naslouchal u mřížky. Frank netrpělivě čekal, jeho touha po dobrodružství byla nasycena. Nechtěl tu nechat Jima samotného, ale hodlal se dostat do postele dřív, než je někdo chytí. Skřípavý zvuk pokračoval.

Po chvíli přestal a ozvalo se tiché plop, jako by něco měkkého a středně těžkého dopadlo asi ze třiceti centimetrů. Pak se velice slabě, skoro neslyšně ozval zvuk posouvání.

„Jim? Jimík?“

„Willisi!“ vyjekl Jim. Hopsákův hlas teď zazněl hned zpoza mřížky.

„Jimík vezme Willis domů?“

„Ano, ano! Počkej tam, Willis; Jim musí vymyslet, jak tě dostat ven.“

„Willis jde ven,“ prohlásil Willis s jistotou.

„Franku,“ začal Jim naléhavě, „kdybychom našli nějaké páčidlo, mohli bychom tu mřížku vyrazit z rámu. Možná by se pak Willis mohl protáhnout.“

„Nic takového nemáme. Akorát nože.“

„Mysli, kámo, mysli! Máme něco v pokoji, cokoliv, co by šlo použít?“

„Nic mě nenapadá.“ Skřípání znovu začalo. „O co se ten Willis snaží?“ zeptal se Frank.

„Asi chce otevřít dveře. Musíme mu nějak pomoci. Hele, co kdybych tě vzal na ramena a ty bys zkusil odšroubovat to potrubí?“

Frank si ho prohlédl. „To nepomůže. I kdyby se nám to povedlo, na druhé straně bude ve zdi mřížka.“

„Jak to víš?“

„Vždycky tam je.“

Jim zmlkl. Dobře věděl, že Frank má pravdu. Skřípání pokračovalo. Frank poklekl najedno koleno, sklonil hlavu k mřížce a chvíli poslouchal.

„Můžeš se uklidnit,“ poradil pak Jimovi. „Myslím, že Willis si s tím poradí sám.“

„Jak to myslíš?“

„Buď je tohle zvuk řezání, nebo jsem hluchej.“

„Cože? Willis se ale neumí dostat přes dveře. Kolikrát jsem ho doma zamknul.“

„Možná. A možná ne. Třeba se mu tenkrát nechtělo ven tak moc.“ Skřípavý zvuk byl zřetelnější.

Po pár minutách se kolem mřížky objevila čára, ve dveřích narýsovala kruh, načež jim k nohám vypadl kus plechu.

Na chvíli spatřili Willise. Z jeho zavalitého těla trčela pseudokončetina s jakýmsi klepetem na konci, snad dvacet pět centimetrů dlouhá a na tři prsty silná.

„Co je to?“ podivil se Frank.

„To teda nevím. Nikdy dřív nic takového neudělal.“

Podivná končetina se zatáhla zpět do těla, a když se nad ní zavřela

srst, nebylo po ní ani stopy. Willis se začal měnit, dokud nevypadal jako šiška, pak se protáhl otvorem. „Willis je ven!“ ohlásil hrdě. Jim ho popadl a zvedl do náruče. „Willisi! Willisi, kamaráde!“ Hopsák se mu schoulil v klíně. „Jimík ztratil,“ řekl vyčítavě. „Jim odešel pryč.“

„Ano, ale už se to víckrát nestane. Willis zůstane s Jimem.“

„Willis zůstane. Dobře.“

Jim se začal otírat tváří o jeho srst. Frank si odkašlal. „Jestli jste se dost namiliskovali, snad bychom měli zapadnout zpátky na pokoj.“

„Jasně.“ Cesta zpět proběhla rychle a – podle jejich odhadu – aniž vzbudili pozornost. Jim položil Willise na postel a začal se rozhlížet.

„Co si mám vzít? Měl bych najít Smithe a vyzvednout si pistoli.“

„Počkej,“ zarazil ho Frank, „nikam nespěchej. Nemusíš odsud odejít, víš?“

„Cože?“

„Vnější zámek jsme nepoškodili a říd'ova trezoráku jsme se ani nedotkli. Po Willisově útěku tam zbyla jen díra tak malá, že jsme se jí očividně nemohli protáhnout – plus jedna podobná, nejspíš v říd'ově stole. Nemůže nic dokázat. Prostě pošli Willise domů, a pak si jen budeme krýt záda.“

Jim zavrtěl hlavou. „Jdu pryč. To s Willisem je jen část problému. Já prostě nezůstanu na škole, kterou vede Howe, i kdyby mi za to platili.“

„Neunáhlil ses?“

„Ne. Nemám ti za zlé, že chceš zůstat; za rok tě čekají přijímačky na pilota a pak odsud vypadneš. Ale kdybys je neudělal, určitě tu nevydržíš až do závěrečných zkoušek.“

„To asi ne. Už jsi vymyslel, jak se odsud dostaneš, aniž by tě Howe zastavil? Musíš počkat do svítání, jinak venku zmrzneš.“

„Počkám do rána a pak prostě odejdu. Jestli se mě pokusí zastavit, sežehnu ho.“

„Chceš se dostat pryč, ne vyprovokovat přestřelku,“ opáčil suše Frank. „Musíme najít způsob, jak odtud vyklouzneš. Než na něco přijdem, měl bys radši zůstat tady. Mám pocit, že šance budou dobré odpoledne.“

Jim se chtěl zeptat Franka, proč si myslí, že odpoledne to bude lepší,

ale Willis náhle zopakoval poslední dvě slova. Nejprve Frankovým hlasem, pak je řekl sytým a hladkým tónem staršího muže. „Dobré odpoledne!“

„Ztichni, Willis!“

Willis to zopakoval. „Dobré odpoledne, Marku. Posad' se, hochu. Vždy tě rád vidím.“

„Ten hlas už jsem slyšel,“ ozval se zmateně Frank.

„Děkuji, pane Hlavní. Jak se máte, pane?“ Willis teď pokračoval precizní výslovností ředitele Howe.

„Už vím,“ řekl Frank. „Je to Beecher, Hlavní zástupce Společnosti. Slyšel jsem ho v rádiu.“

„Pššt –“ zarazil ho Jim. „Chci to slyšet.“

Willis pokračoval, teď zase sytým hlasem.

„Nevede se mi špatně, na to, kolik mi je.“

„Nesmysl, pane Hlavní, vy nejste vůbec starý,“ to byl Howeův hlas.

„Děkuji za lichotku, hochu,“ pokračoval Willis. „Co to máš v tašce? Něco pašuješ?“

Willis zopakoval Howeův podlézavý smích. „Ale kdeže. Jen vědecký vzorek – dosti zajímavý tvor, kterého jsem zabavil jednomu studentovi.“

Následovala přestávka, pak se ozval sytý hlas: „Ježkovy zraky! Marku, kdes tohle našel?!“

„Přesně, jak jsem řekl,“ opáčil Howeův hlas, „byl jsem nucen to zabavit jednomu ze studentů.“

„Jistě, jistě, ale – máš vůbec ponětí, co to je?“

„Zajisté, pane, našel jsem si to. Areocephalopsittacus Bron–“

„Ušetři mě učených slov, Marku. Tohle je kulohlav, kulohlav marsovský. To je ale vedlejší. Říkáš, že to máš od studenta. Myslíš, že bys to od něj mohl koupit?“ zeptal se sytý hlas chtivě.

Howe odpověděl pomalu. „Nemyslím, pane. Jsem si jist, že by to neprodal.“ Zaváhal, pak dodal: „Je to důležité?“

„Důležité? Závisí na tom, co tím slovem myslíš,“ odpověděl hlas Hlavního zástupce. „Je šedesát tisíc kreditů důležitých? Nebo možná sedmdesát? To by za něj totiž určitě vysolila londýnská zoologická a uhradila by i dopravu.“

„Vážně?“

„Vážně. Mám trvalou objednávku od svého obchodního prostředníka z Londýna v ceně padesáti tisíc, ale nikdy jsem mu žádného nedokázal sehnat. Jsem si jist, že by šlo cenu ještě zvýšit.“

„Vážně?“ přitakal opatrně Howe, „to by bylo pro Společnost velmi cenné, vidíte?“

Nastalo krátké ticho, pak zazněl srdečný smích. „Marku, ty mě snad zabiješ. Podívej, tebe najali, ať řídíš školu, ne?“

„Ano.“

„A mojí prací je starat se o zájmy Společnosti, že? Každý den tvrdě pracujeme a zasloužíme si svůj plat, ale pořád nám zbývá osmnáct hodin denně, které máme pro sebe. Platí tě za sbírání neznámých zvířat?“

„Ne.“

„Mě také ne. Rozumíš mi?“

„Myslím, že ano.“

„Jsem si jist, že rozumíš. Konec konců jsem znal dost dobře tvého strýce; určitě by sem neposlal synovce, aniž by mu vysvětlil, jak to v životě chodí. On sám tomu rozumí velmi dobře, to mi věř. Je to už tak, chlapče, že místa jako tohle poskytují neomezené možnosti pro chytrého člověka, pokud má oči a uši otevřené. Nemluvím o ničem nelegálním, samozřejmě.“ Willis se odmlčel.

Jim chtěl něco říct, ale Frank ho umlčel: „Tiše! Nechci o nic přijít.“ Zástupcův hlas pokračoval. „Nic nelegálního. Legitimní obchodní transakce jsou přirozenou součástí našeho úřadu. A teď co s tím studentem: jak jej přesvědčíme, aby ho prodal? Nesmíme nabídnout příliš, jinak vzbudíme podezření. Což je krajně nežádoucí.“

Howe si dal s odpovědí na čas. „Jsem si jist, že ho neprodá, pane Hlavní, ale možná by se to dalo zaonačit jinak.“

„Ano? Ted' nerozumím.“

Hoši slyšeli, jak Howe vysvětluje svou podivnou teorii vlastnictví ohledně Willise. Neviděli, jak Beecher štouchl Howea do žeber, ale slyšeli jeho potlačovaný smích. „To je úžasné! Ty mě zabiješ, Marku, opravdu. Jako ředitel plýtváš talentem; měl bys být Zástupcem.“ „No,“ odpověděl Howeův hlas, „nečekám, že bych do konce života učil.“

„To nebudeš, nebudeš. Najdeme pro tebe zastupitelství. Konec kon-

ců, až naše nemigrační nařízení vstoupí v platnost, škola bude mnohem menší a méně důležitá.“

(„O čem to mluví?“ zašeptal Frank a Jim ho okřikl: „Tiše!“)

„Nějaké novinky ohledně toho nařízení?“ chtěl vědět Howe.

„Očekávám zprávu od tvého strýce každým okamžikem. Zkus se zase zastavit večer, hochu, možná už budu vědět.“ Zbytek rozhovoru nebyl zajímavý, ale Willis se do něj stejně dal. Hoši poslouchali až do okamžiku, kdy se Howe rozloučil, pak Willis umkl.

„Strčit Willise do ZOO!“ soptil Jim. „To je ale nápad! Doufám, že mě při odchodu načape, aspoň budu mít výmluvu to do něj napražít.“

„Klídek, kámo. Mě by spíš zajímalo, co je to to '*ne-migrační nařízení*'.“

„Já myslel, že řekl '*imigrační*'.“

„Jsem si jist, že řekl '*ne-migrační*'. Kolik je?“

„Asi tři.“

„Tak to máme zhruba tři hodiny. Pojd', ještě zkusíme dostat něco z Willise, Jime. Mám pocit, že je to důležité.“

„Tak jo.“ Jim zvedl tu chlupatou kouli. „Willisi, kamaráde, co ještě ses dozvěděl? Řekni Jimovi všechno, co jsi slyšel – všechno.“

Willis s radostí vyhověl. Další hodinu opakoval zlomky rozhovorů, většina se týkala běžného chodu školy. Nakonec byli hoši odměněni, když znovu slyšeli rozplývající se hlas Gainese Beechera: „Marku, chlapče–“

„Ach – pojd'te dál, pane Hlavní. Posad'te se. Rád vás vidím.“

„Jen jsem zaskočil, abych ti sdělil, že jsem dostal zprávu od tvého drahého strýce. V doušce ti také posílá pozdrav.“

„To je od něj moc hezké. Děkuji, pane.“

„Není zač. Mohl bys zavřít dveře?“ Willis přesně napodobil zvuk zavíraných dveří. „Ted' si můžeme promluvit. Zpráva byla samozřejmě o nemigračním nařízení.“

„Ano?“

„S radostí jsem se dozvěděl, že správná rada nakonec akceptovala názory tvého strýce. Jižní kolonie zůstane, kde je. Pasažéri příští lodi a té po ní půjdou do Severní kolonie, kde se budou nováčci téměř dvanáct měsíců adaptovat na severní zimu. Čemu se chechtáš?“

„Nic důležitého, pane. Jeden ze studentů, hrubec jménem Kelly, mi

dneska vyprávěl, co mi jeho otec udělá, až se sem během Stěhování dostane. Už se těším, jak se bude tvářit, až se doví, že se tu jeho otec neukáže.“

„Nic takového mu neřekneš!“ ozval se ostře Zástupcův hlas.

„Prosím?“

„Celé to musí proběhnout pokud možno bez problémů. Až do poslední chvíle se o tom nesmí nikdo dozvědět. Mezi kolonisty jsou horké hlavy, které by se nařízení postavily, i když už se dokázalo, že při troše opatrnosti jsou rizika marsovské zimy zanedbatelná. Plánuji zdržet stěhování nějakou výmluvou o dva týdny, a pak ještě jednou. Když nakonec oznámíme, jak se věci mají, bude už pozdě něco s tím dělat.“

„Geniální!“

„Děkuji. Jinak to s kolonisty nejde, hochu. Ještě tu nejsi dost dlouho, abys je znal jako já. Je to neurotická banda, většinou ztroskotanci ze Země, a pokud neprojevíš dost ráznosti, přivedou tě svými žádostmi do blázince. Nějak nechápou, že za svou existenci a všechny statky vděčí výhradně Společnosti. Vezmi si třeba to nové nařízení. Být po jejich, jezdili by dál za sluncem jako nějakí bohatí plejbojové – na náklady naší Společnosti.“

Willis přešel na Howeův hlas: „Zcela souhlasím. Mohu-li soudit podle jejich dětí, jsou to všechno vzpurní a nevycvální divoši.“

„A neschopní,“ doplnil druhý hlas. „Je třeba ukázat jim pevnou ruku. No, už musím jít. Ještě... co je s tím... vědeckým vzorkem? Máš ho na bezpečném místě?“

„Zajisté, pane. Je zamčen tady ve skříni.“

„Hmm... možná by bylo lepší přenést ho ke mně.“

„Není třeba,“ nesouhlasil Howe. „Všiml jste si toho zámku na dveřích? Tady bude v bezpečí.“ Následovalo rozloučení a pak Willis ztichl. Frank dlouho a hořce potichu klel.

Kapitola 6

Útěk

Jim s Frankem zatřásl. „Seber se a pomoz mi, nebo to nestihnu.“ „Ten tlustej slizoun,“ zasyčel Frank tiše, „jak by se mu asi líbilo, rozdat si to se zimou v Charaxu? Možná by chtěl trčet zavřený doma jedenáct nebo dvanáct měsíců v kuse – nebo si vyrazit ven, když je sto pod nulou. Docela rád bych ho viděl, jak umrzá k smrti – pokud možno pomalu.“

„Jasně, jasně,“ souhlasil Jim, „ale teď už mi pomoz.“ Frank se náhle otočil a sundal z věšáku Jimovu kombinézu. Hodil ji po něm, pak sundal svou a začal si ji rychle navlékat.

„Hej – co to děláš?“ zíral na něj Jim.

„Jdu s tebou.“

„Cože?“

„To myslíš, že tady budu dřepět a dělat domácí úkoly, zatímco se někdo snaží podvést máti, aby musela přežít polární zimu? Moji máti? Má slabé srdce, zabilo by ji to.“ Otočil se a začal dolovat věci ze skříňky.

„Pohni.“

Jim zaváhal, než řekl: „No dobře, ale co tvoje plány? Jestli teď vypadne ze školy, nikdy z tebe kosmický pilot nebude.“

„No a co? Tohle je mnohem důležitější.“

„Dokážu varovat lidi sám stejně dobře, jako bychom to udělali ve dvou.“

„Není o čem diskutovat. Už jsem se rozhodl.“

„No dobře. Jen jsem chtěl vědět, jestli sis to pořádně rozmyslel. Jdeme.“

Jim vlezl do své kombinézy, zapnul ji, utáhl popruhy a začal sbírat věci. Hodně jich tu musel nechat, protože chtěl mít v kabele místo pro Willise.

„Hele, kámo,“ vzal Willise, „jdeme domů. Chci, aby ses vezl tady, kde je pěkně útulno a teplo.“

„Willis jde projet?“

„Willis se jde projet. Ale chci, abys zůstal uvnitř a neozýval se, do-

kud tě nevyndám, jasné?“

„Willis nemluví?“

„Willis vůbec nemluví, dokud ho Jim nevyndá.“

„Okej, Jimíku.“ Willis o tom chvíli přemýšlel a pak se zeptal: „Willis hraje hudbu?“

„Ne! Ani nemukej, žádné mluvení, žádná hudba. Willis se zavře a zůstane tak.“

„Okej, Jimíku,“ odvětil Willis ztrápeně a hned se proměnil v hladký balón. Jim ho vhodil do kabely a zatáhl zip.

„Jdem,“ popohnal ho Frank. „Najdem Smittyho, nafasujem zbraně a padáme.“

„Slunce vyjde asi až za hodinu.“

„Musíme to risknout. Mimochodem, kolik máš u sebe?“

„Moc ne. Proč?“

„Na lístek domů, ty trdlo.“

„Krucí –“ Jim byl tak zaneprázdněn jinými věcmi, že na tohle úplně zapomněl. Do školy jeli samozřejmě zadarmo, jenže na tuhle cestu žádnou průvodku neměli; budou potřebovat peníze.

Dali dohromady, co našli, ale nestačilo to ani na jeden lístek, natož na dva.

„Co teď?“ zeptal se Jim.

„Vytáhnem to ze Smittyho.“

„Jak?“

„Nějak to uděláme, i kdybych mu měl urvat ruku a praštit ho s ní po hlavě. Jdem.“

„Nezapomeň si brusle.“

Smythe bydlel na pokoji sám, což byl další důkaz přitažlivosti jeho povahy. Když jím zatřásl, rychle se probudil: „Není třeba násilí, pane inspektore, půjdu po dobrém.“

„Smitty,“ ozval se rychle Jim, „chceme naše – chceme ty balíčky.“

„V noci máme zavřeno. Zastavte se ráno.“

„My je potřebujeme teď.“

Smythe vylezl z postele. „Bude to samozřejmě s nočním příplatkem.“ Postavil se na postel, vyndal mřížku klimatizace, natáhl ruku dovnitř a objevily se zabalené zbraně. Jim s Frankem je rychle vybalili a připjali si je k pasu. Smythe je zvědavě pozoroval. „Potřebujeme pení-

ze,“ dodal Frank a jmenoval částku.

„Proč s tím jdeš za mnou?“

„Protože vím, že tolik máš.“

„No a? Co za to dostanu, milý úsměv?“

„Ne.“ Frank vytáhl své logaritmické pravítko, nádherný kruhový přístroj s jedenadvaceti číselníky. „Kolik za tohle?“

„No... šest kreditů.“

„Nedělej si srandu! Táta za něj dal pětadvacet.“

„Tak teda osm. Víc než za deset to neprodám.“

„Tak si to vem jako zástavu na patnáct.“

„Nejsem záložna. Deset na dřevo.“ Za Jimovo logáro dostali ještě méně, pak přišly na řadu jejich hodinky a další levnější věci.

Nakonec už jim zbyly jen brusle a těch se nemohli vzdát, i když jim ještě chybělo dvanáct kreditů. „Prostě nám musíš věřit, Smitty,“ řekl mu Frank.

Smythe chvíli pozoroval strop. „No, protože jste byli takoví dobří zákazníci, možná vás bude zajímat, že taky sbírám autogramy.“

„Cože?“

„Chtěl bych mít vaše, oba na jednom smluvním úpise, šest procent měsíčně. Jako zástavu беру kilo masa nejbližší srdci.“

„Máš to mít,“ souhlasil Jim.

Když bylo vše odbyto, chtěli odejít. „Moje křišťálová koule mi prozradila, že se chystáte vzít roha, pánové,“ zastavil je Smythe. „Jakpak to chcete provést?“

„Prostě odsud vypočodujeme,“ odpověděl Jim.

„Aha... zdá se, že jste si ještě nevšimli, že se teď hlavní dveře na noc zamykají. Odemyká je sám náš přítel a ochránce mravnosti, pan Howe, když ráno přichází do práce.“

„Děláš si srandu?“

„Jděte se podívat, jestli mi nevěříte.“

Frank zatahal Jima za paži. „Pojď. Když to nepůjde jinak, prostě ty dveře rozbijem.“

„Proč si dělat problémy?“ vložil se Smythe. „Vemte to přes kuchyň.“

„Zadní dveře se nezamykají?“

„Samozřejmě že zamykají.“

„Tak nech těch blbostí.“

„Měl bych se urazit,“ odpověděl Smythe, „ale spíš ne, když vezmu v úvahu, kdo to řekl. Zadní dveře zavřeny jsou, ale bratra Howea jaksi nenapadlo přidělat zámek na odpadovou šachtu.“

„Odpadovou šachtu?“ vybouchl Jim.

„Když nechcete, nenutím vás. Ale je to vaše jediná šance, jak se od sud nepozorovaně vytrahit.“

„Berem to,“ rozhodl Frank. „Pojď, Jime.“

„Počkat,“ zastavil je Smythe, „jeden z vás dokáže otevřít propust pro toho druhého, ale kdo ji otevře pro něj? Zůstane tady.“

„Aha,“ podíval se na něj Frank. „Otevřeš ji ty.“

„A co za to?“

„Chceš bouli na hlavě, Smitty? Už jsi nás obral o všechno kromě zubů.“

„Odmítl jsem to snad udělat?“ pokrčil rameny Smythe. „Konec konců jsem vám o tom sám řekl. No nic, započítám si to do nákladů – ochota, plná obsluha, reklama. Navíc nevidím rád, když mají moji zákazníci opletačky se zákonem.“

Rychle došli do ohromné školní jídelny. Smythův opatrný postup chodbami naznačil, že pro něj porušování pravidel není ničím novým. „Kdo jde první?“ zeptal se, když dorazili do kuchyně.

Jim hleděl na odpadovou šachtu s nechutí. Propust tvořil kovový válec velikosti sudu položený na bok a přilepený ke zdi. Pomocí páky se jím dalo otáčet podél podélné osy. Velké otvory ve dnu dovozovaly, aby se do něj vložil odpad a po otočení zase zvenčí vytáhl, aniž by se poškodilo přetlakování budovy – nejjednodušší typ tlakové propusti. Vnitřek nesl jasné stopy, k jakému účelu je používán.

„Jdu první,“ rozhodl se Jim a nasadil si masku.

„Počkej,“ zarazil ho Frank. Už chvíli pozoroval hromadu konzerv v místnosti. Teď vysypal z kabely náhradní oblečení a místo něj tam začal cpát plechovky.

„Rychle,“ naléhal Smythe, „musím být do budíčku na pokoji.“

„Má pravdu,“ přidal se Jim. „Proč se s tím tahat? Za pár hodin jsme doma.“

„Nevím, ale mám takový divný pocit. Tak jo, jsem připraven.“

Jim vlezl do válce, přitáhl kolena a přitiskl si kabelu k hrudi. Válec se kolem něj zatočil, náhle pocítil změnu tlaku a mrazivý průvan. Pak

se už sbíral z chodníku v uličce za školou. Válec se skřípavě otočil do výchozí pozice a Frank vzápětí vypadl vedle Jima. Ten mu pomohl na nohy. „Ty teda vypadáš,“ podotkl, zatímco se z něj snažil otřepat zbytky bramborové kaše.

„Ty taky, ale na to teď není čas. Páni, to je ale kosa!“

„Brzy se oteplí. Jdem.“ Pořád ještě panovala palčivá noční zima, ale východní obzor už trochu zesvětlal růžovým přísvitem vycházejícího Slunce. Chvatně proběhli uličkou za školou a zatočili doprava. Tato část města byla čistě pozemská a mohli jste si ji snadno splést s Aljaškou nebo Norskem, ale za ní se jako důkaz, že tomu tak není, rýsovaly proti jasnější obloze starobylé věže Syrtis Minor.

Rychle došli k bočnímu kanálu a nasadili si brusle. Měli závodní, s pětapadesáticentimetrovými čepelemi, navrženými pro rychlost. Jim byl hotov první a spustil se na led. „Dělej, pospěš si, skoro mi zmrzl zadek.“

„To mi říkáš novinu!“

„Led je tak tvrdý, že se do něj brusle skoro nezaříznou.“

Frank se k němu přidal; popadli kabely a vyrazili. Po pár stech metrech se kanál napojil do Velkého kanálu, hlavního kanálu ve městě. Vydali se po něm rychle ke stanici. Než se tam dostali, vzdor vší námaze se klepali zimou.

Prošli propustí a rozhlédli se. Byl tu jen jeden úředník. Pohlédl na ně a Frank došel k němu: „Jedou dneska saně do Jižní kolonie?“

„Odjíždějí asi za dvacet minut,“ odpověděl muž. „Chcete poslat ta zavazadla?“

„Ne, chceme lístky,“ vytáhl Frank jejich společné úspory.

Muž jim potichu vydal jízdenky. Jim si ulehčeně vydechl. Do Jižní kolonie se nejezdilo každý den a už ho nějakou dobu šízala představa, že si tu budou hrát několik dní na schovávanou s Howeem.

Dřepli si v čekárně a čekali. „Franku, vyšel už Deimos?“ ozval se po chvíli Jim.

„Nevšiml jsem si. Proč?“

„Možná bychom měli zavolat domů.“

„Nemáme za co.“

„Zkusím to na účet volaného.“ Odešel k telefonu naproti pokladně; muž vzhlédl, ale neřekl nic. Když byl v budce, zavolał operátorku.

Od chvíle, kdy Willis prozradil tu záležitost s nemigračním nařízením, měl pocit, že by o tom měl dát tátovi rychle vědět.

Obrazovka se rozsvítila a objevila se sympatická dívka s módním pruhovaným účesem. „Rád bych zavolał do Jižní kolonie,“ řekl jí. „Spojení bude až později dopoledne,“ informovala ho. „Chcete nechat vzkaz?“

Tím to padlo; vzkazy se nedaly nechat na účet volaného. „Ne, děkuji. Zkusím zavolat později,“ zalhal a zavěsil.

Pokladní už klepal na dveře budky. „Řidič na vás čeká,“ řekl Jimovi. Ten si rychle nasadil masku a vyšel ven za Frankem. Řidič zrovna zavíral kufr saní. Vzal si od nich jízdenky a hoši nastoupili. Zase byli jedinými pasažéry, takže vylezli na vyhlídková sedadla.

O deset minut později už Jima nebavilo koukat téměř přímo do vycházejícího Slunce. „Mám toho dost,“ zývl, „jdu dolů.“

„Asi řeknu řidiči, aby zapnul rádio,“ odpověděl Frank. „Kašli na to. Oba jsme se dneska nevyspali, pojď si lehnout.“

„No... tak jo.“ Sešli do spodního oddělení, našli si kavalce a zalezli na ně. Za pár minut už zařezávali.

Syrts Minor opustili za svítání a hnali se před denním táním, takže minuli Hesperidum a kolem poledne dorazili do Cynie. Dál na jih už zima pokročila natolik, že se nemuseli bát o led až do Charaxu; kanál Strymon znovu roztaje až příštího jara.

Řidiče potěšilo, že mu to tak vychází. Když během ranní jízdy vyšel Deimos, uvolnil se a zapnul rádio. Uslyšel něco, po čem vrhl rychlý pohled na své pasažéry. Ještě pořád spali. Rozhodl se, že neudělá nic až do Cynie.

Když se tam dostali, vběhl do stanice. Jima i Franka brždění probudilo, ale nevystoupili. Po chvíli se řidič vrátil. „Zastávka na jídlo. Vystupovat.“

„Nemáme hlad,“ odpověděl Frank.

Řidič vypadal nespokojeně. „Raději stejně pojďte do stanice,“ naléhal, „když vůz stojí, pekelně se v něm ochladí.“

„Nám to nevadí,“ opáčil Frank, který přitom myslel na to, jak vytáhne z kabely konzervu, jen co řidič zmizí. Jeho žaludku doba od včerejší večeře připadala moc dlouhá.

„Copak,“ podivil se řidič, „snad nejste na mizině?“ Něco v jejich

tvářích ho přinutilo pokračovat: „Koupím vám každému obložený chleba.“

Frank odmítl. „Neblázni Franku,“ vložil se do toho Jim. „Děkuji vám, pane. Přijímáme vaše pozvání.“

George, šéf a ztělesnění stanice Cynie, se na ně zkoumavě podíval a beze slova jim podal chleby. Řidič se vrhl na svou porci a za chvíli ji spořádal. Když vstal, hoši jej následovali. „Není kam spěchat,“ řekl jim, „ještě mě čeká tak dvacet, třicet minut nakládání a prohlídky.“

„Můžeme vám nějak pomoci?“ zeptal se Jim.

„Ne, jen bychom si překáželi. Zavolám vás, až to bude.“

„No... tak děkujem za jídlo.“

„Není zač,“ řekl a vyšel z místnosti.

Ani ne o deset minut později uslyšeli, jak saně startují. Frank se zavtvářil překvapeně a přiskočil k oknu. Viděl už jen, jak vůz mizí na jihu.

„Hej, on na nás nepočkal!“ otočil se k šéfovi stanice.

„Ne.“

„Ale říkal, že nás zavolá.“

„Jo.“ Vedoucí se vrátil k novinám.

„Ale – ale proč?“ nedal se Frank. „Říkal, ať počkáme.“

George odložil noviny. „To máte takhle,“ vysvětlil. „Klem je mírumilovný muž a řekl mi, že není policajt. Řekl, že se nehodlá zaplétat do pokusu o zatčení dvou urostlých zdravých hochů, navíc ozbrojených.“

„Cože!“

„Takhle to řekl. A s těma stříkačkama si moc nehrajte. Jak vidíte, já zbraň nenosím, takže si klidně třeba rozeberte stanici, ale mě vynechte.“

Jim se přidal k Frankovi u pultu. „Co se děje?“ zeptal se.

„To víte líp než já. Já akorát vím, že vás chtějí zatknout. Jste obžalováni z vloupání, krádeže, vyhýbání se výuce, ničení majetku Společnosti – prakticky všeho kromě dopravního přestupku na kanále. Zní to, jako byste byli párek banditů – i když mi tak zrovna nepřipadáte.“

„Aha,“ pomalu přikývl Frank. „Co s tím budete dělat?“

„Nic. Vůbec nic. Zítra dopoledne přijede speciální vůz a řekl bych, že v něm bude dost lidí, aby to stačilo na dva mladé desperáty. Mezi-

tím si dělejte, co je vám libo. Třeba se jděte projít. Když vám bude zima, tak se vraťte.“ Pak znovu se zahloubal do novin.

„Jasně. Pojd', Jime.“ Stáhli se do nejzazšího koutu místnosti na válečnou poradou. Přístup šéfa stanice se dal očekávat. Cynia byla doslova tisíce kilometrů od civilizace; tato budova byla pro pozemšťany jedinou ochranou proti smrtelné noční zimě.

Jim se skoro rozbřečel. „Promiň, Franku. Neměl jsem být tak nenažraný; pak by se to nestalo.“

„Neber si to tak,“ domlouval mu Frank. „Dovedeš si nás představit, jak střílíme na nevinné lidi a unášíme saně? Já teda ne.“

„No... to ne. Máš asi pravdu.“

„Určitě ji mám. Ted' se musíme rozhodnout, co dál.“

„Já vím jedno: nedovolím jim, aby mě odtáhli zpátky do školy.“

„Já taky ne. Ještě důležitější je, že musíme dát vědět našim, co se na ně peče.“

„Hele, možná už se dá volat!“

„Myslíš, že by...“ Frank kývl směrem k šéfovi „nás nechal?“

„Snad jo. Nebo ne. Pořád ještě máme svoje zbraně a je hranice, za kterou se nedám zatlačit.“ Jim vstal a šel k šéfovi. „Nic proti tomu, když si zavoláme?“

„Vůbec nic.“ Ani nevzhlédl. „Poslužte si.“

Jim vešel do budky. Nebyla tam vůbec místní předvolba, šlo prostě o rádiové spojení na vnější měsíc. Nosná vlna ukazovala, že Deimos je nad obzorem. Jim tedy začal hovor a požádal o spojení s Jižní kolonií.

Následovala nezvykle dlouhá pauza, načež sladký neosobní hlas oznámil: „Z neprovozních důvodů se nepřepojují hovory z Cynie do Jižní kolonie.“

Jim se chtěl zeptat, jestli už je Deimos nad obzorem v Jižní kolonii, protože věděl, jak důležitá je na Marsu přímá viditelnost pro rádiové spojení – vlastně to byl jediný druh spojení, se kterým měl nějakou zkušenost – ale přepojovací stanice se už odpojila, a když ji znovu zkusil zavolat, ani se neozvala. Vyšel z budky a sdělil to Frankovi. „Vypadá to, že nás Howe dostal,“ kysele usoudil Frank. „Nevěřím, že by šlo o poruchu. Ledaže –“

„Ledaže co?“

„Ledaže by za tím bylo ještě něco jiného. Je možné, že se Beecher snaží ztížit spojení do Jižní kolonie, dokud se mu nepovede ten jeho trik.“

„Franku, musíme dát našim vědět. Hele, vsadím se, že bychom mohli zůstat s Mart'any tady v Cynii. Konec konců nám nabídli vodu a –“

„I kdybychom mohli, jak by nám to pomohlo?“

„Nech mě domluvit. Můžeme poslat domů dopis, ve kterém jim všechno vysvětlíme a řekneme jim, kde se schováváme. Pak jen počkáme, až pro nás přijedou.“

Frank zakroutil hlavou. „Když to odešleme odsud, tadyhle pan kamenná tvář o tom bude vědět. Když pak budem pryč a objeví se polodové, dá jim náš dopis. Místo našich ho dostanou Howe a Beecher.“

„Myslíš? Nikdo by přece nesáhl na osobní poštu.“

„Nebud' naivní. Howe neměl právo nám přikázat, ať odevzdáme zbraně, a stejně to udělal. Ne, Jime, musíme jim ten vzkaz donést sami.“

Na protější zdi visela mapa oblasti spravované stanicí Cynia. Zatímco se bavili, Frank si ji zběžně prohlédl. Náhle zpozorněl. „Jime, co je ta nová stanice na jih od Cynie?“

„Cože? Kde nějakou vidíš?“

„Tady,“ ukázal Frank. Na mapu byla perem přikreslena stanice na západním Strymonu, jižně od Cynie.

„Tohle?“ odpověděl Jim. „To musí být jeden z baráků pro Projekt.“ Podle grandiózního plánu na zvýšení obsahu kyslíku v marsovské atmosféře se měla postavit série továren v poušti mezi Cynií a Charaxem. Jelikož byl očekáván úspěch první továrny v Libyi, připravili už některé budovy pro budoucí použití.

„Nemůže to být víc než sto šedesát kiláků.“

„Možná sto osmdesát,“ opravil ho Jim po pohledu na měřítko.

Frank se zahleděl do dáli. „Myslím, že bych to do večera odbruslil. Jdeš do toho?“

„Cože? Zbláznil ses? Pořád bychom byli přes jedenáct set kiláků od domova.“

„Klidně uděláme přes třista denně,“ odpověděl Frank. „Je po cestě víc takových budov?“

„Na mapě žádné nejsou,“ Jim chvíli přemýšlel, „ale já vím, že jich je

víc; táta o tom doma mluvil.“

„Přinejhorším můžeme bruslit v noci a spát ve dne, abychom nezmrzli.“

„Hmm... myslím, že si to jen namlouváš. Jednou jsem viděl chlapa, kterého chytla noc venku. Byl tvrdý jako prkno. Tak jo, kdy vyrazíme?“

„Hned.“

Zvedli kabely a vyšli ke dveřím. Šéf stanice vzhlédl: „Máte někam namířeno?“

„Na procházku.“

„To si můžete nechat tašky tady. Stejně se vrátíte.“

Bez odpovědi vyšli ze dveří. O pět minut později už bruslili na jih západním ramenem Strymonu.

„Hej, Jime!“

„Jo?“

„Počkej chvílku, chci si hodit kabelu na záda.“

„Zrovna jsem na to myslel.“ Cestovní brašny jim narušovaly rovnováhu a vadily v pohybu rukou, takže se nemohli pořádně rozjet. Ale bruslení bylo rozšířeným způsobem cestování a tašky měly popruhy, za které mohly být nesený na zádech jako batoh. Jim pootevřel tu svou, než si ji hodil na záda. Willis vysunul oči a vyčítavě na něj pohlédl: „Jimík pryč dlouho.“

„Promiň, kamaráde.“

„Willis nemluvil.“

„Ted' může Willis mluvit, co hrdlo ráčí. Hele, když nechám tašku pootevřenou, abys viděl ven, dokážeš se v ni udržet?“

„Willis chce ven.“

„To nejde; vezmu tě na pěknou projížďku. Nevypadneš?“

„Willis nevypadne.“

„Dobře.“

Dal si kabelu na záda a vyrazili. Brzy nabrali rychlost. Díky hladkému ledu, malému odporu vzduchu a nízké gravitaci Marsu bylo jediným omezením rychlosti bruslaře jeho umění správně bruslit. A oba byli dobří. „Fííí!“ vykřikl Willis a hoši se dali do pravidelného bruslení.

Pouštní tabule mezi Cynií a Charaxem leží výš než dno mrtvého moře mezi Cynií a rovníkem. Tento výškový rozdíl přispívá k pohybu vody od polární ledové čepičky přes poušť až k širokému zelenému pruhu poblíž rovníku. V polovině zimy dosáhne polární led až k Charaxu; dvojitý kanál Strymon, který u Charaxu začíná, je hlavním odvodním řečištěm, když na jaře začne tání.

Začali bruslit na nižší úrovni kanálu, a tak se jim jeho stěny tyčily vysoko nad hlavou. Pomohlo i to, že hladina vody – či přesněji řečeno ledu – byla nízká, protože teď byl pozdní podzim. Za jarního tání vystoupí voda mnohem výš. Neviděli nic kromě vysokých břehů, sbíhajících se v dáli před nimi, a oblohy, která se modrala nad obzorem a purpurově černala nad nimi. Slunce jim stálo za zády, kousek na západ od poledníku; pohybovalo se na sever směrem k bodu letní rovnodennosti. Na Marsu se roční doby netáhnou jako na Zemi, protože tu nejsou oceány, které by udržovaly teplo. Jediným „setrvačnickem“ klimatu je tady tání a namrzání polárního ledového příkrovu. Jelikož nebylo na co koukat, soustředili se na správné bruslení, hlavy měli skloněné a vysoko švihali pažemi.

Po mnoha mílích monotónní rychlé jízdy přestal být Jim opatrný a špičkou brusle zavadil o nějakou prasklinu v ledu. Upadl, ale kombinéza jej ochránila před spáleninami z tření, zato Willis vyletěl z tašky jako špunt z láhve.

Hopsák instinktivně zatáhl všechny výčnělky, dopadl jako hladká koule a několik set metrů se kutálel po ledě. Frank prudce zatočil, jakmile viděl, co se stalo. Zastavil ve fontáně ledové tříště a vrátil se k Jimovi. „Jsi v pořádku?“

„Jasně. Kde je Willis?“

Rozjeli se dopředu a dojeli k hopsákovi, který teď už stál na svých malých nožkách a čekal na ně. „Jupí!“ zvolal, když se přiblížili. „Ještě!“

„Kdepak, alespoň doufám,“ ujistil jej Jim a zastrčil ho do kabely.

„Hele, Franku, jak dlouho už jedem?“

„Ne víc než tři hodiny,“ odhadl Frank podle slunce.

„Kdybych tak měl svoje hodinky,“ stěžoval si Jim. „Nesmíme minout náš úkryt.“

„Kdepak, k tomu se nedostanem nejmíň dvě hodiny.“

„No jo, ale co když ho mineme? Přes ty břehy není nic vidět.“

„Chceš se vrátit?“

„Ne.“

„Tak přestaň plašit.“

Jim zmlkl, ale obavy ho neopouštěly. Snad právě proto si všiml jediného znamení, že dojeli k úkrytu, zatímco Frank je minul. Byla to rampa na břeh. Takové čnely každých pár kilometrů, staré jako samotné kanály, ale tahle měla nad sebou kovovou kolejnici jako pro jeřáb. Jim si všiml, že jde o pozemskou práci. Zastavil se. Frank jel dál, než zjistil, že ho nikdo nenásleduje, a vrátil se. „Co se děje?“ zavolal.

„Myslím, že tohle je ono.“

„Hmmm... možná jo.“ Sundali si brusle a vyšli po rampě nahoru. Kousek od břehu tam stála kopule, což je na Marsu neklamné znamení přítomnosti pozemšťanů. Za budovou už vykopali kus základů pro chemickou továrnu. Jim si zhluboka vydechl. Frank přikývl a řekl: „Zrovna, kde jsme ji čekali.“

„A taky v pravý čas,“ dodal Jim. Slunce už viselo nad západním obzorem a zatímco ho pozorovali, viditelně klesalo.

V úkrytu přirozeně nikdo nebyl; až do příštího jara se v těchto šířkách nemělo pracovat. V budově se neudržel zvýšený tlak; zkrátka otevřeli vnější dveře a vnitřními vešli bez čekání dál. Frank chvíli šátral, pak našel vypínač a rozsvítil – světla byla napájena atomovým článkem a pracovala automaticky.

Byl to jednoduchý úkryt, zdi lemovala lůžka až na výklenek s kuchyňským koutem. Frank se šťastně rozhlédl: „Zdá se, že jsme našli kus domova v divočině, Jime.“

„Jo.“ Jim přikývl, našel termostat a zapnul ho. Brzy se v místnosti oteplilo a zároveň se ozval vzdychavý zvuk, jak tlakový regulátor napojený na termostat začal zvyšovat tlak uvnitř. Za pár minut si mohli sundat masky a nakonec i kombinézy.

Jim se probíral kuchyní, otvíral skříňky a nahlížel do polic. „Našel jsi něco?“ zeptal se Frank.

„Nic. Mohli nám tu nechat aspoň plechovku fazolí.“

„Možná teď oceníš, že jsem před odchodem vykradl školní kuchyň. Večeře bude za pět minut.“

„Jo, máš buňky pro zločin,“ uznal Jim. „Vzdávám ti hold.“ Pak otočil kohoutkem a oznámil: „V nádrži je fůra vody.“

„Bájo!“ zaradoval se Frank. „Aspoň nebudu muset jít ven nalámat led. Potřebuju doplnit masku, posledních pár mil jsem jel nasucho.“ Vysoký hřeben na maskách neukrýval jen malé dmychadlo s baterií, kterým se maska přetlakovala, byla tam i nádržka na vodu. „Dudlák“ v masce umožňoval, aby se člověk napil, ale to bylo až druhotné. Především šlo o to zvlhčovat marsovský vzduch, než se dostal do nosu.

„Cože? Propána, to nemáš dost rozumu na to, aby sis nevypil všechnu vodu?“

„Zapomněl jsem ji doplnit, než jsme vyjeli.“

„Ty jsi ale turista.“

„No, uznej, měli jsme trochu naspěch.“

„Jak dlouho jsi jel nasucho?“

„Nevím přesně,“ zamumlal vyhýbavě Frank.

„Co dělá krk?“

„Je v pohodě. Možná trochu suchý.“

„Ukaž,“ nedal se Jim a přistoupil k němu.

Frank ho odstrčil. „Říkám ti, že je to v pohodě. Jdem jíst.“

„No... dobře.“

Snědli plechovku hovězí sekané s kukuřicí a šli spát. Willis se stulil Jimovi na břicho a napodoboval jeho chrápání.

Snídaně byla opakováním večeře, protože ještě zbyla sekaná a Frank byl rozhodnut ničím neplýtvat. Willis nesnídal, jedl sotva před dvěma týdny, ale vsákl skoro litr vody. Už málem odcházeli, když náhle Jim zvedl baterku. „Hele, co jsem našel.“

„Tak to tam zase vrat' a jdem.“

„Myslím, že ji vezmu s sebou,“ odpověděl Jim a nacpal si ji do tašky.

„Může se nám ještě hodit.“

„Nebude se nám hodit a navíc není naše.“

„Propána, však ji nekradu, jen si ji půjčuju. Tohle je stav nouze.“

Frank pokrčil rameny. „Tak jo, padáme.“ O pár minut později už zase bruslili po kanálu na jih. Den byl nádherný, což je ovšem na Marsu téměř pravidlem; když slunce vystoupilo dost vysoko, aby dosvítilo mezi břehy do kanálu, panovalo téměř teplo, vzdor nadchá-

zející zimě. Kolem poledne Frank zahlédl kolejnici – neklamné znamení budovy Projektu – a mohli se naobědvat, což jim ušetřilo zdlouhavou a nudnou námahu spojenou s pokusy najít se skrz záklopkou v masce. Úkryt se jako vejce vejci podobal předchozímu, jen se tu ještě nezačalo se základy továrny.

Chystali se vyjít z budovy, když se Jim otočil na Franka: „Pěkně ti zrudly tváře. Nemáš horečku?“

„To jsem jen zdravě růžový,“ nedal se Frank. „Je mi fajn.“ Když si ale nasazoval masku, zakašlal. „Marsovská angína,“ pomyslel si Jim, ale neřekl nic, protože se s tím nedalo nic dělat.

Marsovská angína vlastně ani není nemoc, je to prostě jen stav, kdy krk a nos nadměrně vyschnou přímým vystavením suchému marsovskému vzduchu, jehož vlhkost je prakticky nulová; dehydrovaný krk pak snadno podlehne každému bacilu, který se zrovna namane. Obvykle následuje prudká krční infekce.

Odpoledne uplynulo bez nehody. Když se slunce začalo sklánět k obzoru, zdálo se jim, že by neměli být víc než osm set kilometrů od domova. Jim Franka celé odpoledne pečlivě sledoval, ale kamarád bruslil rychle jako vždy. Možná to byl jen falešný poplach, rozhodl se. „Asi bychom se měli začít dívat po úkrytu,“ nadhodil.

„Souhlas.“

Brzy minuli další rampu vybudovanou dávno zemřelými Mart'any, ale nebyla nad ní kolejnice ani jiné stopy po činnosti Pozemšťanů. Břehy teď byly nižší, ale pořád přes ně neviděli. Jim trochu zrychlil a uháněli dál.

Když přijeli k další rampě, zase se nezdálo, že by u ní byl úkryt. Tady se Jim zastavil. „Navrhuju jít se podívat nahoru na břeh,“ řekl.

„Víme, že továrny stavějí u ramp, a možná z nějakého důvodu sundali jeřáb.“

„Bude to jen ztráta drahocenného času,“ nesouhlasil Frank. „Když si pospíšíme, stihneme to do tmy k další rampě.“

„Jak myslíš –“ Jim se odrazil a nabral rychlost.

U další rampy to vypadalo podobně; Jim se zastavil. „Pojďme se podívat,“ naléhal, „před soumrakem už se k další stejně nedostáném.“

„Tak jo,“ Frank se sehnul a sundal si brusle.

Vyběhli na břeh. Šikmé paprsky slunce osvětlovaly jen vegetaci lemující kanál. Jim měl pocit, že se snad z únavy a zklamání rozbřečí.

„Co teď?“

„Jdeme zas dolů,“ odpověděl Frank, „a bruslíme dál, dokud něco nenajdeme.“

„Nemyslím, že bychom si ve tmě všimli jeřábu.“

„Tak pojedem,“ řekl zachmuřeně Frank, „dokud nepadnem.“

„To spíš umrzeme.“

„No, pokud chceš znát můj názor, tak jsme v háji. Já už nedokážu jet celou noc, i kdybychom nezmrzli.“

„Necítíš se dobře?“

„Dalo by se to tak říct. Pojd’.“

„Tak jo.“

Willis mezitím vylezl z kabely na Jimovo rameno, aby lépe viděl.

Ted’ se odrazil, skočil na zem a odkutálel se pryč. Jim se po něm natáhl a minul. „Hej! Willis! Pojd’ sem!“

Willis neodpověděl a Jim se za ním pustil. Nebylo to snadné. Normálně by procházel pod kanálovou vegetací, ale v tuto pozdní dobu už se většina rostlin stáhla do výše kolen, jak se chystaly schovat do země na noc. Některé choulostivější rostliny už zmizely a zůstala po nich jen kola holé země.

Nezdálo se, že by to Willisovi vadilo, ale Jim se tím prodíral těžce; proto toho malého darebáka nemohl chytit. „Pozor na vodomily!“ křikl Frank. „Dívej se, kam šlapeš!“

Jim poslechl varování, ale to ho ještě víc zpomalilo. Nakonec se zastavil. „Willisi! Hej, Willis! Pojd’ sem! Vrat’ se, nebo tě tady sakra necháme!“ Byla to planá výhrůžka.

Frank se k němu prodral. „Nemůžem tady zůstat, Jime.“

„Já vím. Kdo by čekal, že začne takhle blbnout zrovna v tu nejnevhodnější chvíli?“

„Je to neřád, nic jinýho. Pojd’.“

Z dálky se ozval Willisův hlas – přesněji řečeno, Jimův hlas reprodukovaný Willisem: „Jimíku! Jime! Pojd’ sem!“

Jim se začal prodírat mizející vegetací s Frankem v závěsu. Našli hopsáka, jak odpočívá na okraji ohromného pouštního zelí, snad čtyřicet pět metrů v průměru. Tahle rostlina se v okolí kanálu moc nevy-

skytuje; je to plevel a na zeleném dně vyschlého moře blíž k rovníku ji netolerují, ale lze ji najít uprostřed pouště, často kilometry daleko od nejbližší vody.

Západní část pouštního zelí se ještě rozprostírala na zemi jako půlkruhový vějíř, zatímco listy východní poloviny už stály téměř svisle; jejich plocha hltala poslední paprsky Slunce – palivo pro fotosyntézu, ze které rostliny žijí. Dokud zůstal na obloze jen ždibíček slunečního kotouče, tahle odolná rostlina se neschovávala a nezalézala pod zem. Namísto toho se schoulila do malé těsné koule, čímž se chránila před zimou. Ve své noční podobě připomínala pozemskou rostlinu, po níž dostala jméno.

Willis seděl na listech té poloviny, která ještě spočívala na zemi. Jim se po něm natáhl. Willis poskočil na listech a odkutálel se do středu rostliny. Jim se zastavil. „No tak, Willis, nezlob a pojď sem, darebáku. Prosím, pojď sem.“

„Nechod’ za ním,“ varoval Frank, „může se to nad tebou zavřít. Slunce už je skoro pryč.“

„Taky tam jít nechci. Willis! Pojď sem!“

„Pojď sem, Jimíku,“ odpověděl Willis.

„Ty pojď sem.“

„Jimíku, pojď sem. Franku, pojď sem. Tam zima. Tady teplo.“

„Franku, co mám dělat?“

„Pojď, Jimíku,“ zavolal zase Willis. „Teplo! Bude teplo celou noc.“

Jim na něj zíral. „Víš co, Franku? On se snad chce nechat zavřít. A chce, abychom se k němu přidali.“

„Vypadá to tak.“

„Pojď, Jime! Pojď, Franku!“ naléhal Willis. „Rychle!“

„Možná ví, co dělá,“ usoudil Frank. „Jak povídal doktor, má marsovské instinkty a my ne.“

„Ale my nemůžeme do zelí. Rozmačkalo by nás to.“

„Teď si tím nejsem tak jist.“

„A stejně bychom se udusili.“

„Asi.“ Náhle Frank dodal: „Dělej, jak myslíš, Jime, ale já už dál nemůžu.“ Vročil na široký list – který sebou trhl – a vydal se přímo k Willisovi. Jim ho chvíli pozoroval a pak se za nimi rozběhl.

„Hodný Frank! Hodný Jim!“ vítal je nadšeně Willis. „Bude pěkně a

teplo celou noc.“

Slunce mizelo za vzdálenou dunou a večerní vítr mrazil. Vzdálený okraj rostliny se zvedl a začal se k nim stáčet. „Kdybychom skočili, ještě se odtud dostanem,“ navrhl Jim nervózně.

„Já tu zůstanu.“ Ale i Frank napjatě pozoroval blížící se listy.

„Udusí nás to.“

„Asi. Pořád lepší než umrznout.“

Vnitřní listy se choulily rychleji než vnější. Jeden takový list, snad tři metry dlouhý a přes metr v nejširším místě, se vztyčil za Jimem a ohýbal se, dokud se nedotkl jeho ramene. Jim ho nervózně plácl. List ucukl, pak se začal zase pomalu přibližovat. „Franku,“ vyjekl, „rozmačkají nás!“

Frank se napjatě zadíval na široké listy, které se teď začaly ohýbat všude kolem nich. „Posaď se, Jime,“ řekl. „Roztáhni nohy. Chyt' mě za ruce a uděláme bránu.“

„Na co?“

„Abychom zabrali co nejvíc místa. Pohni!“ Jim poslechl. Pomocí kolen, loktů a rukou se jim podařilo zabrat prostor zhruba tvaru koule o průměru asi metr a půl, snad o něco nižší. Listy se kolem nich uzavřely, zdálo se, jako by je osahávaly, a pak se na nich pevně usadily, ale ne tak silně, aby je rozmačkaly. Brzy se zakryl poslední otvor a ocitli se v naprosté tmě.

„Franku?“ ozval se Jim, „teď už se můžeme hýbat, ne?“

„Ne! Musíme dát vnějším listům čas se usadit.“ Jim dlouho seděl nehybně. Věděl, že už uplynula dost dlouhá doba, protože napočítal do tisíce. Zrovna načínal druhou tisícovku, když se mu mezi nohama zahemžil Willis. „Jimíku, Frankie – útulno a teplo, co?“

„To jo, Willisí,“ souhlasil Jim. „Co ty na to, Franku?“

„Myslím, že už toho můžem nechat.“ Frank spustil ruce; vnitřní list, který tvořil strop, se hned stočil a zavadil o něj ve tmě. Frank ho instinktivně plácl a list se stáhl.

„Už je tu dusno,“ řekl Jim.

„Klid. Uvolni se. Dýchej zvolna. Když nebudeš mluvit a hýbat se, spotřebuješ méně kyslíku.“

„Co na tom, jestli se udusíme teď nebo až za hodinu? Tohle byla blbost, Franku; ať už se na to díváš jak chceš, do rána nevydržíme.“

„A proč bychom nemohli? Četl jsem, že někde v Indii se lidi nechávali zaživa pohřbít na hodiny, někdy i týdny, a byli zase naživu, když je vykopalí. Myslím, že jim říkali fikslíři.“

„*Fikslíři* je to správné slovo. Nevěřím tomu.“

„Říkám ti, že jsem to četl v knize.“

„A to si myslíš, že všechno, co se píše v knihách, je pravda?“

Frank otálel s odpovědí. „Raději by to měla být pravda, protože je to naše jediná šance. A teď už sklapni. Jestli budeš dál mlít pantem, spotřebuješ tu trochu vzduchu, co tu máme, zabiješ nás oba a bude to tvoje vina.“

Jim zmlkl. Ozývalo se jen Frankovo dýchání. Natáhl se a dotkl se Willise. Hopsák zatáhl všechny výčnělky a zbyla z něj hladká koule; asi usnul. Za chvíli se Frankovo dýchání změnilo v zařezávání.

Jim se snažil usnout, ale nešlo to. Naprostá tma a stále větší dusno ho tížily jako ohromné závaží. Opět zatoužil pro svých hodinách, oběti Smythova obchodního talentu – měl pocit, že kdyby věděl, kolik hodin ještě zbývá do svítání, nějak by to vydržel.

Náhle si byl jist, že noc už uplynula – nebo skoro uplynula. Očekával úsvit a s ním otevření té ohromné rostliny. Po nějaké době se mu zdálo, že se čekání na „každou chvíli“ protáhlo na dvě hodiny, a začal panikařit. Byl si vědom, že rok už pokročil a že pouštní zelí hibernuje jednoduše tím, že zůstane přes zimu zavřeně. Bylo zjevné, že měli s Frankem smůlu a schovali se do zelí zrovna toho večera, kdy se rozhodlo začít přezimovat.

O dvanáct měsíců později, za více než tři sta dnů, se rostlina rozevře jarnímu Slunci a budou konečně volní – a mrtví. Byl si tím jist.

Náhle si vzpomněl na baterku, kterou našel v první budově Projektu. To ho povzbudilo a na chvíli odvedlo jeho pozornost jinam. Naklonil se dopředu, natočil se a snažil se dostat do své tašky, kterou měl ještě pořád na zádech.

Listy se na něj zase přitiskly. Plácl je a ony se stáhly. Našel baterku, vytáhl ji a rozsvítil. Paprsky jasně ozářily malý prostor. Frank přestal chrápat a zamrkal: „Co se děje?“

„Zrovna jsem si na tohle vzpomněl. Ještě že jsem ji vzal s sebou, co?“

„Radši ji zhasni a jdi spát.“

„Proč? Nespotřebovává nám kyslík a se světlem se cítím líp.“

„Možná jo, ale dokud jsi vzhůru, spotřebuješ víc kyslíku.“

„Asi jo.“ Jim si náhle vzpomněl, co ho tak vyděsilo předtím, než vytáhl baterku. „Stejně je to jedno,“ dodal a vysvětlil Frankovi, že jsou tu nejspíš polapeni navždy.

„Nesmysl!“ zahučel Frank.

„Sám seš nesmysl! Proč se to teda ráno neotevřelo?“

„Protože tu nejsme ani hodinu,“ zívá Frank.

„Cože? To si jen myslíš.“

„Přesně tak, myslím si to. A teď už zmlkni a nech mě spát. A radši zhasni.“ Frank si zase položil hlavu na kolena.

Jim zmlkl, ale baterku nezhasl. Světlo ho uklidňovalo. Navíc se díky ní vnitřní listy, které se jim předtím otravně lepily na hlavy, stáhly a přitiskly ke stěně z vnějších listů. Způsobil to reflex rostliny, která se snažila nastavit světlu co největší plochu povrchu.

Jim nad tím nepřemýšlel, protože jeho znalost fotosyntézy a heliotropismu byla povrchní. Prostě cítil, že se světlem je to tu prostornější a nic vlhkého se mu nelepí na hlavu. Opřel baterku o Willise, který se ani nehnul, a snažil se uvolnit.

Po chvíli se mu zdálo, že se světlem je zde i méně dusno. Taký měl dojem, že se tu trochu zvýšil tlak. Přemýšlel, zda si nemá sundat masku, ale pak si to rozmyslel. Nakonec usnul, ani nevěděl kdy.

Měl sen a pak se mu začalo zdát, že má sen. Nocování v pouštním zeli bylo jen fantastickou, neskutečnou noční můrou; škola i ředitel Howe byly jen zlým snem; byl doma, spal a Willis s ním. Zítra je čeká s Frankem jízda do školy v Syrtis Minor. Prostě ho trápila noční můra, způsobená tím, že by se měl odloučit od Willise. Chtěli mu vzít Willise! To přece nemohli, nenechá je to udělat.

A pak se jeho sen posunul dál; zase se postavil řediteli Howeovi; znovu zachránil Willise a uprchl – a zase byli uzamčeni v pouštní rostlině. Náhle si byl hoře jist, že to takhle vždycky skončí. To byla skutečnost: jsou uvězněni a dusí se uvnitř ohromného hibernujícího plevelu – a tady taky umřou.

Zakl se, zamumlal ze spaní, pokusil se probudit, pak se mu začalo zdát něco méně nesnesitelného.

Kapitola 7

Pronásledování

Maličký Phobos, vnitřní měsíc Marsu, se vymanil ze stínu a ohromnou rychlostí přeletěl ze západu na východ vstříc vycházejícímu Slunci. Lenivá rotace planety, dvacet čtyři a půl hodiny na jednu otáčku, nakonec nastavila slunečním paprskům nejprve východní Strymon, pak pruh pouště mezi oběma rameny kanálu a nakonec břehy západního Strymonu. Paprsky zalily ohromnou kouli usazenou poblíž východního břehu, pouštní zelí uzavřené před zimou.

Rostlina se zachvěla a začala se rozvíjet. Polovina přivrácená ke slunci ležela brzy otevřená na zemi, zatímco listy odvrácené strany se rozevřely jako páví ocas, aby zachytily co nejvíce ze skoro vodorovných paprsků. Jak se listy otvíraly, vykulily ven něco ze srdce rostliny – dvě zkroucená a ztuhlá lidská těla v kombinézách a groteskních helmách.

S nimi se objevila i malá koule, kousek se odkutálela a pak se zastavila. Vysunula oční stopky, dokolébala se k jednomu tělu a přitulila se k němu. Tvor zaváhal, znovu se přitulil, pak se opřel o tělo a vydal tenký kvílivý zvuk, který v sobě spojoval bezútěšný žal a pocit naprosté ztráty.

Jim otevřel oko podlité krví. „Nech toho kraválu,“ zamumlal našťavně.

„Jimíku!“ vykřikl Willis, skočil mu na břicho a začal po něm radostně poskakovat. Jim ho odsunul a pak objal rukou. „Uklidni se. Chovej se slušně. Au!“

„Co stalo, Jimíku?“

„Zdřevěněla mi ruka. Au... au!“ Další pokusy o pohyb ukázaly, že mu zdřevěněly i nohy. A záda. A krk.

„Co blbneš?“ zeptal se Frank.

„Jsem tvrdý jako prkno. Dneska radši bruslím rukama. Vlastně –“

„Co vlastně?“

„Možná nebudeme bruslit. Co když už začalo jarní tání?“

„Cože? Co to meleš?“ Frank se posadil, pomalu a opatrně.

„No přece jarní povodně. Nějak jsme přečkali zimu, i když nechápu

jak. A teď –“

„Nemusíš ze sebe nezbytně dělat většího pitomce, než jsi. Koukni, kde vychází Slunce.“

Jim se podíval. Mart'anští kolonisté jsou si mnohem více vědomi zdánlivých pohybů Slunce než pozemšťané, snad s výjimkou Eskymáků. Vyrázil jen „Aha...“ a pak dodal: „Takže to byl jen sen.“

„Bud', nebo ti dnes přeskakuje víc než obvykle. Pojd'.“ Frank se se zasténáním postavil.

„Jak se cítíš?“

„Jako svůj děda.“

„Ptal jsem se na krk,“ nedal se odbýt Jim.

„Ale, ten je v pořádku.“ Frank to hned sám popřel záchvatem kašle. Brzy ho s velkým úsilím potlačil; kašlat do masky není nejlepší nápad. Horší je snad jen kýčání.

„Máš chuť na snídani?“

„Nemám zrovna hlad,“ odpověděl Frank. „Pojd' nejdřív najít úkryt, ať se najíme v klidu.“

„Tak jo.“ Jim nacpal Willise zpátky do kabely a zkusmo zjistil, že se dokáže postavit a chodit. Všiml si baterky, přidal ji k Willisovi a následoval Franka ke břehu. Kanálová vegetace již začínala vylézat, a než došli ke kanálu, šlo se jim špatně. Rostliny byly ztuhlé noční zimou a nedokázaly uhýbat dost rychle.

Pak už byli na břehu. „Rampa bude tak sto metrů doprava,“ usoudil Frank. „A taky jo, už ji vidím. Jdem.“

Jim ho popadl za ruku a stáhl zpět.

„Co blbneš?“

„Koukni na kanál, na sever.“

„Proč? Aha!“ Blížily se k nim saně. Namísto obvyklých čtyř set si to ale šinuly minimální rychlostí. Nahoře přímo na voze seděli dva muži.

Frank se rychle stáhl. „Chytřej, Jime,“ přitakal. „Skoro jsem jim naběhl do rány. Asi bychom je měli nechat, ať se dostanou před nás.“

„Willis taky chytřej,“ vložil se Willis samolibě.

„Já bych to tak růžově neviděl!“ vzdychl Jim. „Nevidíš, co dělají?“

„Co?“

„Jedou po našich stopách!“

Frank se zatvářil vylekaně a neodpověděl. Opatrně vyhlédl. „Pozor!“ vyštěkl Jim, „mají dalekohled.“ Frank se rychle skrčil, ale viděl toho dost; saně se zastavily přesně na místě, kde včera večer opustili kanál. Jeden z mužů se díval skrz vyhlídkovou kopuli na řidiče a ukazoval na rampu.

Nikdo přirozeně nečistil led kanálu od stop bruslí, jen v létě je občas smazalo polední tání. Bylo nicméně velmi nepravděpodobné, že by za poslední měsíce ještě někdo jiný než oni bruslil na tomto úseku, tak daleko od pozemských sídlišť. Na kanále samozřejmě byly i stopy po saních, ale Jim s Frankem se jim jako všichni bruslaři vyhýbali a bruslili po hladkém ledu. A teď jejich nepřehlédnutelná stopa vedla každého od stanice Cynia až k této rampě.

„Když se schováme do porostu,“ zašeptal Jim, „můžeme čekat, dokud neodejdou. V téhle džungli nás nikdy nenajdou.“

„A co když neodejdou? Chceš trávit další noc v zeli?“

„To bych asi vážně nepřežil. Ale dřív nebo později musí odejít.“

„Jistě, jenže si dají načas. Ví, že jsme vyšli po té rampě, takže tady zůstanou a budou hledat. Vydrží to déle než my, protože mají základnu.“

„Co teda uděláme?“

„Půjdeme pěšky podél břehu na jih nejméně k další rampě.“

„Dobře, ale rychle, každou chvíli budou nahoře.“

S Frankem v čele se rozběhli na jih. Rostliny podél břehu už byly tak vysunuté, že mohli procházet pod nimi; Frank se držel asi deset metrů od břehu. Šero pod rozevřenými listy a silné stonky rostlin je chránily před zvědavýma očima.

Jim dával pozor na hadouny a vodomily a pověřil tím i Willise. Šli docela rychle. Po chvíli se Frank zastavil, gestem naznačil ticho a oba naslouchali. Jim slyšel jen Frankův chraplivý dech; pokud je někdo pronásledoval, lovci nebyli nablízku.

Ocitli se nejméně tři kilometry od rampy, když se Frank náhle zastavil. Jim do něj vrazil a oba téměř spadli do překážky, která zela před nimi – dalšího kanálu. Tenhle se táhl z východu na západ a byl mnohem užší než hlavní kanál. Takových protínalo planinu mezi Cynií a Charaxem několik. Některé spojovaly východní rameno Strymonu se západním, jiné prostě odváděly vodu do prohlubní na pouštní ploši-

ně.

„Propána. Málem jsme do toho zahučeli,“ zíral Jim do úzkého a hlubokého zářezu.

Frank neodpověděl. Klesl na kolena, pak si sedl a schoval hlavu do dlaní. Najednou ho ovládl strašný záchvat kašle. I když přestal, ramena se mu stále chvěla, jako by nasucho vzlykal.

„Ty jsi dost marod, člověče, co?“ položil mu Jim ruku na rameno. Frank neodpověděl.

„Ubohý Frankie,“ řekl Willis uklidňujícím tónem.

Jim se díval s pokrčeným čelem na kanál. Po chvíli se ozval Frank: „Nic mi není. Jen mě to na chvíli dostalo – jak jsme málem spadli do kanálu a že nemůžem dál. Cítím se strašně unaveně.“

„Hele, Franku,“ navrhl Jim, „mám nový plán. Půjdu podél tohoto příkopu na východ, dokud nenajdu místo, kde se dá sestoupit. Ty se vrátíš a vzdáš se –“

„Ne!“

„Nech mě domluvit! To není nesmysl. Jsi příliš nemocný na to, abys mohl dál. Jestli zůstaneš venku, umřeš. Jen si to přiznej. Někdo musí dát zprávu našim – a to budu já. Ty se vrátíš, vzdáš se a nakukáš jim, že jsem šel někudy – něco si vymysli, hlavně jim neříkej pravdu. Když to uděláš dobře, budou se den honit za vlastním ocasem a já získám náskok. Ty mezitím budeš ležet v teple a bezpečí v saních, a ještě dnes večer se ocitneš ve školní nemocnici. Co říkáš, není to rozumný nápad?“

„Ne.“

„Proč ne? Jsi prostě paličatý!“

„Ne,“ zopakoval Frank. „Nebude to fungovat. Zaprvé, nevzdám se jim. To tu radši umřu –“

„Jdi se vycpat!“

„Vycpi se sám. A za druhé, náskok jednoho dne ti bude houby platný. Jakmile zjistí, že nejsi, kde jsem jim řekl, začnou zase prohlížet kanály. Zítra tě dostanou.“

„Ale – no dobře, ale co teda budeme dělat?“

„To nevím, ale tenhle nápad pusť z hlavy.“ Zase začal kašlat.

Oba několik minut mlčeli. Nakonec se ozval Jim: „Co to bylo za sa-
ně?“

„Obyčejné nákladní, řekl bych Hudson 600. Proč?“

„Dokázaly by se otočit v tomhle?“

Frank se podíval dolů do úzkého kanálu. Jeho stěny se směrem dolů sbíhaly a hladina byla tak nízko, že led byl stěží šest metrů široký.

„Bez šance,“ usoudil.

„Takže nebudou prohlížet tenhle kanál v saních – alespoň ne v těchto.“

„Na to už jsem myslel,“ usadil ho Frank. „Počítáš, že bychom přešli do východního Strymonu a zamířili domů tudy. Jenže jak víš, že tenhle kanál vede až do Strymonu? To si pamatuješ tu mapu tak dobře?“

„Ne, nepamatuju. Ale je to dost pravděpodobné. I kdyby nedorazil až tam, překročí většinu vzdálenosti a zbytek dojdem.“

„Až se tam dostanem, pořád ještě nám bude chybět tak osm set kiláků do Charaxu. Podél tohoto ramene jsou aspoň úkryty, i když zrovna včera jsme je minuli.“

„Co se týče budov Projektu, můžeme je stejně dobře najít podél východního ramene jako tady,“ opáčil Jim. „Projekt začne na jaře po obou stranách. To vím – táta o tom pořád povídá. Tohle rameno už stejně nemůžu použít, když ho hlídají – proč se teda máme hádat? Důležité je, jestli to ubruslíš. Jestli ne, pak si pořád myslím, že by ses měl vzdát.“

„Ubruslím,“ odvětil Frank chmurně a postavil se. „Jdeme.“

Odvážně se vydali přímo po kamenném nábřeží, přesvědčení, že jejich pronásledovatelé pořád ještě procešávají okolí rampy. O nějakých šest kilometrů dál na východ narazili na rampu vedoucí dolů na led.

„Risknem to?“ zeptal se Jim.

„Jasně. I kdyby poslali někoho na bruslích po tomhle kanále, určitě by nešel tak daleko, když sem nevedou naše stopy. Jsem už uchozený.“ Sešli dolů, nasadili si brusle a vyrazili. Klouby ztuhlé nocí v zelí se už uvolnily chůzí a byli teď rádi, že jsou zase na ledě. Jim nechal Franka jet jako prvního. Ten se nedal nemocí zpomalit, opřel se do toho a brzy začali polykat kilometry.

Ujeli jich snad šedesát, když se břehy začaly znatelně snižovat. Jim si toho všiml první a začalo ho tížit podezření, že tenhle kanál nespoju-

je západní rameno s východním, ale prostě zavlažuje kus pouště. Raději si to nechal pro sebe. Za další hodinu už ale bylo zbytečné Franka šetřit, bylo to jasné oběma. Břehy začaly být tak nízké, že přes ně viděli, jak se před nimi led nevytrácí v modři oblohy, nýbrž končí ve slepé uličce.

Brzy tam dorazili a našli zamrzlou bažinu. Nábřeží zmizelo a hrbolatý led se šířil do všech stran, dokud nezmizel v zeleni. Občas z něj trčela kanálová tráva, kterou polapil a zakonzervoval mráz.

Pokračovali na východ, bruslili a objížděli kopečky, dokud to šlo.

„Konečná! Vystupovat!“ řekl nakonec Frank a usedl, aby si sundal brusle. „Je mi to líto, Franku.“

„Proč? Zbytek cesty si šlápnu. Už to nemůže být daleko.“

Vydali se porostem, šli právě tak rychle, aby jim rostliny stačily uhnout z cesty. Vegetace kolem močálu byla nižší než u kanálu, sotva po ramena, a měla i menší listy. Asi po třech kilometrech vešli mezi písečné duny.

Po pohyblivém písku zbarveném do ruda oxidy železa se šlo špatně, ještě horší byly duny, které se musely přelézat nebo obcházet. I když je Frank většinou obcházel, Jim je přelézal; vyhlížel na obzoru zelený pruh, podle kterého by poznal východní Strymon. Pokaždé byl zklamán.

Willis se dožadoval, aby ho nechali jít. Nejprve si dal prašnou koupel v čistém písku, pak se držel trochu před Jimem, zkoumal krajinu kolem a děsil vrtáky. Jim zrovna překonal vrchol jedné duny a začínal sbíhat druhý svah, když slyšel Willisovo zoufalé vypísknutí. Otočil se.

Frank obcházel cíp jedné duny a Willis byl s ním, tedy přesněji řečeno Willis pobíhal před ním. Ale teď byl hopsák zcela nehybný. Frank si zjevně ničeho nevšiml; vlekl se jako automat, hlavu skloněnou. Přímo na ně se hrnul vodomil.

Bylo to daleko, dokonce i pro dobrého střelce. Scéna náhle Jimovi připadala jako z neskutečného snu. Zdálo se, jako by Frank za chůze zmrzl a vodomil jen pomalu kráčel ke své oběti. Jim jako by měl všechn čas na světě, aby vytasil zbraň, pozorně zacílil a prvně vystřelil.

Zášleh upálil tvorovi dvě nohy, ten ale kráčel dál.

Jim znovu zamířil a dlouze stiskl spoušť. Paprsek, držený na úrovni středu dravcova těla, ho přerízl vedví, jako by tvor vběhl do cirkulárky. Šel stále kupředu, dokud se poloviny zcela neoddělily a neupadly do stran, kde zůstaly ležet a zmítaly se v křečích. Ohromné klepeto podobné šavli se zastavilo jen centimetry od Willise.

Jim seběhl z duny. Frank už nevypadal jako socha a opravdu se zastavil. Stál a pomrkával na zbytky tvora, který byl ještě před okamžením ztělesněním náhlé a krvavé smrti. Když Jim došel blíž, ohlédl se. „Dík.“

Jim neodpověděl a kopl do cukající se nohy. „Parchant!“ vyrazil pro cítěně. „Kruci, jak já je nenávidím. Kdybych tak mohl spálit každého, co je na Marsu, a všechny najednou.“ Prošel podél těla, našel vaječník a pečlivě ho celý sežehl.

Willis se ještě nepohnul, jen tiše vzlykal. Jim se vrátil, zvedl ho a ukryl do kabely. „Odteďka se držíme pohromadě,“ rozhodl. „Jestli se ti nechce škrábat na duny, budu je obcházet s tebou.“

„Fajn.“

„Franku!“

„Co je, Jime?“ Frankův hlas byl jako bez života.

„Co vidíš tam vpředu?“

„Vpředu?“ Frank se udatně pokusil zaostřit zrak a vyhnat z očí mlhu.

„Hm, to bude kanál, teda myslím zelený pruh. Asi jsme to dokázali.“

„A co ještě? Nevidíš tu věž?“

„Co? Kde? Aha, tam – jo, vidím. Je to fakt věž.“

„No tak, propána, nechápeš, co to znamená? Mart’ani!“

„Asi jo.“

„No tak, projev trochu nadšení.“

„Proč bych měl?“

„Schovejí nás, člověče! Mart’ani jsou dobří lidé; budeš si moci odpočinout v teple, než se vydáme dál.“

Frank vypadal, že ho věž začala trochu zajímat, ale neřekl nic.

„Možná dokonce znají Gekka,“ pokračoval Jim, „tohle je ohromné štěstí.“

„Jo, možná je.“

Ještě hodinu museli trápit nohy, než dorazili do mart’anského měs-

tečka. Bylo tak malé, že mělo jen jednu věž, ale Jimovi připadalo ještě krásnější než Syrtis Major. Chvíli šli podél hradby, až došli k bráně.

Byli uvnitř jen pár minut a Jimovy naděje, před chvílí tak ohromné, se rozplynuly dokonale, jak jen bylo možné. Ještě než došli do zaple- velené centrální zahrady, už tušil smutnou pravdu – podle prázdných chodníků a tichých nádvoří – město bylo opuštěné.

Mars měl kdysi určitě mnohem více domorodého obyvatelstva než nyní. Opuštěná města nejsou ničím výjimečným, a dokonce i velká střediska jako Charax, Syrtis Major i Minor a Hesperidum mají čtvrtě, které jsou dnes neobydlené, a občas do nich pouštějí turisty ze Země. Toto malé městečko, asi nikdy moc významné, bylo možná opuštěno ještě předtím, než se Noe pustil do stavby archy.

Jim se zastavil na hlavním náměstí a nebylo mu do řeči. Frank si sedl na kus oceli; jeho lesklý povrch pokrývaly znaky, za jejichž tajemství by pozemští badatelé dali ruku.

„No,“ řekl nakonec Jim, „chvíli si odpočinem a pak bychom raději měli najít nějaký způsob, jak se dostat dolů do kanálu.“

„Dělej si, co chceš,“ odpověděl Frank dutě, „ale já už dál nejdu.“

„Nemluv tak.“

„Je to prostě tak, jak ti říkám, Jime.“

Jim chvíli přemýšlel. „Víš co, já se trochu porozhlédnu. Tyhle města jsou pod zemí provrtaná jako krtčí nory. Najdu něco, kde se mužem schovat přes noc.“

„Jak chceš.“

„Počkej tady.“ Už odcházel, když si náhle uvědomil, že s ním není Willis. Vzpomněl si, že hopsák vyskočil z tašky, když vešli do města.

„Willisi! Kde je Willis?“

„Jak to mám vědět?“

„Musím ho najít. Ach, Willisi! Hej, Willisi! Pojd' sem!“ Jeho hlas se rozlehl prázdným náměstím.

„Ahoj, Jime!“

Byl to samozřejmě Willis, jeho hlas se ozýval poměrně zdaleka. Brzy se objevil v dohledu. Ale nebyl sám; nesl ho Mart'an.

Mart'an došel k nim, spustil svou třetí nohu a sklonil se. Jeho hlas

jemně zatroubil na Jima. „Co říká, Franku?“

„Cože? No... já nevím. Řekni mu, ať jde pryč.“

Mart'an znovu promluvil. Jim se vzdal myšlenky použít Franka jako překladatele a soustředil se sám. Rozpoznal symbol otázky, ale v obrácené pozici; ta věta byla jakési pozvání nebo návrh. Následoval operátor pohybu spojený s nějakým členem, který Jimovi nic neříkal. Odpověděl jen symbolem otázky, doufaje, že domorodec větu zopakuje. Místo něj odpověděl Willis. „Pojď, Jimíku – pěkné místo!“

Proč ne, řekl si v duchu Jim. „Tak jo, Willisí,“ přisvědčil a Mart'anovi odpověděl symbolem obecného souhlasu, přičemž si poškrábal krk pokusem o nutnou nezemskou trojitou guturálu. Mart'an to obráceně zopakoval, pak zvedl nohu, která byla hochům nejbližší, a rychle odcházel, aniž se otočil. Ušel asi dvacet metrů, když se zdálo, že si všiml, že ho nenásledují. Vrátil se stejně rychle a použil obecný tázací symbol ve smyslu: „Co máte za problém?“

„Willisi,“ řekl naléhavě Jim, „chci, aby nesl Franka.“

„Nést Frankie?“

„Ano, jako to udělal Gekko.“

„Gekko není tady, tohle je K'boomch.“

„On se jmenuje K'boomk?“

„Ano – K'boomch,“ souhlasil Willis a přitom opravil Jimovu výslovnost.

„Dobře tedy. Chci, aby K'boomch nesl Franka jako ho nesl Gekko.“

Willis a Mart'an na sebe chvilí bučeli a krákali, pak se Willis zeptal:

„K'boomch chce vědět, jestli Jimík zná Gekko.“

„Řekni mu, že jsme přátelé, vodní přátelé.“

„Willis už řekl.“

„A co s Frankem?“ Zdálo se ale, že Willis už řekl své nové známosti i o Frankovi, protože K'boomch náhle chytil Franka dvěma rukama a zvedl jej. Frank otevřel oči a hned je zase zavřel. Zdálo se, že je mu jedno, co se s ním děje.

Jim klusal za Mart'anem, zastavil se jen, aby zvedl Frankovy brusle. Domorodec je zavedl do ohromné budovy, která se uvnitř zdála ještě větší díky bohatému osvětlení zdí zářivými světelnými zdroji. Mart'an se nezdržoval a mířil přímo k průchodu na opačném konci haly; byl to vstup rampou do tunelu.

Zdá se, že Mart'ané nikdy nevynalezli schody, nebo přesněji řečeno, že je snad nikdy nepotřebovali. Nízká povrchová přitažlivost Marsu – asi jen 38 procent pozemské – dovoluje použití ramp, jejichž sklon by byl na Zemi neúnosně příkrý. Mart'an vedl Jima dolů kaskádou takových příkrých sestupů.

Po chvíli se Jimovi zdálo, že vzduch zhoustl, stejně jako tomu bylo v Cynii. S pocitem úlevy si zvedl masku; měl ji na sobě více než dvacet čtyři hodin. Změna tlaku přišla náhle, takže věděl, že k tomu nedošlo díky sestupu; stejně nebyli dost hluboko, aby byla změna tlaku takhle velká. Přemýšlel, jak to asi dělají. Rozhodně to bylo stokrát lepší než vzduchové propusti.

Pak nechali rampy za zády a vstoupili do ohromné kopulovité místnosti, rovnoměrně osvětlené samotným stropem. Její zdi tvořila souvislá řada průchodů. K'boomch se zastavil a znovu na Jima promluvil; byla to otázka, v níž se vyskytlo Gekkovo jméno.

Jim prohrábl paměť a pečlivě sestavil jednoduché prohlášení: „Gekko a já jsme sdíleli vodu. Jsme přátelé.“

Zdálo se, že to Mart'anovi stačilo; vstoupil do jedné z bočních místností a jemně položil Franka na podlahu. Za nimi se zavřely dveře, tiše zajely na své místo. Na Mart'any to byla malá místnost a stálo v ní několik odpočinkových rámců. K'boomch poskládal svou neforemnou postavu na jeden z nich.

Jim měl najednou pocit velké tíže a nečekaně dosedl na podlahu.

Pocit přetrvával a přidala se mírná nevolnost, zůstal tedy sedět. „Jsi v pořádku, Franku?“ zeptal se.

Frank něco zamumlal. Zdálo se, že dýchá těžce a nepravdělně. Jim mu sundal masku a dotkl se jeho obličeje – přímo žhnul.

Nemohl pro něj v té chvíli nic udělat. Pocit tíže trval. Mart'anovi se zjevně nechtělo mluvit a Jim si tak jako tak netroufal na konverzaci v hlavním jazyce. Willis se stočil do koule. Jim si lehl vedle Franka, zavřel oči a snažil se nemyslet.

Náhle přišel pocit lehkosti, skoro závratě, pak se zase cítil těžký a přemýšlel, čím to asi bude. Ještě pár minut nehybně ležel, než jej vyrušil domorodec, který se nad ním skláněl a něco říkal. Posadil se a zjistil, že je zase v pořádku. K'boomch sebral Franka a vyšli z místnosti.

Ohromná hala venku vypadala stejně, ale teď se v ní kupil dav Mart'anů, snad třicet nebo více. Když K'boomch se svými dvěma břemeny vyšel ze dveří, následován Jimem, jeden z Mart'anů se oddělil od davu a postoupil dopředu. Na Mart'ana byl dost malý. „Jim-Marlowe,“ řekl a přidal symbol oslovení.

„Gekko!“ zvolal Jim a po něm i Willis.

Gekko se nad ním sklonil. „Příteli,“ zatroubil jemně ve svém jazyce. „Můj malý, zraněný příteli.“ Zvedl Jima a odnášel ho, ostatní Mart'ané mu ustupovali z cesty.

Rychle prošel sérií tunelů. Jim se ohlédl a viděl, že K'boomch a ostatní jsou hned za nimi, takže se přestal obávat. Nakonec Gekko vešel do středně velké místnosti a položil Jima na zem. Vedle něj se záhy objevil Frank, otevřel oči a zeptal se: „Kde to jsme?“

Jim se rozhlédl. V místnosti bylo několik rámců uspořádaných do kruhu. Strop byl ve tvaru kupole a představoval oblohu. Na jedné ze zdí kolem plynula dokonalá miniatura kanálu. Na zbytku stěny se vyjímala silueta mart'anského města se svými křehkými věžemi. Jim ty věže znal, dobře věděl, které město označují; znal i tu místnost. Bylo to přesně totéž místo, kde se „sbližovali“ s Gekkem a jeho přáteli.

„Propána, Franku, my jsme zpátky v Cynii.“

„Cože?“ Frank se náhle posadil, rozhlédl se – pak si zase lehl a pevně zavřel oči.

Jim nevěděl, jestli se má smát nebo plakat. Všechna ta námaha! Celá ta snaha utéci a dostat se domů, Frankovo hrdinné odmítnutí vzdát se navzdory nemoci a únavě, noc v pouštním zelí – a teď byli zase nece-
lých pět kilometrů od stanice Cynia.

Kapitola 8

Jiný svět

Jim si zařídil pokoj – či spíše ošetřovnu – v nejmenší místnosti, kterou pro něj Gekko dokázal najít. Hned po příjezdu prošli rituálem Sbližování. Jakmile skončili, Jim zjistil, že stejně jako po tom před-

chozím se zlepšila jeho schopnost dohovořit se hlavním jazykem. Podařilo se mu Gekkovi vysvětlit, že Frank je nemocný a potřebuje odpočinek.

Gekko nabídl, že se o Franka postará, ale Jim odmítl. Mart'anská kúra ho mohla vyléčit – nebo zabít. Místo toho požádal o spoustu pitné vody – teď na to měl právo, neboť byl „vodní přítel“, něco jako pokrevní bratr – a zeptal se po těch barevných mart'anských látkách, na nichž už jednou leželi. Udělal z nich Frankovi měkké lůžko a poblíž také hnízdo pro sebe a Willise. Uložil Franka, vzbudil ho, donutil, aby se pořádně napil vody a pak čekal, až se uzdraví.

V místnost panovalo příjemné teplo; Jim si sundal kombinézu, pak se protáhl a poškrábal se. Po chvilce přemýšlení svlékl i Franka a přikryl ho vrstvou látek. Pak otevřel Frankovu kabelu a prohlédl si zásoby jídla. Zatím byl příliš zaměstnán a taky unaven, než aby se nechal rušit žaludkem, ale při pohledu na konzervy se mu v ústech začaly sbíhat sliny. Vybral si plechovku umělé pomerančové šťávy obohacené o vitamíny a konzervu kuřecí napodobeniny. Tohle „kuře“ se narodilo v nádrži s kvasinkami v Severní kolonii, ale Jim byl na droždíové proteiny zvyklý a jejich chuť ho teď lákala stejně, jako by se jednalo o skutečná drůbeží prsíčka. Začal si hvízdát, vytáhl nůž a dal se do práce.

Willis se někam zatoulal, ale Jim ho nepostrádal. Když byli v domorodém městě, podvědomě se o Willise nebál; celé to místo dýchalo atmosférou míru a bezpečí. Po pravdě řečeno, dokud nedojedl a neotřel si ústa, dokonce ani nepomyslel na svého pacienta.

Frank spal, ale jeho dech byl chraplavý a tváře mu stále hořely. I když byl vzduch v místnosti teplý a pod dostatečným tlakem, byl marsovsky suchý. Jim vytáhl z tašky kapesník, namočil ho a položil Frankovi přes obličej. Čas od času ho znovu navlhlčil. Později si raději uvázal další vlhký kapesník kolem vlastního obličeje.

Přišel Gekko s Willisem v závěsu. „Jim-Marlowe,“ řekl a usadil se. „Gekko,“ odpověděl Jim a dál zvlhčoval kapesník na Frankově obličeji. Mart'an byl tak dlouho potichu, že si Jim byl jistý, že se stáhl do „jiného světa“. Když se na něj ale podíval, Gekkovy oči vše sledovaly s živým zájmem.

Po dlouhém čekání se Jima zeptal, co to dělá a proč.

Jim se mu pokusil vysvětlit, že jeho lid musí dýchat kromě vzduchu i vodu, ale slovní zásoba mu na to i přes zlepšení po Sbližování nestačila. Vzdal se a následovalo další ticho. Nakonec Marťan odešel a Willis s ním.

Po chvíli si Jim všiml, že kapesníky tak rychle nevysychají. Brzy už vlastně neschly vůbec. Sundal si svůj, protože to bylo nepohodlné; pak ho napadlo, že to musí být nepohodlné i pro Franka, a přestal je zcela používat.

Gekko se vrátil. Už po deseti minutách mlčení promluvil, čímž projevil na Marťana téměř horečný spěch. Chtěl vědět, jestli se už teď vznáší ve vzduchu dost vody. Jim jej ujistil, že ano, a poděkoval. Zhruba po dalších dvaceti minutách mlčení Gekko zase odešel. Jim se rozhodl jít spát. Měl za sebou perný den a předchozí noc šlo těžko nazvat odpočinkem. Rozhlédl se po vypínači, ale žádný nenašel. Vzdal to, uleh, přitáhl si barevnou látku až pod bradu a usnul. Někdy během noci se Willis vrátil. Jim si toho všiml, když se přitulil k jeho zádům. V polospánku natáhl ruku, pohladil ho a zase usnul.

„Hej, Jime – vzbud’ se!“

Jim rozespale otevřel oči a zase je zavřel. „Nech mě.“

„No tak dělej. Už jsem dvě hodiny vzhůru, zatímco ty tu chrápeš. Potřebuju se dozvědět, co se děje.“

„Co chceš vědět? Počkej – jak se cítíš?“

„Já?“ zeptal se Frank. „Dobře. Proč bych taky neměl? Kde to jsme?“

Jim si ho prohlédl. Barvu měl rozhodně zdravější a i jeho hlas zněl lépe, chraplavost byla ta tam. „Včera jsi byl pěkně marod,“ informoval ho. „Vůbec jsi o sobě nevěděl.“

Frank svraštil čelo. „Možná to tak bylo. Rozhodně jsem měl ty nejbláznivější sny. Jeden byl o pouštním zelí –“

„To nebyl sen.“

„Cože?“

„Říkám, že to nebyl sen. To pouštní zelí ani ten zbytek. Víš, kde teď jsme?“

„Na to jsem se tě zrovna ptal.“

„Jsme v Cynii, právě tam. My jsme –“

„V Cynii?“

Jim se snažil Frankovi nějak souvisle vyložit, co se seběhlo za poslední dva dny. Poněkud jej přitom potrápil ten náhlý přesun od dalekého kanálu do Cynie, protože tomu sám docela nerozuměl. „Asi to bude nějaká jakoby podzemka podél kanálu. Však víš – něco jako metro, co jsi o něm četl.“

„Mart'ani takové věci nestaví.“

„Mart'ani postavili kanály.“

„Jo, ale to bylo strašně, strašně dávno.“

„Možná taky udělali tu podzemku strašně dávno. Co o tom tak můžeš vědět?“

„No... asi nic. To je jedno. Mám hlad, že bych jedl hřebíky. Máme něco k snědku?“

„Jasně.“ Jim se zvedl. Vzbudil při tom Willise, který vysunul oči, aby se podíval, co se děje, a pozdravil je. Jim ho zvedl, podrbl a řekl: „Kdypak ses vrátil, ty tuláku?“ Pak najednou dodal: „Hele!“

„Co 'hele'?“ chtěl vědět Frank.

„No, koukni se na tohle,“ ukázal Jim na pomuchlané látky.

Frank se zvedl a přišel k Jimovi. „Na co se mám – aha!“

V prohlubni, kde spal Willis, ležel tučet malých kulatých předmětů, silně připomínajících golfové míčky.

„Co to asi je?“ vykulil oči Jim.

Frank si je pozorně prohlédl. „Jime,“ začal pomalu, „myslím, že se s tím musíš smířit. Willis není kluk, je to holka.“

„Cože? Ale ne!“

„Willis hodný kluk,“ bránil se Willis.

„Podívej se sám,“ vybídl ho Frank. „Tohle jsou vajíčka. Jestli je tu nesnesl Willis, pak jsi to musel být patrně ty.“

Jim se zatvářil zmateně, pak se otočil na Willise. „Willisi, snesl si ta vajíčka? Udělal jsi to?“

„Vajíčka?“ zeptal se Willis. „Co Jimík říká?“

Jim posadil Willise vedle hnízda a ukázal: „Snesl si to?“

Willis se podíval, pak obrazně řečeno pokrčil rameny a umyl si nad celou záležitostí ruce: odkolébál se pryč. Dával najevo něco ve smyslu, že jestli se Jimovi chce dělat povyk okolo vajec nebo co se to objevilo v posteli, tak to je jeho věc; Willis s tím nechce mít nic společného.

„Nic z něj nedostaneš,“ usoudil Frank. „Doufám, že si uvědomuješ, že se tím dostáváš do role dědečka?“

„To jsou blbé vtipy.“

„Tak jo, zapomeň na vajíčka. Kdy budeme jíst? Umírám hladu.“

Jim se vyčítavě podíval na vejce a dal se do přípravy jídla. Zatímco jedli, přišel Gekko. Vážně se pozdravili, pak se zdálo, že se Mart'an chystá k delšímu společenskému mlčení – když si náhle všiml vajíček.

Hoši ještě nikdy předtím neviděli Mart'ana spěchat nebo dát najevo známky rozrušení. Gekko vydal hluboké zafrkání a rychle odešel. Vzápětí se vrátil s tolika Mart'any, že se sotva vešli do místnosti. Všichni mluvili jeden přes druhého a vůbec si jich nevšimli.

„Co se děje?“ zeptal se Frank, který se tiskl ke zdi a snažil se něco zahlédnout skrze les nohou.

„Nemám páru.“

Po chvíli se to trochu uklidnilo. Jeden z větších Mart'anů s přehnanou opatrností sebral vejce a přitiskl je k sobě. Jiný zvedl Willise a všichni odpochovali.

Jim se nerozhodně postavil ke dveřím a díval se, jak mizí. Byl trochu nervózní. „Rád bych našel Gekka a na tohle se ho zeptal.“

„Houby,“ odbyl ho Frank. „Pojď dorazit snídani.“

„No... tak jo.“

Když dojedli, začal Frank rozebírat jejich hlavní problém. „Dobrá, takže teď jsme v Cynii. Pořád se tedy musíme nějak dostat domů, a to rychle. Otázka je, jak to uděláme. Jak já to vidím, jestli nás ti Mart'ani mohli tak rychle dovézt sem, můžou nás zase odvézt tam, kde nás našli, a my se pak vydáme domů východním ramenem Strymonu. Co ty na to?“

„Zní to rozumně,“ odpověděl Jim. „Ale –“

„Takže musíme začít tím, že bez zbytečného zdržování najdeme Gekka a domluvíme to.“

„Musíme začít tím,“ opravil jej Jim, „že najdeme Willise.“

„Proč? Nenamočil nás snad do spousty malérů? Nech ho tady, je mu tu dobře.“

„Máš na Willise úplně špatný názor, Franku. Nedostal nás snad z průšvihů? Nebýt Willise, vykašlával bys teď na poušti plíce.“

„Kdyby nebylo Willise, tak v tom průšvihů vůbec nejsme.“

„To ale není fér. Pravda je, že –“

„Tak jo, tak jo. Už toho nech. Jdi si najít Willise.“

Jim nechal Franka uklidit po snídani a vyrazil. Nikdy potom nebyl schopen zcela vysvětlit, co se mu během dne stalo, nicméně některá fakta jsou jasná. Nejprve zkusil najít Gekka tím, že se zeptal prvního Marťana, kterého potkal. Udělal to dost barbarsky, prostě vyslovil obecný symbol otázky a pak Gekkovo jméno.

Nikdy nebyl a asi nikdy nebude schopným lingvistou, nicméně tento pokus zabral. Dotyčný Marťan ho zavedl za jiným, asi jako by pozemšťan zavedl cizince za policistou. Ten druhý jej pak odvedl ke Gekkovi.

Jimovi nedalo moc práce vysvětlit, že chce zpátky Willise. Gekko naslouchal a pak mu zdvořile vysvětlil, že žádá nemožné.

Jim začal znovu, protože se domníval, že svou nedostatečnou znalostí jazyka způsobil nedorozumění. Gekko ho nechal domluvit a pak mu znovu vysvětlil, že dokonale rozuměl, co chtěl Jim říci, ale že je to nemožné – Willise mít nemůže. Ne. Gekko je smutný, že musí odmítnout prosbu přítele, se kterým sdílel čistou vodu života, ale tohle pro něj udělat nemůže.

Díky působení Gekkovy osobnosti Jim většinu rozuměl a zbytek uhodl. Marťanovo odmítnutí bylo zřejmé. Jim s sebou neměl zbraň, ale na tom nezáleželo, protože v něm Gekko nevyvolával nenávist jako předtím Howe, už proto, že se přes něj Gekkův vřelý soucit přeléval jako moře. Nicméně byl jako zasažen bleskem, rozhorlený a neochotný přijmout toto rozhodnutí. Dlouho na Marťana hleděl. Pak se náhle vydal pryč, směr zvolil namátkou a volal přitom: „Willisi! Hej Willisi! Pojď k Jimovi, Willísku!“

Marťan se za ním pustil, každý jeho krok vydal za tři pozemské. Jim se rozběhl a nepřestával volat. Zatočil za roh, ocitl se tváří v tvář třem domorodcům a proběhl jim mezi nohama. Gekko se zdržel vzniklou tlačenicí, jejíž vyřešení trvalo díky marťanskému protokolu dost dlouho, a Jim získal podstatný náskok.

Pokaždé, když došel ke dveřím, strčil dovnitř hlavu a zavolal. Jedny vedly do místnosti, v níž dlelo několik Marťanů v onom strnulém

stavu, který nazývají návštěvou „jiného světa“. Normálně by Jima vůbec nenapadlo vyrušit Marťana v tranzu, jako by dítě amerického Západu těžko otravovalo grizzlyho, jenže teď nebyl v ohleduplné náladě. Křikl i do této místnosti, čímž způsobil nemyslitelné a nikdy předtím nepamatované vyrušení. Nejmnější reakcí mezi Marťany bylo divoké chvění, ale bylo i huň. Jeden nebožák byl tak šokován, že zvedl všechny tři nohy a upadl na zem.

Jim si toho nevšiml; byl už dávno pryč a halekal do vedlejší místnosti.

Gekko ho dohnal a zvedl dvěma ze svých ohromných ručních chlopní. „Jim-Marlowe,“ řekl, „Jim-Marlowe, příteli –“

Jim se rozvzlykal a začal bít do Marťanova tvrdého hrudníku oběma pěsti. Gekko to chvíli snášel, pak Jima znehybnil, když mu obalil ruce třetí chlopní. Jim se na něj divoce podíval. „Willise,“ zvolal ve svém jazyce, „chci Willise. Nemáte právo!“

Gekko jej objal a jemně odpověděl: „S tímhle nemohu nic dělat. Tohle je vyšší záležitost. Musíme navštívit jiný svět.“ Pak se kamsi vydal. Jim neodpověděl, byl svým výbuchem unaven. Gekko se vydal dolů po rampě, pak znovu a znovu. Šli stále dolů, hlouběji, než Jim kdy došel, snad hlouběji, než se kdy dostal kterýkoli pozemšťan. Na horních úrovních ještě potkávali Marťany, později už ne.

Nakonec Gekko stanul v malé místnosti hluboko pod zemí. Byla výjimečná tím, že nebyla vůbec ozdobena, její holé perletově šedé zdi vypadaly téměř nemarsovsky. Gekko složil Jima na zem a řekl: „To to je brána do jiného světa.“

„Cože?“ zvedl se Jim. „Co tím myslíte?“ Vzápětí pečlivě přeformuloval otázku do hlavního jazyka. Nemusel se namáhat, Gekko už ho neslyšel.

Jim zaklonil hlavu a podíval se vzhůru. Gekko stál zcela nehybně, všechny nohy pevně usazené na zemi. Oči měl rozevřené, ale bez života: vkročil do, jiného světa“.

„Propána,“ zamumlal Jim, „to si tedy vybral správnou chvíli na tyhle blbosti.“ Přemýšlel, co má udělat, zda počkat na Gekka nebo zkusit sám najít cestu nahoru. Říkalo se, že domorodci vydrží v tranzu i několik týdnů, ale doktor MacRae se těm povídačkám vysmíval. Rozhodl se počkat alespoň chvíli, a tak se posadil a objal si kolena

rukama. Už se značně uklidnil a přešel ho pocit spěchu, jako by do něj z Gekka, zatímco jej nesl, vplýval nekonečný klid.

Po nějaké době, kterou neuměl odhadnout, se v místnosti setmělo. Jima to nijak nevyrušilo; byl zcela spokojený, opět cítil prosté štěstí, jímž se vyznačovala obě dosavadní Sbližování.

Daleko ve tmě zablikalo malé světélko a pomalu rostlo. Místo toho, aby osvětlilo místnost, vytvořilo scénu krajiny. Bylo to, jako by stereopromítačka promítala nějaký trojrozměrný film z Nového Hollywoodu. Jim ale věděl, že nejde o film ze Země, protože ačkoliv byla scéna zcela realistická, neměla žádný příběh ani vypracovanou pointu.

Bylo to, jako by se díval na pruh kanálové vegetace z výšky asi třiceti centimetrů od země. Pohled se pozvolna a náhodně měnil, jako by někdo vozil kameru na nízkém vozíku sem a tam mezi stvolý kanálového porostu. Vždycky se rychle pohnul o několik metrů, pak se zastavil, změnil směr a zase se pohnul, ale nikdy se nezvedl výše nad zem. Někdy se kamera otočila dokola a obsáhla panorama celých třista šedesáti stupňů.

A během jednoho takového rozhlédnutí si všiml vodomila.

Nebylo by divné, kdyby ho vůbec nepoznal, protože byl nestvůrně zvětšený. Jak se blížil, zaplnil celou scénu. Bylo ale nemožné nepoznat klepeta zakřivená jako šavle, hrůzu nahánějící ohromný sosák a rychle pádící končetiny – a hlavně pocit hnusu, který ten tvor vyvolával. Jimovi se zdálo, že ho skoro ucítil.

Pohled se neměnil, jako by kamera přimrzla na místě, zatímco se na ni řítila v nezadržitelně smrtícím útoku ta ohavná zrůda. V posledním okamžiku, když už tvor vyplňoval obraz, se něco stalo. Obličej – či spíše místo, kde by ten tvor měl mít obličej – se náhle rozložil na kusy a zvíře kleslo k zemi, rozervané na cáry.

Obraz se na pár chvil ztratil, pak se objevil tanec promíchaných barev. Náhle se ozval tichý, sladký hlas: „Ty jsi ale roztomilý.“ Obraz se znovu objevil, jako by se zvedla opona, a Jim viděl další obličej téměř tak groteskní jako předchozí beztvará příšera.

Ačkoliv ta tvář vyplňovala celý obraz a byla divně znetvořená, Jim ji bez problémů identifikoval jako masku koloniálního dýchacího přístroje. Jedna věc ho však tak šokovala, že se skoro probudil z neo-

sobního snu, ve kterém vše sledoval: poznal tu masku. Byla ozdobena vzorem z tygřích pruhů, který Smythe za čtvrták zamaloval; byla to jeho maska, jak dřív vypadala.

Pak uslyšel svůj hlas: „Jsi moc malý na to, aby ses tu toulal sám; další z těchto parchantů by tě mohl dostat. Vezmu si tě domů.“

Scéna pak zobrazila cestu kanálovou vegetací, tentokrát z větší výšky, a houpala se v rytmu chlapcových kroků. Po chvíli vešli do otevřené krajiny a v dálce se objevily kopulovité domy Jižní kolonie, rozestavené do hvězdicového tvaru.

Jim si postupně zvykl, že se vidí a slyší a že vše sleduje z Willisova pohledu. Záznam nebyl nijak pozměněn; pohyboval se vpřed a ukazoval vše, co Willis viděl a slyšel od prvního setkání s Jimem. Vizualní část nebyla zcela přesná; vzpomínky se zdály být ovlivněny tím, jak Willis chápal viděné a jak moc si na to zvykl. Jim – „filmová“ verze – měl nejprve tři nohy; až po nějaké době přebytečná končetina zmizela. Ostatní herci – Jimova matka, starý doktor MacRae, Frank – se postupně měnili z beztvarých objektů v detailní, byť mírně změněné podoby.

Zato všechny zvuky byly zachyceny jasně a zcela přesně. Jim si během sledování uvědomil, jak moc ho těší každý nový zvuk; obzvláště hlasy mu skýtalý nesmírné potěšení.

Nejvíce se mu ovšem líbilo dívat se na sebe z Willisova pohledu. Se zálibou a pobavením viděl sám sebe zbaveného důstojnosti avšak oděného přirozenou úctou; byl milován, ale nikoli vážen. Jim byl velký nemotorný sluha, plný snahy pomoci, ale k zbláznění nespolehlivý, asi jako špatně vycvičený pes. Co se týče ostatních pozemšťanů, představovali podivné tvory, vcelku neškodné avšak nepředvídatelné coby překážka v pohybu. Dívat se takto z hopsákova pohledu Jima velmi pobavilo.

Příběh se odvíjel den po dni a týden po týdnu včetně období tmy a ticha, když se Willis rozhodl spát nebo se zavřel. Došlo i na Syrtis Minor a zlou dobu, kdy Jim zmizel. Howe se jevil coby nenáviděný hlas a pár nohou; Beecher byl beztvaré nic. A tak to šlo krok za krokem, aniž byl Jim unaven nebo znuděn. Byl prostě součástí toho všeho a nemohl ven o nic více než Willis – a ani ho nenapadlo to zkusit. Nakonec se dostali do mart'anského města Cynie a vše skončilo ob-

dobím tmy a ticha.

Jim si protáhl ztuhlé údy; kolem se začalo rozsvěcet. Podíval se na Gekka, ale ten byl pořád ještě v hlubokém tranzu. Ohlédl se a zjistil, že ve dříve holé zdi se náhle otevřely dveře. Nahlédl do nich a uviděl místnost vyzdobenou jako obvykle pečlivou napodobeninou krajiny – v tomto případě kvetoucím krajem, který vypadal spíš jako bývalé mořské dno na jih od Cynie než okolní poušť.

V místnosti byl Mart'an. Jim si ho nebyl později schopen zcela jasně vybavit, přestože jeho obličej a zvláště oči přitahovaly pozornost. Pozemšťané neumí odhadovat věk Mart'anů, přesto měl Jim neodbytný pocit, že tento Mart'an je velmi starý – starší než otec a možná i starší než doktor MacRae.

„Jim Marlowe,“ řekl domorodec zřetelným hlasem. „Vítej, Jime Marlowe, příteli mého lidu a můj příteli. Nabízím ti vodu.“ Hovořil prostou angličtinou s poněkud povědomým přízvukem.

Jim nikdy neslyšel Mart'ana mluvit pozemskou řečí, ale věděl, že někteří z nich umějí základy angličtiny. Byla pro něj úleva, když mohl odpovědět svým jazykem. „Napiji se s vámi. Necht' máte vždy dostatek čisté vody.“

„Já ti děkuji, Jime Marlowe.“ Žádnou skutečnou vodu nepoužili a nebylo ani třeba. Následovala chvíle zdvořilého ticha, během níž Jim přemýšlel o Mart'anově zvláštním přízvuku. Zněl podivně povědomě; chvíli mu připomínal otce, jindy zněl jako doktor MacRae.

„Jsi tížen starostmi, Jime Marlowe. Tvé neštěstí je i naším neštěstím. Jak ti mohu pomoci?“

„Nic nechci,“ odpověděl Jim, „jen chci jít domů a vzít Willise s sebou. Vzali mi Willise. To neměli dělat.“

Následovalo ticho trvající ještě déle než to předtím. Nakonec Mart'an odpověděl: „Když stojíš na zemi, nevidíš za obzor – a přesto Phobos vidí všechny obzory.“ Před slovem „Phobos“ se trochu zarazil. Pak dodal, jako by jej to zrovna napadlo: „Jime Marlowe, teprve nedávno jsem se naučil váš jazyk. Odpuť, pokud někdy klopýtnu.“

„Ale ne, mluvíte báječně!“ řekl Jim upřímně.

„Znám slova, ale obrazy nejsou tak jasné. Řekni mi, Jime Marlowe, co je to londýnské – zoo?“

Jim jej požádal, ať otázku zopakuje, než se ujistil, že se opravdu jed-

ná o londýnskou ZOO. Snažil se to vysvětlit, ale nechal toho, ještě než stačil dokončit myšlenku. Z Mart'ana vyšlehl tak nesmiřitelný hněv, až se polekal.

Po nějaké době se tvorova nálada znovu změnila a Jim byl opět zaléván teplou vlnou přátelství, která vyzařovala z jeho hostitele jako světlo ze Slunce a zdála se stejně skutečná. „Jime Marlowe, dvakrát jsi zachránil našeho malého, jehož zoveš Willis, před –“ zde nejprve použil mart'anské slovo, které Jim neznal, pak se opravil na „vodomila“. „Zabil jsi jich hodně?“

„No, docela jo, řekl bych,“ odpověděl Jim a dodal: „Zabiju je, kdekoliv je vidím. Začínají být moc chytrí na to, aby je člověk nechal potulovat kolem kolonií.“

Zdalo se, že o tom Mart'an přemýšlí, ale když už to vypadalo, že se dostal k odpovědi, změnil zase téma. „Jime Marlowe, dvakrát, možná třikrát jsi zachránil malého; jednou, možná dvakrát náš malý zachránil tebe. Pokaždé jste se sblížili. Den po dni jste se sblížovali, teď ani jeden z vás není bez druhého úplný. Neopouštěj toto místo, Jime Marlowe. Zůstaň. Jsi v mém domě vítán jako syn a jako host.“ Nejprve řekl „dcera“ namísto „syn“, ale opravil se, aniž pozvání vyznělo komicky či ztratilo na váze.

Jim zavrtěl hlavou. „Musím domů. Popravdě řečeno, musím jít domů co nejrychleji. Vaše nabídka je velmi laskavá a chci vám za ni poděkovat, ale –“

Jim vysvětlil, jak nejsrozumitelněji uměl, co hrozí kolonii a proč se tam musí dostat se zprávou. „Pokud byste byl tak laskav, pane, můj přítel a já – bychom se rádi dostali zpátky tam, kde nás K'boomch našel. Jenže já chci ještě Willise zpět než odejdeme.“

„Vy chcete jít zpátky do města, kde jsme vás našli? Vy si nepřejete jít domů?“

Jim vysvětlil, že s Frankem chtějí domů dobruslit odtamtud. „Proč se tedy nezeptáme Willise, zda chce zůstat tady nebo jít se mnou domů?“

Starý Mart'an si povzdechl úplně stejně jako Jimův otec po neplodné diskuzi doma. „Je zákon života a zákon smrti a oba jsou zákony změny. I nejtvrdší kámen může být obroušen větrem. Je ti jasné, můj synu a příteli, že i kdyby se ten, jehož zoveš Willis, s tebou vrátil,

stejně jednou nadejde čas, kdy tě náš malý musí opustit?“

„No... asi ano. Chcete říct, že se mnou Willis může?“

„Promluvíme si s tím, jehož zoveš Willis.“

Stařec oslovil Gekka, který se pohnul a promluvil ze spaní. Pak se všichni tři vydali zpátky nahoru po rampách, Gekko nesl Jima a starý Mart'an je následoval.

Zastavili se v místnosti zhruba v půli cesty nahoru. Když tam vešli, byla uvnitř tma, ale hned se rozsvítilo. Jim uviděl, že zdi místnosti jsou pokryty od podlahy ke stropu příhrádkami a v každé ležel hopsák, všichni podobní jako vejce vejci.

Když se rozsvítilo, hopsáci vysunuli oční stonky a zvědavě se rozhlíželi.

„Ahojky, Jimíku!“ ozvalo se odněkud z místnosti.

Jim se rozhlédl, ale nedokázal poznat, který z hopsáků promluvil.

Než se stihl rozmyslet, co dál, pokoj se zaplnil ozvěnou: „Ahojky, Jimíku! Ahojky, Jimíku! Ahojky, Jimíku! Ahojky, Jimíku!“ pokaždé Jimovým hlasem, jak si ho od něj vypůjčil Willis.

Jim se zmateně otočil na Gekka: „Který z nich je Willis?“ zeptal se a zapomněl, že má použít hlavní jazyk.

Sbor se opět přidal: „Který z nich je Willis? Který z nich je Willis? Který – který – který z nich je Willis?“

Jim postoupil do středu místnosti. „Willisi!“ poručil, „pojď k Jimovi.“

Po jeho pravé straně seskočil z prostřední řady hopsák, přistál na podlaze a přikolébál se k němu. „Zvedni Willis!“ dožadoval se a Jim mu vděčně vyhověl.

„Kde byl Jimík?“ chtěl vědět Willis.

Jim ho poškrábal. „I kdybych ti to řekl, stejně bys tomu nerozuměl.

Podívej, Willisi – Jim teď půjde domů. Chce jít Willis domů s ním?“

„Jim odejde?“ zeptal se Willis pochybovačně, jako by mu neutuchající mnohohlasá ozvěna ztěžovala porozumění.

„Jim jde domů, teď hned. Jde Willis s námi nebo zůstane Willis tady?“

„Jim jde, tak Willis jde,“ oznámil Willis tónem jako by šlo o přírodní zákon.

„Fajn. Řekni to Gekkovi.“

„Proč?“ zeptal se podezřívavě Willis.

„Řekni Gekkovi, nebo zůstaneš tady. Tak do toho, řekni mu.“

„Tak jo.“ Willis na Gekka vyslal řadu klikání a krákání. Ani starý Mart'an ani Gekko to nijak nekomentovali; Gekko zvedl oba menší tvory a průvod se zase vydal k povrchu. Mart'an je pak položil na zem před jejich pokojem a Jim vnesl Willise dovnitř.

Když vstoupili, Frank vzhlédl. Ležel na látkách a vedle něj bylo na podlaze rozloženo nedotčené jídlo. „Vidím, žeš' ho našel,“ poznamenal, „že sis dal ale na čas.“

Jima náhle přepadly výčitky. Kdo ví, jak dlouho byl pryč. Dny?

Týdny? To filmování pokrylo celé měsíce se všemi detaily. „Hele, to je mi líto, Franku,“ omluvil se, „měl jsi o mě starost?“

„Starost? Proč? Akorát jsem nevěděl, jestli mám na tebe čekat s obědem. Byl jsi pryč nejmíň tři hodiny.“

Tři hodiny? Jim už chtěl říct, že to byly spíš tři týdny, ale pak se rozmyslel. Uvědomil si, že zatímco byl pryč, vůbec nejedl, a přesto se necítil hladovější než obvykle.

„Ehm... jasně. Promiň. Hele, vadilo by ti ještě s obědem počkat?“

„Proč? Mám hlad jako vlk.“

„Protože odjíždíme. Gekko a ještě jeden domorodec na nás čekají, aby nás odvezli zpátky do města, kde nás K'boomch našel.“

„No... tak jo.“ Frank si nacpal pusou a začal si natahovat kombinézu. Jim jej napodobil s jídlem i s kombinézou. „Můžeme to dojít v podzemce,“ zamumlal plnou pusou. „A nezapomeň si naplnit nádržku v masce.“

„Neboj. Takovou blbost dvakrát neudělám.“ Frank jim oběma naplnil láhve, ještě se vydatně napil a zbytek nabídl Jimovi. Pak si přehodili brusle přes ramena a byli připraveni. Výprava prošla po rampách a chodbami do „stanice podzemky“ a zastavila se u jedněch dveří. Starý Mart'an vešel dál, ale Gekko se s nimi k Jimovu překvapení rozloučil. Rozloučení proběhlo se všemi rituálními zdvořilostmi příslušejícími vodním přátelům, pak Frank s Jimem a Willisem vstoupili a dveře se za nimi zavřely.

Vůz se hned rozjel. „Krucí! Co je to?“ zahučel Frank a sedl si. Starý Mart'an bezpečně rozvalený na odpočinkovém rámu neřekl nic. Jim se zasmál.

„Nepamatuješ se na předchozí cestu?“

„Moc ne. Hele, jsem nějaký těžkej.“

„To já taky. Je to součást projížděky. Co se takhle trochu najíst? Kdo ví, kdy nám zase zbude čas na pořádné jídlo.“

„Abys to nezakřikl.“ Frank vytáhl zbytky jejich oběda. Když dojedli, zamyslel se a pak otevřel další plechovku. Než se do ní mohli dát – byly to studené smažené fazole a náhražkové vepřové – jeho žaludek náhle udělal salto. „Hej!“ vyjekl, „co se to děje?“

„Nic. Je to přesně jako minule.“

„Už jsem myslel, že jsme do něčeho zahučeli.“

„Ne, říkám ti, že je to v pořádku. Podej mi ty fazole.“ Snědli fazole a čekali; po nějaké době pocit tíže zmizel a Jim věděl, že jsou na místě. Dveře se otevřely a vystoupili do kruhové místnosti, která vypadala přesně jako ta, ze které vyjeli. Frank se zklamaně rozhlédl. „Hele, Jime – nikam jsme nejeli. Muselo se něco podělat.“

„Ne, nic se nestalo.“ Jim se otočil, že se rozloučí se starým Mart’anem, ale dveře už se zavřely. „To je škoda,“ poznamenal.

„Co je škoda? Že nás svezli dokola?“

„Nevezli nás dokola; tahle místnost vypadá všude stejně. Uvidíš, až vyjdeme nahoru. Tou 'škodou' jsem myslel, že jsem se nerozloučil s –“ Jim se zarazil, protože si teď uvědomil, že se vůbec nedozvěděl jméno toho starého Mart’ana, „nerozloučil s tím druhým, ne s Gekkem, s tím starým.“

„S kým?“

„Však víš, s tím starým, co jel s námi.“

„Co myslíš tím druhým? Kromě Gekka jsem nikoho neviděl. A nikdo s námi nejel, byli jsme tam sami.“

„Cože? Jsi slepý?“

„A ty ses asi fakt zbláznil.“

„Franku Suttone, chceš mi tvrdit do očí, že jsi s námi neviděl jet žádného Mart’ana?“

„Slyšel jsi mě dobře.“

Jim se nadechl. „Tak k tomu můžu dodat jen tohle: Kdyby ses celou dobu nerochnil v jídle a občas se rozhlédl, viděl bys víc. Jak jsi –“

„Dobrá, dobrá,“ přerušil ho Frank, „nech toho, než mě našťveš. Bylo tam šest Mart’anů, jestli tě to potěší. Teď už pojď nahoru, ať vidíme,

která bije. Plýtváme časem.“

„Tak jo.“ Vydali se vzhůru po rampách. Jim mlčel, rozmíška se ho dotkla víc než Franka.

V půli cesty si museli nasadit masky. Asi o deset minut později došli do místnosti zalité slunečním světlem; rychle jí proběhli a vyrazili ven. Teď to byl zase Frank, na koho padl zmatek a nejistota. „Jíme, já vím, že jsem byl tenkrát trochu mimo, ale, ehm – nemělo to město, kde nás našli, jenom jednu věž?“

„Mělo.“

„Tohle má víc.“

„Jo.“

„Ztratili jsme se.“

„Přesně tak.“

Kapitola 9

Politika

Ocitli se ve velkém vnitřním dvoře, jaké jsou často součástí mart'an-ských domů. Zahlédli vrcholky věží, tedy alespoň některých z nich, ale jinak toho moc neviděli.

„Co teď budeme dělat?“ zeptal se Frank.

„No... najdem nějakého domorodce a pokusíme se zjistit, kde jsme skončili. Kdybych tak aspoň nenechal odejít toho starého, mluvil anglicky.“

„Pořád tě to nepřestalo bavit?“ rýpl si Frank. „No nic, nevidím to moc růžově, tohle místo vypadá úplně opuštěně. Víš co? Já myslím, že nás prostě jen tak někam vykopli.“

„Myslím, že nás prostě jen tak někam vykopli,“ souhlasil Willis.

„Zmlkni – to by neudělali,“ dodal ustaraně Jim. Chvilí chodil kolem, pak se náhle zahleděl přes střechu budovy: „Hele, Franku –“

„No?“

„Vidíš ty tři věžičky, co vypadají stejně? Jejich špičky trochu vyčnívají támhle.“

„Vidím, no a?“

„Myslím, že už jsem je viděl.

„Počkat, já asi taky.“

Rozběhli se. O pět minut později stáli na hradbách města a už nebylo pochyb: byli v opuštěné části Charaxu. Pod nimi se o pár kilometrů dál rozkládaly kopule Jižní kolonie. Po čtyřiceti minutách rychlé chůze prokládané poklusem byli doma.

Rozdělili se a každý zamířil rovnou domů. „Tak čau!“ rozloučil se Jim a uháněl k domovu. Čekání, než ho vzduchová propust pustí domů, se zdálo nekonečné. Ještě než se tlak vyrovnal, slyšel už matku, jak se s jeho sestrou ptá přes reproduktor, kdo se to dobývá do dveří. Rozhodl se je překvapit a neodpověděl.

A pak už byl uvnitř a proti němu stála Phyllis, která nejdříve strnula údivem, načež se mu vrhla kolem krku s voláním: „Mami! Mami! Mami! To je Jim! To je Jim!“ Willis poskakoval kolem a dělal druhý hlas: „To je Jim! To je Jim!“ Nato matka odstrčila Phyllis, objímala ho a smáčela mu obličej slzami, až se Jim sám taky zrovna necítil pevný v kramflecích.

Nakonec se mu je podařilo odstrčit. Jeho máma kousek poodstoupila: „Ukaž, zlatíčko, ať se na tebe podívám. Ty můj ubožáčku. Jsi v pořádku?“ A už zase nabírala k pláči.

„Jasně že jsem v pořádku,“ protestoval. „Proč bych nebyl? Hele, je táta doma?“

Paní Marlowová se náhle zatvářila ustaraně. „Ne, Jime, je v práci.“

„Musím s ním okamžitě mluvit. Hele, mami, co se tváříš tak srandovně?“

„Protože – ale nic. Hned zavolám otci.“ Odešla k telefonu a zavolala ekologickou laboratoř. Slyšel, jak mluví opatrně a rezervovaně: „Pan Marlowe? Zlato, tady Jane. Mohl bys prosím přijít hned teď domů?“ Pak uslyšel otce: „Zrovna se mi to nehodí. Co se děje? Mluvíš divně.“

Matka se ohlédla přes rameno na Jima. „Jsi tam sám? Může nás někdo slyšet?“

„Co se děje? Povídej,“ ozval se otec. Matka odpověděla téměř šepetem: „Je doma.“

Následovalo krátké ticho. Pak otec odpověděl: „Hned jsem tam.“

Mezitím Phyllis vyslýchala Jima: „Hele, co jste to propána dělali?“ Chtěl odpovédět, ale pak si to rozmyslel. „I kdybych ti to řekl, prcku, stejně bys nevěřila.“

„O tom nepochybuju. Ale co jsi teda vyváděl? Dostal jsi naše do pěkné kaše.“

„No a co. Hele, který den je dneska?“

„Sobota.“

„Která sobota?“

„Čtrnáctého cerese, samozřejmě.“

Jim byl překvapen. Čtyři dny? Pouze čtyři dny od chvíle, co opustili Syrtis Minor? Pak si tu cestu promítl v hlavě a uvěřil. Pokud měl Frank pravdu, že byl v podzemí Cynie jen tři hodiny, tak to souhlasí.

„Tak to jsem asi přijel včas.“

„Co tím myslíš, 'včas'?“

„Cože? Tomu bys nerozuměla. Počkej, až vyrosteš.“

„Nádivo!“

Paní Marlowová odešla od telefonu. „Táta tu za chvíli bude, Jime.“

„Slyšel jsem. To je dobře.“

„Máš hlad?“ podívala se na něj. „Máš na něco chuť?“

„Jasně, nadívané labutí krky a šampaňské. No, nemám vlastně hlad, ale něco bych si dal. Co takhle kakao? Poslední dny jsem jedl jen studené konzervy.“

„Takže bude kakao.“

„Radši se teď napráskni,“ vložila se do toho Phyllis, „nebudeš mít na vybranou, až tě –“

„Phyllis!“

„Ale mami, jen jsem chtěla říct, že –“

„Phyllis! Buď mlč nebo odejdi z pokoje.“

Jimova sestra se s mumláním podvolila. Za chvíli už stálo na stole kakao a zatímco ho Jim popíjel, vrátil se otec. Potrásl si s ním vážně rukou, jako by byli dva dospělí muži. „Rád tě zase vidím doma, synu.“

„Taky jsem moc rád, že jsem doma, tati.“ Jim vyzunkl kakao. „Hele, tati, je toho hodně, co ti musím říct, a máme málo času. Kde je Willis?“ Rozhlédl se. „Viděl ho někdo?“

„Na Willisovi teď nezáleží. Chci vědět –“

„Ale Willis je velmi důležitý, tati. No tak, Willis! Pojd' sem!“ Willis se přikolébal chodbou a Jim ho zvedl.

„Tak jo, máš Willise,“ řekl pan Marlowe. „Ted' dávej pozor. Co je to za průšvih, do kterého ses dostal, synu?“

„Vlastně nevím, kde začít,“ zamračil se Jim.

„Je na tebe a na Franka vydán zatykač!“ vyhrkla Phyllis.

„Jane, mohla bys prosím udržet svou dceru v klidu?“ požádal pan Marlowe.

„Phyllis, neslyšelas, co jsem ti řekla?“

„Ale mami, to ví přece každý.“

„Možná to Jim nevěděl.“

„No, asi mi to došlo,“ ozval se Jim. „Poldové nás stíhali celou cestu domů.“

„Frank přišel s tebou?“ zeptal se otec.

„Jasně! Ale uklouzli jsme jim. Ti lidi od Společnosti jsou tupí.“

Pan Marlowe se zamračil. „Podívej, Jime, budu muset zavolat Zástupci a říct mu, že jsi tady. Ale nedovolím, aby ses vzdal, dokud neuvidím něco mnohem průkaznějšího, než co jsem zatím viděl, a rozhodně ne dřív, než uslyším tvou verzi. Až se vzdáš, půjdu s tebou a nenechám tě v tom samotného.“

Jim se napřímil. „Vzdát se? O čem to mluvíš, tati?“

Jeho otec náhle vypadal velmi starý a unavený. „Marlowové neutíkají před zákonem, synu. Víš, že budu na tvé straně, ať už jsi udělal cokoli, ale musíš se tomu postavit čelem.“

Jim se na otce podíval pohledem plným vzdoru. „Opravdu si myslíš, tati, že jsme se s Frankem probili přes víc než tři tisíce kilometrů Marsu, jen abychom se vzdali, když dojedem domů? Pak mám pro tebe malé překvapení. Jestli se mě někdo pokusí zatknout, nebude to mít lehké.“ Jeho pravička téměř instinktivně sklouzla do míst, kde obvykle nosil pouzdro se zbraní. Phyllis na něj zírala, oči vykulené jako dva koláče; matka tiše plakala.

„Nemůžeš se k tomu stavět takhle, synu,“ napomenul ho otec.

„Nemůžu? Jenže já se tak stavím. Proč si nejdřív nezjistíš, oč jde, než začneš mluvit o nějakém vzdávání?“ Jimovi trochu přeskočil hlas.

Otec si skousl ret. „Jamesi, prosím,“ ozvala se matka, „proč nepočkáš, až nám řekne, co má na srdci?“

„Samozřejmě že to chci slyšet,“ ohradil se pan Marlowe dotčeně, „copak jsem to neřekl? Ale nesnesu, aby se tady můj syn prohlásil psancem.“

„Jamesi, prosím!“

„Tak povídej, synu.“

Jim se rozhlédl. „Tak nevím, jestli se mi ještě tak chce,“ řekl hořce.

„To je mi tedy povedený návrat domů. Chováte se všichni, jako bych byl nějaký zločinec.“

„Omlouvám se, Jime,“ odvětil otec zvolna. „Vezmem to popořádku. Řekni nám, co se stalo.“

„No... tak jo. Ale počkat – Phyllis řekla, že je na mě zatykač. Za co?“

„No... chození za školu – ale to teď není důležité. Chování v rozporu s pořádkem a disciplínou ve škole, sám nevím, co to znamená. Moc mě to netrápí. Ovšem to hlavní jsou vloupání a krádež – a den později přidali další, útěk z vazby.“

„Útěk z vazby? To je blbost, nikdy nás nechytili.“

„Jak je to s těmi dalšími?“

„Ta krádež je taky blbost. Já jsem jemu nic neukradl – Howeovi, tedy řediteli Howeovi – zato on mně ukradl Willise. Když jsem ho chtěl zpátky, vysmál se mi! Jestli se tu někdy ukáže, tak mu ukážu 'krádež'; spálím ho na popel.“

„Jime!“

„Taky že jo!“

„Raději pokračuj s vyprávěním.“

„To vloupání je s tím spojené. Vlezli jsme mu do ředitelny, teda, snažili jsme se. Ale nemůže nic dokázat. Chci vidět, jak vysvětluje, že jsem se protáhl dírou o průměru pětadvacet centimetrů. A nenechali jsme tam žádné otisky prstů.“ Pak dodal: „A vůbec, měl jsem na to právo, zamkl tam Willise. Hele, tati, nemohli bychom podat na Howea žalobu za krádež Willise? Proč by mělo být jen po jeho?“

„Tak počkej, teď jsi mě úplně popletl. Jestliže máš pro své činy důvody, tak se za tebe rozhodně postavím. Ale potřebuju si to ujasnit. Jaká díra? Tys udělal díru do ředitelových dveří?“

„Ne, Willis to vyřezal.“

„Willis? Jak ten může něco vyříznout?“

„Nemám páru. Prostě mu nějak narostla ruka s klepetem na konci a vykousal si cestu ven. Zavolal jsem na něj a on přišel.“

Pan Marlowe se zamnul čelo. „Tak to jsem ještě zmatenější. Jak jste se sem dostali?“

„Podzemkou. Víš –“

„Podzemkou!“

Jim vypadal, že už to chce vzdát. Zachránila jej matka. „Jamesi, možná by mu to šlo lépe, kdybychom ho nechali vyprávět bez přerušování.“

„Asi máš pravdu,“ souhlasil pan Marlowe. „Schovám si otázky na později. Phyllis, podej mi blok a pero.“

Jim se uklidnil, začal znovu a docela se mu podařilo odvyprávět jejich příhody ve správném pořadí a bez vynechávek, od Howeova oznámení vojenských prohlídek až po jejich dopravu mart'anskou „podzemkou“ z Cynie do Charaxu. Když skončil, pan Marlowe se poškrábal na bradě. „Jime, kdybys nebyl celý život až nezdravě pravdomluvný, řekl bych, že si vymýšlíš. Takhle tomu musím věřit, ale je to ta nejfantastičtější věc, jakou jsem kdy slyšel.“

„Pořád si myslíš, že bych se měl vzdát?“

„Cože? Ne, kdepak – teď všechno vypadá jinak. Nech to na tátovi. Zavolám Zástupci a –“

„Počkej ještě, tati.“

„Copak?“

„Neřekl jsem ti všechno.“

„Cože? Ale synu, to musíš, jinak–“

„Nechtěl jsem do naší příhody zaplétat něco úplně jiného. Teď ti to řeknu, ale nejdřív se musím zeptat: neměla už se v tuhle dobu kolonie stěhovat?“

„Měla,“ souhlasil otec. „Stěhování mělo začít podle původního harmonogramu včera, ale odložili to o dva týdny.“

„To není odklad, tati, to je podvod. Společnost letos kolonii vůbec nedovolí migrovat. Chtějí nás tu nechat přes celou zimu.“

„Cože? To je nesmysl, hochu, polární zima není místem pro pozemšťany. Musel ses nějak splést, je to jen odklad; Společnost upravuje energetický systém Severní kolonie a díky nezvykle pozdní zimě to doufají dokončit, než se tam dostaneme.“

„Říkám ti, že je to jen výmluva, tati. Plánují, že tady budou kolonii držet, dokud nebude pozdě a vy budete muset zůstat celou zimu. A můžu to dokázat.“

„Jak?“

„Kde je Willis?“ Hopsák se zase někam zatoulal, asi kontroloval své území.

„Nech teď Willise. To, co jsi řekl, je velmi vážné obvinění. Jak jsi k tomu došel?“

„Právě abych to dokázal, potřebuju Willise. Tady jsi, hochu! Pojď k Jimovi.“ Jim rychle shrnul, co se dozvěděl díky Willisově zvukové paměti, pak se snažil přimět Willise, aby to odříkal.

Willis se předvedl rád. Přehrál téměř všechny rozhovory obou hochů za posledních několik dnů, zopakoval množství marťanských proslovů, které byly bez znalosti souvislostí nesrozumitelné, a zazpíval: Who's that girl?, ale rozhovor s Beecherem si nepřipomněl.

Jim se ho z něj zrovna snažil páčit, když zazvonil telefon. „Phyllis, vezmi to,“ řekl pan Marlowe.

Byla hned zpátky: „Tati, to je pro tebe.“

Jim umlčel Willise, takže slyšeli obě strany hovoru. „Marlowe? Tady zástupce Společností. Slyšel jsem, že se tu objevil ten váš kluk.“

Jimův otec rychle pohlédl přes rameno a pak zaváhal. „Ano, je tady.“

„Tak ho tam držte. Pošlu někoho, aby si ho vyzvedl.“

Pan Marlowe znovu zaváhal. „To není nutné, pane Krugere. Ještě jsem s ním neskončil. Však nikam neuteče.“

„Ale no tak, Marlowe – přece byste nechtěl odporovat paži zákona?! Budu teď tedy jednat bezodkladně na základě zatykače.“

„Opravdu? To si jen myslíte.“ Pan Marlowe chtěl něco dodat, pak si to rozmyslel a zavěsil. Telefon se téměř okamžitě zase ozval. „Jestli je to Zástupce, nebudu s ním mluvit,“ prohlásil, „protože kdybych to udělal, řekl bych něco, čeho bych později litoval.“

Ale nebyl to Zástupce, byl to Frankův otec. „Marlowe? Jamie, tady je Pat Sutton.“ Následný rozhovor ukázal, že oba otcové se se svými syny dostali do podobného stádia.

„Zrovna jsme se snažili něco dostat z Jimova hopsáka,“ řekl pan Marlowe. „Vypadá to, že se připlctl k silně kompromitujícímu rozhovoru.“

„Ano, taky jsem o tom slyšel,“ souhlasil pan Sutton. „Rád bych si to taky poslechl, počkejte s tím, než dorazíme.“

„Dobře. Jo, mimochodem – přítel Kruger je na lovu, hodlá naše kluky hned zatknout. Dejte si pozor.“

„To moc dobře vím, zrovna mi volal. Ještě teď ho asi brní ucho. 'tím nashle.“

Pan Marlowe zavěsil, došel ke hlavním dveřím a zamkl je. Totéž udělal s dveřmi do tunelu. Stihl to právě včas, brzy poté se rozsvítilo znamení, že někdo vešel do propusti. „Kdo je tam?“ zavolal.

„Jsme ze Společnosti.“

„Co tu Společnost chce a kdo je to?“

„Zde je pobočník Zástupce. Přišli jsme pro Jamese Marlowa mladšího.“

„Tak to můžete rovnou zase odejít, nedostanete ho.“ Za dveřmi se ozvalo šeptání, pak se dveře otfáslly.

„Otevřte dveře,“ ozval se jiný hlas, „máme zatykač.“

„Jděte pryč. Vypínám mikrofon.“ A pan Marlowe tak neprodleně učinil.

Indikátor brzy ukázal, že návštěvníci opustili propust, vzápětí do ní ale zase někdo vstoupil. Pan Marlowe zapnul domácího vrátného:

„Jestli jste zpátky, tak zase klidně odejděte.“

„Co je tohle za přivítání, Jamie?“ ozval se hlas pana Suttona.

„Ale, Pate! Jsi sám?“

„Jen můj Frank a nikdo víc.“

Byli vpuštěni dovnitř.

„Potkali jste ty ze Společnosti?“ zeptal se pan Marlowe.

„Jo, vrazili jsme do nich.“

„Tatík jim řekl, že jestli se mě dotknou, upálí jim nohy,“ prohlásil pyšně Frank. „A taky by to udělal.“

Jim zachytil pohled svého otce. Pan Marlowe se rychle podíval jinam. „Tak jak je to s tím důkazem, co pro nás má Jimova hračka?“ zajímal se pan Sutton. „Natočte gramofon, ať to slyšíme.“

„Snažili jsme se,“ řekl Jim. „Ještě to zkusím. Hele, Willisi–“ Jim vzal hopsáka na klín. „Podívej, Willisi, pamatuješ se na ředitele Howea?“ Z Willise se okamžitě stala hladká koule.

„Tak na to nesmíš,“ nesouhlasil Frank. „Vzpomeň si, co ho původně

nastartovalo. Hej, Willis!“ Willis vysunul oči. „Poslouchej, kámo. 'Dobré odpoledne. Dobré odpoledne, Marku,“ napodobil Frank doce-la zdařile sytý hlas Hlavního zástupce: „'Posad' se, hochu.“

„Vždy tě rád vidím,“ pokračoval Willis dokonalou imitací Beeche-rova hlasu. Pak se rozjel a přesně zopakoval oba rozhovory mezi ředitelem a Hlavním zástupcem Společnosti včetně bezvýznamných meziher.

Když skončil a zdálo se, že se chystá zopakovat vše, co se udalo od té chvíle až do současnosti, Jim ho umlčel.

„Tak co si o tom myslíš, Pate?“ zeptal se Jimův otec.

„Já si myslím, že je to hrozné,“ vložila se Jimova matka.

Pan Seton se zamračil. „Zejtra se seberu, odjedu do Syrtis Minor a rozeberu to tam na kusy.“

„Obdivuhodné odhodlání,“ souhlasil pan Marlowe, „ale tohle je problém celé kolonie. Myslím, že bychom měli nejdřív svolat městskou schůzi a dát všem vědět, co se proti nám chystá.“

„Hmm! Asi máš pravdu, ale nebude to pak žádná sranda.“

Pan Marlowe se usmál. „Myslím, že než s tím skončíme, zažiješ tolik vzrušení, že ti vystačí na celý život. Krugerovi se to nebude líbit – nemluvě o ctihodném panu Gainesi Beecherovi.“

Pan Sutton chtěl, aby se doktor MacRae podíval Frankovi na krk, a přes všechny Jimovy protesty se jeho otec rozhodl, že bude dobré, když lékař prohlédne i jeho. Oba muži doprovodili své syny k doktorovi. Zde jim pan Marlowe uložil na srdce, ať zůstanou, dokud se pro ně nevrátí, aby je náhodou nesebrali Krugerovi pobočníci.

„To bych rád viděl, jak se o to pokoušejí.“

„Já teda taky.“

„Ale já nechci, aby k tomu došlo; nejdřív musíme celou záležitost urovnat. Zajdeme do Zástupcovy kanceláře a nabídneme úhradu jídla, které jste sebrali, a také nabídnu, že uhradím škodu, kterou způsobil Willis na zbožňovaných dveřích ředitele Howea, Jime. Pak –“

„Hele, tati, neměli bychom to platit. Howe ho neměl zamknout.“

„Souhlasím s ním,“ řekl pan Sutton. „Jídlo, prosím, to je jiná věc, kluci to vzali, takže za to zaplatíme.“

„Máte oba pravdu,“ souhlasil pan Marlowe, „ale vyplatí se obětovat

pár kreditů, abychom se zbavili těch směšných obvinění. Pak podám žalobu na Howe a za pokus o krádež – nebo omezování osobní svobody – Willise. Co myslíš, že to bylo, Pate? Krádež nebo omezování?“

„Nazvi to 'krádež', pak do toho nebudeš míchat jiné problémy.“

„Tak jo. Požádám Zástupce, aby před jakoukoliv další akcí konzultoval planetární centrum, což by ho mělo na chvíli zastavit.“

„Tati,“ vložil se do hovoru Jim, „nehodláš doufám říct Zástupci, že jsme prokoukli tu jejich hru s migrací. Hned by to hlásil Beecherovi.“

„Ještě ne, ale stejně se to dozví na městské schůzi. Ale pak už nebude moci Beecherovi zavolat, protože Deimos zapadá za dvě hodiny.“

Pan Marlowe se podíval na hodinky. „Nashle, hoši. Máme práci.“

Když vešli, doktor MacRae vzhledl a zvolal: „Maggie, zataras dveře! Máme tu dva nebezpečné zločince.“

„Ahojky, doktore.“

„Pojďte dál a posaďte se. A všechno mi povězte.“

Zabralo to dobrou hodinu.

„No, Franku, asi bych tě měl prohlédnout,“ řekl pak MacRae. „A taky se podívám na Jima.“

„Nic mi není, doktore.“

„Jak by se ti líbil pohavek? Postav na kafe, zatímco se podívám na Franka.“ Místnost byla dobře vybavena nejnovějšími diagnostickými přístroji, ale doktor je ignoroval. Zaklonil Frankovi hlavu, řekl si o óóóá!, proklepal mu hrud' a poslechl si srdce. „Neumřeš,“ rozhodl pak. „Každého, kdo dokáže dojet stopem ze Syrtis do Charaxu, čeká dlouhý život.“

„Stopem?“ zajímal se Frank.

„Jako nějak se protlouct. Je to starý výraz ještě z dob, kdy ženy nosily sukně. Jsi na řadě, Jime.“ S ním byl hotov dokonce ještě rychleji. Pak se všichni tři usadili a z prohlídky se stala návštěva.

„Rád bych slyšel víc o té noci, co jste strávili v zeli,“ nadhodil doktor. „S Willisem bych to chápal, každý marsovský tvor dokáže zatnout zuby a obejít se nějaký čas bez vzduchu. Ale vy dva klikaři jste se podle všeho měli udusit. Zavřela se ta rostlina úplně?“

„Jasně,“ ujistil ho Jim, pak o tom povyprávěl poněkud detailněji.

Když se dostal ke svítelně, doktor MacRae jej přerušil.

„To je ono, to je ono. O tom ses předtím nezmínil. Ta baterka vám zachránila život, pánové.“

„Cože? Jak je to možné?“

„Fotosyntéza. Když posvítíte na zelený list, ten nemá na vybranou; jako vy musíte dýchat, on musí pohlcovat oxid uhličitý a vyrábět kyslík.“ Doktor se zadíval na strop a zatímco počítal, pohyboval rty.

„Ale stejně tam muselo být pořádně dusno, měli jste málo zeleného povrchu. Co to bylo za svítilnu?“

„Půlnoční slunce od General Electric. A tam teda bylo dusno.“

„Půlnoční slunce má dost velkou svítivost, aby se to povedlo. Odtěd'ka jednu nosím s sebou, kdykoliv se vzdálím víc než pět metrů od svého doupěte. Je to dobrá finta.“

„Co mi pořád vrtá hlavou,“ řekl Jim, „je, jak je možné vidět film pokrývající minutu po minutě celý můj život s Willisem a stihnout to za tři nebo čtyři hodiny.“

„Tohle není tak velká záhada jako proč ti to ukázali.“

„Cože?“

„Už jsem o tom taky přemýšlel,“ přisadil si Frank. „Konec konců, Willis je dost nedůležitý tvor – klídek, Jime! K čemu bylo dobré ukazovat jeho osudy Jimovi? Co myslíte, doktore?“

„Jediná hypotéza, kterou o tom zatím mám, je tak divoce fantastická, že si ji nechám pro sebe. Ale co se týče času, Jime – napadá tě nějaký způsob, jak by se daly vyfotit osobní vzpomínky?“

„Ehm... ne.“

„Já půjdu ještě o krok dál a prohlásím rovnou, že to je nemožné. A přesto jsi údajně viděl, co si Willis pamatoval. Napovídá ti to něco?“

„Ne,“ přiznal Jim, „nemám páru. Ale já jsem to opravdu viděl.“

„Jasně že jo – protože vidění se odehrává v mozku a ne v oku. Můžu zavřít oči a 'vidět' Velkou pyramidu, jak se vlní v pouštním vedru. Vidím osly a slyším, jak průvodci hulákají na turisty. Vidím? Kdepak, já je i cítím – ale jen jako vzpomínku.“

Jim se zamyslel, ale Frank se zatvářil pochybovačně. „Hele, doktore, o čem to mluvíte? Rozhodně jste nikdy neviděl Velkou pyramidu, vybuchla ve třetí světové.“ Frank se v tomhle samozřejmě nemýlil; východní spojenci udělali chybu, když v Cheopsově pyramidě

uskladnili atomové zbraně.

„Nemůže člověk tu a tam užít přirovnání? Starej se o sebe,“ zamručel otráveně doktor MacRae. „A teď k tomu, co jsem říkal, Jime. Když jen jediná teorie vysvětluje všechna fakta, pak je nutno ji přijmout. Viděl jsi, co ten starý Mart'an chtěl, abys viděl. Říkej tomu třeba hypnóza.“

„Ale – ale –“ Jim byl vrcholně rozhořčen. Cítil se, jako by zaútočili na jeho samotnou podstatu. „Já jsem to ale viděl, říkám vám. Byl jsem tam.“

„Já se v tomhle přidám k doktorovi,“ řekl mu Frank. „Ještě během cesty zpátky jsi měl vidiny.“

„A jak by se ti líbila pecka do čenichu? Ten starý určitě jel zpátky s námi; kdyby ses trochu díval, viděl bys ho.“

„Uklidněte se,“ varoval je doktor, „jestli se vy dva chuligáni chcete rvát, jděte ven. Napadlo vás, že můžete mít oba pravdu?“

„Cože? Jak to?“

„Nechce se mi o tom moc mluvit, ale jedno vám říct můžu: už jsem na světě dost dlouho, abych věděl, že nejen chlebem jsme živi a že mrtvola, kterou pitvám, není ten celý člověk. Nejnepravděpodobnější filosofií ze všech je materialismus. A to by stačilo.“

Frank se zrovna chystal odporovat, když signální zařízení oznámilo návštěvu: vrátili se jejich rodiče. „Pojďte dál, pojd'te dál, pánové,“ hřímal doktor. „Jdete právě včas. Zrovna jsme se dali do solipsismu. Vytáhněte si řečnické pultíky a zapojte se. Kávu?“

„Tak solipsismus?“ řekl pan Sutton. „Franku, vůbec neposlouchej toho starého pohana. Drž se toho, co ti říká otec Cleary.“

„On mě stejně nebude poslouchat,“ odpověděl MacRae. „To je na dětech to nejlepší. Jak se vám vedlo s panem vrchním katem?“

Pan Marlowe se zasmál. „Krugerovi málem přeskočilo.“

Svolaná schůze kolonistů se konala toho večera na radnici umístěné ve středu hvězdice kolonie. Pan Marlowe a pan Sutton přišli coby svolavatelé schůze dříve. Zjistili, že aula je zavřená a před dveřmi hlídají dva Krugerovi pobočníci. Pan Marlowe se přenesl přes to, že se před pár hodinami pokoušeli zatknout Franka s Jimem, a slušně je pozdravil. „Je načase otevřít,“ řekl pak, „lidi tady budou každou

chvíli.“

Pobočníci se nepohnuli. Starší muž jménem Dumont oznámil: „Dnes se žádná schůze konat nebude.“

„Cože? Jak to?“

„Pan Kruger to nařídil.“

„A řekl proč?“

„Ne.“

„Tato schůze byla řádně svolána a také se uskuteční,“ opáčil pan Marlowe. „Ustupte.“

„Hele, pane Marlowe, nežeňte se do průšvihů. Mám své rozkazy a –“ Pan Sutton se protlačil dopředu. „Pusť mě k tomu, Jamie,“ řekl a položil si ruku na opasek. Vzadu za oběma muži se Frank zakřenil na Jima a položil ruku na svůj opasek. Všichni čtyři – stejně jako pobočníci – byli ozbrojeni; oba otcové se rozhodli nespoléhat na Krugerovu zdrženlivost, zatímco čekal na pokyny z Syrtis Minor ohledně zatykače.

Dumont si nervózně změřil Suttona. Kolonie neměla skutečnou policii; tihle dva byli zkrátka úředníci z kanceláře Společnosti, které si Kruger vybral za pobočníky. „Není důvod, proč byste měli chodit uvnitř kolonie po zuby ozbrojeni,“ postěžoval si.

„Opravdu?“ zeptal se pan Sutton sladce. „Na tohle stejně není třeba zbraně. Franku, podrž mi bouchačku.“ S prázdným pozdravem začal postupovat proti pobočníkům. „Přejí si být pánové vyhozeni jemně nebo s odrazem?“

Po mnoho let před příchodem na Mars pan Sutton šéfoval partám stavbařů a na udržení kázně mezi těmi tvrdými chlapy musel používat něco jiného než svůj inženýrský diplom. Nebyl o moc vyšší než Dumont, ale nesrovnatelně tvrdší. Dumont ustoupil, narazil do svého společníka a šlápl mu na nohu.

„Hele počkat, pane Suttone, nemáte – Haló! Pane Krugere!“

Všichni se ohlédli. Zástupce zrovna přicházel. Rychle zhodnotil situaci a začal živě: „Copak se tu děje? Překážíte mým mužům, Suttoně?“

„Ani trochu,“ popřel pan Sutton. „Oni překážíjí mně. Řekněte jim, ať vypadnou.“

Kruger zavrtěl hlavou. „Schůze je zrušena.“

„Kým?“ postoupil dopředu pan Marlowe.

„Mnou.“

„Jakým právem? Mám svolení všech radních a pokud bude třeba, seženu jména dvaceti kolonistů.“ Podle stanov kolonie mohlo dvacet kolonistů svolat schůzi bez svolení rady.

„To není podstatné. Zákon praví, že taková schůze slouží k projednávání věcí 'veřejného zájmu'. Těžko zdůvodníte, že agitace ohledně obvinění ze zločinu ještě před zahájením procesu je ve 'veřejném zájmu' – prostě vám nedovolím zneužívat tohoto ustanovení. Konec konců, mám zde rozhodující slovo. Nemíním podlehnout propagandě a tlaku ulice.“

Kolonisté se trousili na schůzi a kolem se zvolna srocoval dav.

„Skončil jste?“ zeptal se Marlowe.

„Ano, kromě poslední poznámky, že se všichni včetně vás mají vrátit domů.“

„Tihle lidé udělají, co se jim zlíbí, a já taky. S překvapením slyším, pane Krugere, že případ týkající se lidských práv není ve veřejném zájmu. Naši sousedé mají syny, kteří jsou ještě v péči – pokud to lze tak nazvat – ředitele Howea; určitě by je zajímalo, jak se s nimi nakládá. Řešit to nicméně není účelem této schůze. Máte mé slovo že ani já, ani pan Sutton nemáme v úmyslu ponoukat kolonii k nějaké akci ohledně obvinění proti našim synům. Stačí vám to, abyste odvolal své zástupce?“

„K čemu tedy tu schůzi svoláváte?“

„Jde o záležitost nejvyšší důležitosti pro všechny členy naší komunity. Promluvíme si o tom uvnitř.“

„Pff!“

V té době se už v davu objevilo několik radních. Jeden z nich, pan Juan Montez, předstoupil. „Počkat, pane Marlowe. Když jste mě dnes zavolał ohledně schůze, nevěděl jsem, že s ní Zástupce nesouhlasí.“

„Zástupce s tím nemá co dělat.“

„No, něco takového se nikdy dřív nestalo. A on má právo veta ohledně výsledků schůzí. Proč nám neřeknete, oč tady jde?“

„Nedej se, Jamie!“ To byl doktor MacRae, který se protlačil dopředu.

„Co jste to za nekňubu, Montezi? Lituju, že jsem pro vás hlasoval.“

Uděláme si schůzi, kdy se nám zlíbí, a ne kdy nám to pan Kruger dovolí. Co vy na to, lidi?“

Ozvalo se souhlasné mručení. „Stejně bych mu to neřekl, doktore,“ ozval se pan Marlowe. „Až se do toho pustím, chci mít všechny uvnitř a dveře zavřené.“

Montez udělal hlouček s ostatními radními. Pak se z něj vynořil předseda rady Hendrix. „Pane Marlowe, jen abychom udrželi pořádek, řeknete radě, proč svoláváte tuto schůzi?“

Jimův otec zavrtěl hlavou. „Už jste souhlasili se schůzí. Jinak bych byl sebral dvacet podpisů a schůzi si vynutil. To se nedokážete Krugerovi postavit?“

„Nepotřebujeme je, Jamie,“ ujistil jej MacRae. Otočil se k davu, který se rychle rozrůstal. „Kdo chce schůzi? Kdo chce slyšet, co nám Marlowe míní říct?“

„Já!“ ozval se výkřik.

„Kdo je to? Aha, Kelly. Tak jo, Kelly a já dávají dva. Najde se tu ještě osmnáct lidí, kteří nehodlají prosit Krugera o povolení se vysmrkat? Ozvěte se.“

Ozval se výkřik a pak další: „Tady je třetí – a čtvrtý.“ O několik vteřin později napočítal MacRae do dvaceti a otočil se k zástupci: „Odvolajte ty klauny ode dveří, Krugere.“

Kruger zapraskal. Hendrix si s ním chvíli šeptal, pak kývl na pobočníky, aby odešli. Ti to s radostí vzali jako Krugerův rozkaz a dav se začal vlévat do auly. Kruger si sedl vzadu; obvykle ovšem seděl u vyvýšeného předsednického stolu.

Jimův otec zjistil, že žádnému radnímu se nechce předsedat schůzi, a tak vstoupil na pódium. „Musíme zvolit předsedu schůze,“ oznámil.

„Ujmi se toho, Jamie.“ To byl zase doktor MacRae.

„Uděláme to podle pravidel, prosím. Má někdo návrh?“

„Pane předsedo –“

„Ano, pane Konski?“

„Nominuji vás.“

„Dobře. Jsou ještě jiní kandidáti?“

Žádní nebyli a pan Marlowe si podržel předsednické kladívko všeobecným souhlasem.

Pak jim sdělil, že se dozvěděl něco, co má zásadní vliv na přežití celé

kolonie. Nejprve vyložil holá fakta ohledně toho, jak se Willis dostal do rukou Howea. „Marlowe!“ postavil se Kruger.

„Oslovujte funkci, prosím.“

„Pane předsedo,“ kysele se podvolil Kruger, „řekl jste, že tato schůze není svolána za účelem vyvolat sympatie pro vašeho syna. Prostě se snažte, aby nemusel sníst, co si nadrobil. Jste –“

Pan Marlowe zabušil kladívkem. „Beru vám slovo. Posad'te se.“

„Neposadím se. Měl jste tu drzost se –“

„Pan Kelly, určuji vás dozorčím. Udržujte pořádek. Vyberte si k tomu pobočníky.“

Kruger se posadil. Pan Marlowe pokračoval. „Tato schůze se netýká obžaloby proti mému synovi a chlapci Pata Suttona, ale tu zprávu jsem se dozvěděl díky nim. Všichni znáte marťanské kulohlavy – děti jim říkají hopsáci – a víte o jejich úžasné schopnosti opakovat zvuky. Snad většina z vás slyšela, jak se předvádí zvíře mého syna. Právě tento kulohlav se stal náhodným svědkem rozhovoru, jehož obsah byste měli znát. Jíme – přines Willis.“

Jim se nervózně vyhoupl na stupínek a posadil Willise na řečnický pult. Willis se rozhlédl a okamžitě se zavřel. „Jime,“ zašeptal jeho otec naléhavě, „dostaň ho z toho.“

„Zkusím to,“ slíbil Jim. „No tak, hochu. Nikdo Willisovi neublíží. Pojď ven, Jim s tebou chce mluvit.“

„Tito tvorové jsou velmi plaší,“ řekl jeho otec publiku. „Buďte prosím velmi potichu. Tak co, Jime?“

„Snažím se.“

„Kruci, měli jsme ho nahrát.“

Právě v tu chvíli se Willis rozhodl vylézt z úkrytu. „Hele, Willísku,“ pokračoval Jim, „Jim chce, abys mluvil. Všichni chtějí slyšet Willise. Tak do toho. 'Dobré odpoledne. Dobré odpoledne, Marku.'“

Willis hned navázal. „Posad' se, hochu. Vždy tě rád vidím.“ A pak pokračoval přesnými slovy Howea a Beechera.

Kdosi rozpoznal Beecherův hlas, a jak se tato informace šířila, ozývala se tlumená zvolání údivu. Pan Mariové divoce gestikuloval, ať jsou zticha.

Když se Beecher dostal ke své teorii o „počestném podnikání“, Kruger se postavil. Kelly mu položil ruce na ramena a zatlačil ho zpátky

do židle. Kruger chtěl něco říci a Kelly mu zacpal pus. Pak se slastně usmál; něco takového toužil udělat od chvíle, co Krugera přidělili do kolonie.

V přestávce mezi dvěma zajímavými úseky konverzace publikum trochu zneklidnělo; pan Marlowe pantomimou slíbil, že to nejlepší ještě přijde. Nemusel se strachovat; když se Willis jednou rozjel, zastavit ho bylo těžké asi jako umlčet řečníčího politika.

Když skončil, následovalo užaslé ticho, pak mumlání přerůstající v hluk. To se vzápětí vystupňovalo v řev, jak se všichni snažili promluvit najednou. Marlowe začal bušit kladívkem, aby je utišil, a Willis se zavřel. Nakonec se dostal ke slovu mladý technik jménem Andrews.

„Pane předsedo... víme, jak je tohle důležité, pokud je to tedy pravda – ale jaké je na to zvíře spolehnutí?“

„No... nemyslím, že dokáží opakovat věci jinak než doslovně. Je zde nějaký psycholog, který by nám o tom mohl říct víc? Co takhle vy, profesorko Ibañezová?“

„Souhlasím s vámi, pane Marlowe. Kulohlav je mentálně schopen vytvářet vlastní projev, ale to, co jsme zrovna slyšeli, musel někde slyšet. Opakuje jako papoušek přesně to, co slyšel. Pochybuji, že takovýto 'záznam', pokud to tak nazveme, lze nějak upravit poté, co se otiskne do jeho nervového systému. Je to nepodmíněný reflex – komplikovaný a krásný, ale přeci jen reflex.“

„Stačí ti to, Andy?“

„Ehm, ještě ne. Všichni víme, že hopsáci jsou jen superpapoušci a nejsou dost chytrí na to, aby mohli lhát. Ale je to opravdu hlas Hlavního zástupce? Vypadá to tak, ale já jsem jej slyšel jenom z rádia.“

„Je to Beecher,“ zavolal kdosi. „Dost jsem se naposlouchal jeho keců, když jsem pracoval v Syrtis.“

Andrews zakroutil hlavou. „Jasně že to zní jako on, ale my potřebujeme jistotu. Může jít o schopného imitátora.“

Kruger zatím seděl potichu, jako v šoku. Odhalení jej překvapilo stejně jako ostatní, protože Beecher lidem v terénu nedůvěřoval. Ale Krugerovo svědomí nebylo čisté; v jeho vlastních záznamech byly jasné známky, že Willisovo svědectví je pravdivé. Stěhování vyžadovalo řadu rutinních úkonů a příslušné papírování s ústřední kance-

láří; byl si bolestně vědom, že nic z toho, co by se podle oficiálního stanoviska o stěhování během dvou týdnů mělo udělat, se vlastně neudělalo.

Andrewsovy poznámky mu poskytly berličku. Postavil se a zvolal: „Jsem rád, že tady má konečně někdo dost rozumu, aby se nenechal napálit. Jak dlouho trvalo, než jste to toho hopsáka naučili, Marlowe?“

„Mám ho umlčet, šéfe?“ zeptal se Kelly.

„Ne. Tomuhle se musíme postavit. Myslím, že v zásadě jde o to, jestli věříte mému synovi a tady jeho kamarádovi. Chcete je vyslechnout?“

V zadní řadě se postavila dlouhá vychrtlá postava. „Myslím, že to můžu rozhodnout.“

„Cože? Prosím, pane Tolande, máte slovo.“

„Musím si dojít pro nějaké nádobíčko. Budu zpátky za pár minut.“

Toland byl elektronický inženýr a zvukový technik.

„Aha – myslím, že vím, k čemu se chystáte. Budete ale potřebovat srovnávací vzorek Beecherova hlasu, ne?“

„Jistě. Mám jich ale dostatek. Kdykoliv měl Beecher projev, Kruger chtěl nahrávku.“

Rychle se našlo dost dobrovolníků, kteří chtěli Tolandovi pomoci, pak Marlowe navrhl přestávku. Okamžitě se postavila paní Pottlová.

„Pane Marlowe!“

„Ano, paní Pottlová? Ticho, prosím.“

„Já zde už nehodlám setrvat a poslouchat tyto nesmysly ani o minutu déle. Ta drzost, vznášet taková obvinění proti drahému panu Beecherovi! Nemluvě o tom, co jste nechal toho ohavného pana Kellyho udělat panu Krugerovi! A co se týče toho zvířete –“ ukázala na Willise, „je zcela nevěrohodné, jak sama dobře vím.“ Odfrkla si. „Pojďme, drahý,“ obrátila se k panu Pottleovi a vydala se ven.

„Zastav ji, Kelly,“ řekl pan Marlowe tiše. „Doufal jsem, že se nikdo nepokusí odejít, dokud se na něčem nedohodneme. Pokud se kolonie rozhodne pro akci, může být pro nás výhodné, budeme-li mít na své straně moment překvapení. Oprávníte mě k provedení opatření, aby žádné autosaně neopustily kolonii, dokud se nerozhodnete, co uděláme s naším problémem?“

Ozvalo se jen jediné „ne“ od paní Pottlové. „Sežeňte si pomocníky, Kelly,“ přikázal Marlowe, „a dohlédněte, aby se stalo, jak jsme se dohodli.“

„Jasně, šéfe.“

„Můžete jít, paní Pottlová. Vy ne, pane Krugere.“ Pan Pottle chvíli zmateně váhal, pak se rozběhl za svou ženou.

Toland se vrátil a sestavil na stupínku své přístroje. S Jimovou pomocí z Willise dostali ještě jedno vystoupení, tentokráte na záznam. Po krátké době zvedl Toland ruku: „To stačí. Teď musím najít nějaká shodná slova.“ Vybral si „kolonie“, „společnost“, „odpoledne“ a „Mart'an“, která snadno našel v obou nahrávkách, jedné od Willise a druhé z radiového projevu Hlavního zástupce. Každou dvojici pečlivě přeměřil a sledoval přitom na jasné obrazovce osciloskopu komplexní vlny, které dokáží určit individuální barvu hlasu stejně spolehlivě, jako otisky prstů určí ruku.

Konečně se postavil. „Je to Beecher,“ řekl rozhodně.

Jimův otec musel zase použít kladívko, aby utišil schůzi. Když se mu to podařilo, řekl: „No dobře – co navrhuje?“

„Zlyncujeme Beechera!“ vykřikl kdosi. Předseda doporučil, aby se návrhy omezily jen na ty realizovatelné.

„Co nám k tomu řekne Kruger?“ ozval se někdo jiný.

Marlowe se otočil ke Krugerovi. „Pane Zástupce, vy mluvíte jménem Společnosti. Co vy na to?“

Kruger si navlhčil rty. „Za předpokladu, že tento tvor skutečně pravdivě reprodukoval postoj Hlavního zástupce –“

„Nechte toho vykrucování!“

„Toland to dokázal!“

Krugerovy oči přelétly dav. Stál před rozhodnutím, které člověk jeho povahy nebyl schopen udělat. „No, mně do toho vlastně nic není,“ řekl rozzlobeně, „stejně mě zrovna měli přeložit.“

MacRae vstal. „Pane Krugere, máte se starat o naše blaho. Chcete nám říci, že se nepostavíte za naše práva?“

„No, podívejte, doktore, já pracuji pro Společnost. Jestli je tohle její plán – čímž nic nepotvrzuji – pak po mně těžko můžete chtít, abych se tomu postavil.“

„Já taky pracuji pro Společnost,“ zavrčel doktor, „ale nezaprodal

jsem jí svou duši.“ Rozhlédl se po davu. „Co říkáte, lidi, vyhodíme ho na mráz?“

Marlowe musel zase použít kladívka. „Posaďte se, doktore. Nemáme čas na dětinskosti.“

„Pane předsedo –“

„Ano, pane Palmere?“

„Co podle vás máme dělat?“

„Byl bych radši, kdyby návrhy přišly z pléna.“

„To je nesmysl – víte o tom déle než my tady, určitě už musíte mít nějaký názor. Řekněte nám ho.“

Marlowe viděl, že se většina přidala k žádosti. „No dobře, budu teď mluvit za sebe a pana Suttona. Podle kontraktu máme právo se stěhovat a Společnost nám to musí umožnit. Já bych tedy začal s migrací, a to hned.“

„Stavím se za ten návrh!“

„Já taky!“

„Dotaz! Dotaz!“

„Zahájíme diskusi?“ zeptal se Marlowe.

„Ještě moment, pane předsedo –“ promluvil pan Humphrey Gibbs, malý puntičkářský člověk. „Jednáme ukvapeně a, mohu-li to tak říci, ne zcela podle předpisů. Ještě jsme nevyčerpali všechny prostředky. Měli bychom navázat spojení s panem Beecherem. Možná má rozumné důvody ke změně plánu –“

„Jak by se tobě líbilo sto pod nulou!“

„Pane předsedo, trvám na tom, aby mě nepřerušovali.“

„Nechte ho, ať domluví,“ přikázal Marlowe.

„Jak jsem říkal, možná mají rozumné důvody, ale správná rada nahore na Zemi asi není zcela obeznámena s místními podmínkami. Pokud nám pan Beecher nebude schopen vyhovět, dohodneme se s radou. Ale neměli bychom brát zákon do vlastních rukou. I kdyby došlo k nejhoršímu, pořád je tu smlouva; kdyby nám nezbylo nic jiného, můžeme se vždycky soudit.“ Posadil se.

MacRae se znovu postavil. „Vadí někomu, když promluším? Nechci zdržovat.“ Odpovědělo mu ticho a on pokračoval. „Takže tenhle zženšilec se chce soudit? Než 'vyčerpá všechny možnosti' – a nás – bude venku stotřicet pod nulou, na zemi půl metru jinovatky – a pak

si najme právníka a nechá nás na pospas rychlosti soudů dole na Zemi. Chcete-li se domoci spravedlnosti, musíte si ji sami vybojovat. Však víte, co za tím stojí; vystrčilo to růžky už loni, když Společnost snížila limit na rodinu a začala si účtovat zavazadla navíc. Tenkrát jsem vás varoval – ale správní rada je jeden a půl milionu kilometrů daleko a vy jste místo boje raději zaplatili. Společnosti se přičí náklady na naše stěhování, ale co je důležitější, zoufale sem chtějí poslat nové imigranty rychleji, než je dokážeme přijmout. Myslí si, že našli levné řešení, když zaplní Jižní i Severní kolonii zároveň, místo aby stavěli nové domy. Jak pravil podělanec Gibbs, nechápou, jak to tu vypadá, a nevědí, že se tu v zimě nedá rozumně pracovat.

Otázkou tedy není, zda jsme nebo nejsme schopni přežít polární zimu – eskymáčtí správcové to dělají každý rok. Nejde jen o otázku smlouvy; jde o to, jestli budeme svobodní, nebo o sobě necháme rozhodovat na jiné planetě lidmi, kteří nikdy nevzkročili na Mars!

Ještě něco – nechte mě domluvit! My jsme jen předvoj. Až skončí atmosférický Projekt, budou následovat miliony. Mají jim všem vládnout 'vlastníci v nepřítomnosti' na Zemi? Zůstane Mars pozemskou kolonií? Ted' je čas to rozhodnout!“

Následovalo mrtvé ticho, pak roztroušený potlesk. „Ještě někdo chce promluvit?“ zeptal se Marlowe.

Pan Sutton se postavil. „Doktor tady na něco narazil. Já jsem nikdy nemiloval neviditelné pány.“

„Přesně tak!“ zvolal Kelly.

„Tento bod je mimo naší diskusi,“ rozhodl Jimův otec. „Otázka pro toto shromáždění je, zda se ihned začneme stěhovat. Jste připraveni hlasovat?“

Byli a návrh prošel jednohlasně. Někteří se zdrželi, ale nikdo nehlasoval proti. Když se tak rozhodli, dalším hlasováním ustanovili nouzový výbor a předsedu, jehož rozkazy budou kontrolovány výborem, přičemž výbor se ze své činnosti bude zodpovídat kolonii.

James Marlowe starší byl zvolen předsedou. Navrhli také doktora MacRae, ten ale kandidaturu odmítl. Pan Marlowe se mu pomstil tím, že ho protlačil do výboru.

V Jižní kolonii tenkrát žilo pět set devět lidí, od nemluvnat po staré-

ho doktora MacRae. Měli k dispozici jedenáct saní, což stačilo na převoz celé kolonie najednou, ale jen o chlup; museli se do nich namáčet jako sardinky a každý si mohl vzít jen několikakilové příruční zavazadlo. Obvyklé stěhování probíhalo ve třech nebo čtyřech skupinách a navíc pomáhaly extra vozy ze Syrtis Minor.

Jimův otec rozhodl, že vyjedou všichni najednou a budou doufat, že se situace vyvine tak, aby si později mohli poslat pro osobní věci. Mnoha lidem se to nezamlouvalo, ale on si stál na svém, výbor ho podpořil a nikomu se kvůli tomu nechtělo svolávat další schůzi. Rozhodl se vyrazit v pondělí za svítání.

Krugerovi dovolili zůstat v kanceláři, protože Marlowe raději řídil věci ze své. Nicméně Kelly, který se stal defacto šéfem policie, dostal za úkol Krugera hlídat. Zavolal Marlowovi v neděli odpoledne. „Hele šéfe, víte, co se stalo? Právě přijel na saních párek policajtů ze Společnosti, aby si odvezli vašeho a Suttonovic kluka do Syrtis.“

Marlowe se zamyslel. Pak usoudil, že Kruger asi zavolal Beechera, jakmile se dozvěděl, že se jejich synové vrátili. „Kde jsou teď?“

„Tady v Krugerově kanceláři. My jsme zatkli je.“

„Přived’te je, rád bych je vyslechl.“

„Jasně.“

Brzy se ukázali: dva velice naštvaní odzbrojení muži doprovázeni Kellym s pomocníkem. „Děkuji, pane Kelly. Ne, nemusíte zůstávat, jsem ozbrojen.“

Když Kelly s pomocníkem odešli, jeden z mužů se ozval: „Tohle vám tedy neprojde.“

„Nikdo vám neublížil,“ řekl Marlowe smířlivě, „a brzy vám vrátíme zbraně. Chci se vás jen na něco zeptat.“ Ale po několika minutách z nich dostal jen řadu neochotných záporných odpovědí. Znovu se ozval vnitřní telefon kolonie a na obrazovce se objevil Kellyho obličej. „Šéfe? Tomu nebudete věřit –“

„Čemu nebudu věřit?“

„Ten lišák Kruger nám fouknul na saních, kterými přijeli ti dva. Ani jsem nevěděl, že umí řídit.“

Marlowova klidná tvář neprozradila žádné pocity. Po chvíli rozhodl: „Odjezd se přesouvá na dnešní večer. Všeho nechte a dejte lidem vědět.“ Podíval se na tabulku západů slunce. „Vyjedeme za dvě ho-

diny a deset minut.“

To už stížnosti zhoustly, ale když se Slunce dotklo obzoru, první vůz vyrazil. Ostatní následovaly v třicetisekundových rozestupech. Poslední vyjel, když Slunce zmizelo, a kolonie zamířila na sever při svém pravidelném Stěhování.

Kapitola 10

„Nemůžeme ven!“

Čtyři vozy byly starší a pomalejší, nedělaly ani třista padesát kilometrů v hodině. Dali je dopředu, ať udávají tempo. Kolem půlnoci se jednomu z nich porouchal motor a museli ještě zpomalit. Okolo jedné vysadil úplně; bylo nutno zastavit a rozdělit pasažéry do ostatních vozů, což bylo v mrazu dost riskantní.

MacRae a Marlowe nastoupili zpět do velitelského vozu, který jel jako poslední. Doktor pohlédl na hodinky. „Ještě plánujete zastávku v Hesperidu, kapitáne?“ zeptal se, když se rozjeli. Stanici Cynia už minuli bez zastavení; Hesperidum bylo kousek před nimi, Syrtis Minor asi o tisíc kilometrů dál.

„Nechce se mi,“ zamračil se Marlowe. „Pokud zastavíme v Hesperidu, budeme muset čekat až do večera na led a ztratíme tak jeden den. Díky Krugerově útěku získá Beecher celý den na přemýšlení, jak nás zastavit. Kdybych si tak byl jist, že se led udrží ještě nějakou dobu po svítání, abychom se dostali –“ zmlkl a kousl se do rtu.

Dole v Jižní kolonii už začínala zima a led na kanále zůstane pevný až do jara. Teď ale byli moc blízko rovníku a kanály vždy přes den tály a v noci zase zamrzaly díky extrémním změnám teploty, způsobeným tenkou vrstvou marsovského ovzduší. Na sever od rovníku, kam měli namířeno, už začaly jarní záplavy z tající polární ledové čepičky. V noci se sice tvořil na kanále led, ale byl to plovoucí led, unášený proudem, a navíc v noci mraky pomáhaly uchovávat denní teplo.

„Jestli tedy nezastavíme, co je pak v plánu, kapitáne?“ nedal se MacRae.

„Zajedeme přímo do přístavu, zaparkujeme saně na rampy a nalodíme se na všechny čluny, co budou k dispozici. Jakmile led změkne natolik, aby se jím čluny prodraly, vyrazíme na sever. Chci být tak dvě stě kilometrů severně od Syrtis Minor, než se Beecher vzpamatuje. Vlastně nemám žádný plán krom toho, že chci pořád tlačit na pilu, aby ani on neměl čas udělat si žádný plán. Chci ho prostě stavět před hotové věci.“

„Se smělostí nejdál dojdete,“ přikývl MacRae. „Jen do toho.“

„Rád bych, ale bojím se o led. Jestli se nějaký vůz proboří a někdo to odskáče, bude to moje vina.“

„Naši řidiči jsou dost zkušený na to, aby zvětšili rozestupy, jakmile vyjde slunce, Jamie. Už dávno jsem se naučil, že v životě člověk musí riskovat. Jinak bude vegetovat jako vegetace a skončí, jakmile přijde někdo s kosou.“ Odmlčel se a vyhlédl kolem řidiče dopředu.

„Vidím vpředu světlo, to by mělo být Hesperidum. Je čas se rozhodnout, Jamie.“

Marlowe neodpověděl. Po chvíli bylo světlo za nimi.

Když vyšlo slunce, Marlowe požádal řidiče, aby vyjel z kolony a zařadil se do čela. Okolo deváté projeli bez zastavení kolem stanice Syrtis Minor, minuli kosmoport a zatočili do přístaviště člunů, kterým končil hlavní kanál ze severu. Řidič Marlowova vozu nedbal na možné porušení skluznic a vyjel na rampu, ještě než dokončil vysunování kol. Zajeli až na konec rampy a zaparkovali, ostatní vozy zastavily za nimi.

Z velitelského vozu vystoupil Marlowe, Kelly a MacRae, za nimi Jim s Willisem. Otevřely se i dveře ostatních vozů a lidé se začali hrnout ven.

„Řekni jim, ať jdou zpátky do vozů, Kelly,“ vyštěkl Marlowe. Když to slyšel, Jim si stoupl otci za záda a snažil se na sebe neupozorňovat. Marlowe si vztekle prohlížel přístav. Nebyl tam jediný člun, jen naproti ležela jedna malá loďka, vytažená na břeh a s vymontovaným motorem. Nakonec se otočil na MacRaea. „Tak, doktore, a jsem v háji. Jak se z něho vymotám?“

„Nejsme na tom o nic hůř, než kdybychom zastavili v Hesperidu.“

„Ale ani o nic líp.“

Z jednoho ze skladišť lemuujících přístav vyšel muž. „Co je to?“ zíral

na řadu zaparkovaných saní. „Pojízdný cirkus?“

„Pravidelné stěhování.“

„Už jsem si říkal, kdy asi budete projíždět. Nic jsem o tom neslyšel.“

„Kde jsou čluny?“

„Pořád ještě rozptýlené kolem, většina asi u ramp budov projektu.

Tohle nemám na starosti, raději si promluvte s dopravní centrálou.“

Marlowe se znovu zamračil. „Tak mi alespoň řekněte, kde je naše přechodné ubytování.“ Pro stěhující se kolonisty bylo vždy vyhrazeno jedno skladiště upravené jako ubytovna; jediný hotel Společnosti – Marsopolis – měl totiž kapacitu všehovšudy dvacet lůžek.

Muž se zatvářil zmateně. „Když teď o tom mluvíte, vlastně ani nevím, že by se něco takového vůbec chystalo. Někdo asi něco zvorál, co?“

Marlowe zaklel, když si uvědomil, že se ptá hloupě. Beecher by těžko začal s přípravami na migraci, kterou nechtěl dovolit. „Je tu někde telefon?“

„U mě v kanceláři – jsem tady správce skladu. Poslužte si.“

„Dík.“ Marlowe se vydal k telefonu a MacRae jej následoval.

„Co plánuješ, synku?“

„Zavolání Beecherovi.“

„Myslíš, že je to rozumné?“

„Ksakru, musíme ty lidi dostat z vozů. Jsou tam ženy a malé děti.“

„Nic se jim nestane.“

„Tak hele, doktore, Beecher s tím musí něco udělat, když už jsme jednou tady.“

„Vy jste tu šéf,“ pokrčil rameny MacRae.

Marlowe se probádal přes několik sekretářek a konečně se na obrazovce objevil Beecher. Hlavní zástupce se na něj podíval a zjevně ho nepoznal.

„Ano? Jen se vymáčknete, dobrý muži, co to máte za neodkladnou záležitost?“

„Jmenuji se Marlowe. Jsem výkonným předsedou kolonistů z Jižní kolonie. Chci vědět –“

„Ale! Slavný pan Marlowe. Viděl jsem kolem projíždět tu vaši armádu vandráků.“ Beecher se otočil stranou a něco řekl. Odpověděl mu Krugerův hlas.

„No, když jsme teda tady, co s námi uděláte?“

„Udělám? To je přece jasné. Jakmile se dnes večer udělá led, otočíte se a pošupajdíte zpátky domů. To jest všichni kromě vás – vy budete zadržen a soudně stíhán. A váš syn také, pokud si dobře vzpomínám.“

Marlowe dokázal udržet vztek na uzdě. „To jsem nemyslel. Potřebuji ubytovací prostory se záchody a kuchyněmi pro pět set lidí.“

Beecher nad tím mávl rukou. „Ať zůstanou, kde jsou. Jeden den jim neuškodí. Bude to pro ně dobrá lekce.“

Marlowe chtěl něco odpovědět, pak si to raději rozmyslel a zavěsil.

„Měl jste pravdu, doktore, nemělo smysl s ním mluvit.“

„No... nic se tím nezkazilo.“

Když vyšli ven, zjistili, že Kelly rozestavil kordon svých pobočníků kolem saní. „Když jste zmizel, šéfe, věci se trochu přiostrřily, tak jsem tu postavil pár hochů.“

„Jste lepším velitelem než já,“ poděkoval Marlowe. „Nějaké problémy?“

„Ukázal se jeden Beecherův polda, ale zase odešel.“

„Proč jste ho nechtyli?“ zeptal se MacRae.

„No, chtěli jsme,“ odpověděl Kelly, „ale když jsem na něj zařval, nezastavil se, tak jsme ho nechali jít.“

„Měl jste ho přismahnout,“ řekl MacRae.

„Měl jsem?“ zeptal se Kelly Marlowa. „Lákalo mě to, ale nevěděl jsem, jak se věci mají. Je tohle opravdická válka nebo jen spor se Společností?“

„Rozhodl jste správně,“ ujistil ho Marlowe. „Nebude se střílet, ledaže si Beecher začne.“ MacRae si odfrkl. „Nesouhlasíte?“ otočil se k němu Marlowe.

„Jamie, připomněl jsi mi jednu příhodu, na kterou jsem narazil při studiu amerického Západu. Vážený občan tam zastřelil zezadu profesionálního pistolníka. Když se ho zeptali, proč nedal mrtvému šanci tasit zbraň, odpověděl: 'No co, on je teď mrtvý a já jsem živý a přesně tak jsem si to představoval.' Jamie, když se budeš chovat sportovně k usvědčenému lumpovi, dostaneš se do značné nevýhody.“

„Doktore, teď není čas na vyprávění báchorek. Musím okamžitě sehnat ubytování pro naše lidi.“

„Přesně o to mi jde,“ nedal se MacRae. „Sehnat ubytování není prioritní.“

„A co tedy je?“

„Sestavit četu nejlepších střelců a poslat je, ať lapnou Beechera a funkcionáře Společnosti. Hlásím se dobrovolně za jejího velitele.“ Marlowe našťavaně mávl rukou. „Zcela mimo diskusi. Jsme jen skupina občanů, která jedná v rámci svých zákonných práv. Jedna taková blbost a stanou se z nás psanci.“

MacRae zavrtěl hlavou. „Nechápeš logiku toho, co jsi rozpoutal. Víš sice, že voda teče z kopce, ale pořád ses ještě nesmířil s tím, že dole udělá louži. Podle Beechera už jsi psanec. My všichni jsme.“

„To je hloupost, my jen vymáháme, co nám podle smlouvy náleží. Když se Beecher bude chovat rozumně, oplátíme mu to stejnou mincí.“

„Říkám ti, hochu, že kopřivu je třeba popadnout pevně, jinak se popálíš.“

„Doktore MacRae, když tak dobře víte, jak se to má dělat, proč jste se odmítl stát předsedou?“

MacRae zrudl. „Omlouvám se, pane. Jaké jsou vaše rozkazy?“

„Znáte Syrtis lépe než já. Je tu nějaká budova, kterou bychom mohli použít jako ubytovnu?“

Jim se rozhodl, že tohle je ta pravá chvíle vyjít ze skrýše. „Tati,“ přešel před otce, „vím, kde jsme, a škola je –“

„Jíme, teď nemám čas na povídání. Zalez do auta.“

„Ale tati, je to jen deset minut pěšky!“

„Myslím, že na něco kápnul,“ vložil se do toho doktor. „Ve škole najdeme opravdické postele pro děti a kuchyň.“

„Hmm... tak dobře. Možná bychom mohli použít obě školy a dát ženy a děti do dívčí.“

„Jamie,“ zahudral doktor, „riskuju, že mě zase sejmeš, ale jsem proti. Nerozděluj své síly.“

„Vlastně jsem ani nechtěl. Kelly!“

„Ano, pane.“

„Ať si vystoupí, k posádce každého vozu přiděl pobočníka, aby se nerozutekli. Vyrazíme.“

„Rozkaz.“

Ulicemi pozemského osídlení v Syrtis Minor se nechodí pěšky, pozemšťané dávají přednost tunelům. Těch pár chodců, co potkali, vy-
padalo překvapeně, ale nikdo je neobtěžoval.

Propust v hlavních dveřích školy dokázala pojmout dvacet lidí na-
jednou. Když se po druhé várce otevřely vnější dveře, vystoupil
Howe. I přes masku bylo vidět, že je rozzlobený. „Co se to tu děje?“
Willis ho spatřil a okamžitě se zavřel. Jim se schoval za otce. Mar-
lowe postoupil dopředu. „Je nám to líto, ale musíme použít školy
jako nouzové ubytovny.“

„To nemůžete. A kdo vůbec jste?“

„Jmenuji se Marlowe. Mám na starosti stěhování.“

„Ale –“ Howe se náhle otočil, protlačil se davem a zmizel uvnitř.
Téměř o půlhodinu později vešli Marlowe, MacRae a Kelly dovnitř s
poslední skupinou. Marlowe požádal Kellyho, aby postavil stráž u
všech vnitřních dveří propustí. MacRae chtěl navrhnout, ať také
rozmístí řadu ozbrojených strážů kolem budovy, ale pak si to rozmys-
lel.

Pan Sutton čekal na Marlowa ve vstupní hale. „Poslední zprávy od
paní Palmerové, šéfe: mám ti vyřídit, že jídlo bude asi za dvacet mi-
nut.“

„Výborně! Už mi taky kručí v břiše.“

„Školní kuchařka trucuje v jídelně, chce s tebou mluvit.“

„Vyřid' to s ní. Kde je Howe?“

„Nemám ponětí. Proletěl tudy, jako by mu za patami hořelo.“

Davem se k nim protlačil muž – vstupní hala byla plná nejen kolonis-
tů, ale také studentů, kteří chtěli vědět, co se děje. Všude kolem se
setkávali rodiče s dětmi. Kelly bušil do zad svou menší kopii a sám
rovněž dostával svůj díl. Vřava byla ohlušující. Muž, který se protla-
čil kupředu, přiložil ústa k Marlowovu uchu a řekl: „Pan Howe je v
ředitelně. Zamkl se tam; zrovna jsem se s ním pokoušel mluvit.“

„Jen ať tam zůstane,“ rozhodl Marlowe. „A vy jste kdo?“

„Jan Van der Linden, zdejší učitel přírodopisu. A kdo jste prosím
vy?“

„Jmenuji se Marlowe a očekává se, že budu šéfovat tomuhle blázinci.
Poslyšte, nemohl byste shromáždit studenty, kteří bydlí mimo školu?
Budeme tu muset přinejmenším den nebo dva zůstat. Je mi líto, ale je

to nutné. Učit se tedy nebude, takže je klidně můžete poslat domů – učitele taky.“

Učitel se zatvářil pochybovačně. „Panu Howeovi se nebude líbit, když to udělám bez jeho svolení.“

„Je to nutné. Hodlám to učinit to tak jako tak, ale mohl byste to urychlit a pomoci mi zklidnit tuhle vřavu. Přejímám za vývoj událostí plnou zodpovědnost.“

Jim zahlédl skrz dav svou matku a nečekal, jak to dopadne. Opírala se o zeď, držela v náručí Olivera a vypadala velmi unaveně, téměř nemocně. Phyllis stála vedle.

Jim se protlačil davem. „Mami!“

Matka vzhledla. „Co je, Jime?“

„Pojď se mnou.“

„Ach, Jime, jsem příliš unavená, abych někam šla.“

„Ale no tak! Víím, kde si můžeš lehnout.“ O pár minut později je dovedl do místnosti, kterou nedávno s Frankem opustili; jak čekal, nebyla ještě obsazená. Jeho matka se s úlevou posadila na lůžko. „Jime, ty jsi úplný anděl.“

„Jen si pěkně odpočiň. Až bude jídlo, Phyl ti ho donese. Jo, naproti přes chodbu je záchod. Jdu zpátky, podívat se, co se děje.“ Chystal se odejít, pak zaváhal. „Phyl – postaráš se mi o Willise?“

„Proč? Taky se chci podívat, jak to vypadá.“

„Jsi holka, jen by ses pletla pod nohama.“

„No to se podívejme! Mám stejné právo tam být jako –“

„Nechte toho, děti! Postaráme se ti o Willise, Jime. Řekni otci, kde jsme.“

Jim vyřídil vzkaz a zjistil, že je mezi posledními v řadě na jídlo. Než si pak vystál nášup a něco z něj snědl, většina kolonistů už se shromáždila ve školní aule. Vešel tam, všiml si u zadní zdi Franka s doktorem MacRaem a protlačil se k nim.

Jeho otec volal po pořádku a používal rukojeť pistole místo kladívka. „Pan Linthicum má slovo.“

Byl to muž okolo třicítky, nepříjemně agresivního chování. „Doktor MacRae má pravdu, nemá smysl chodit kolem horké kaše. Potřebujeme čluny, abychom se dostali do Copais, ne? A Beecher nám je nedá, ne? Jenže Beecher má k dispozici tak akorát četu policajtů, ne?

I kdyby ozbrojil všechny své lidi v Syrtis, nebude mít dohromady víc než sto padesát chlapů. A nás je tu dvakrát tolik. Navíc Beecher stejně nedokáže přinutit všechny své lidi, aby proti nám bojovali. Co teda uděláme? Napochodujeme k němu, popadnem ho za krk a přinutíme ho, aby nám vyhověl, ne!?”

„Ať mě nebesa ochraňují před mými přáteli,“ zamumlal MacRae. Několik lidí chtělo promluvit; Marlowe jednoho vybral: „Slovo má pan Gibbs.“

„Pane předsedo... sousedé... snad nikdy jsem neslyšel ukvapenější či provokativnější slova. Přesvědčil jste nás, pane Marlowe, abychom se pustili do tohoto ztřeštěného dobrodružství, se kterým jsem, aby bylo jasno, nikdy nesouhlasil –“

„Šel jsi s námi!“ zvolal někdo.

„Tiše!“ poručil Marlowe. „Přejděte k jádru věci, pane Gibbsi.“

„...ale podvolil jsem se, poněvadž jsem se nechtěl stavět proti vůli většiny. A teď by zde ukvapení a naštvání jedinci chtěli ještě věci zhoršit otevřeným násilím. Je třeba si uvědomit, že nyní jsme v sídle vlády a přišel pravý čas požádat o nápravu křivd.“

„Chcete-li, abychom Beechera požádali o přepravu do Copais, pane Gibbsi, tak to už jsme udělali.“

Gibbs se nuceně usmál. „Odpusťte, pane Marlowe, ale není pravda, že to, kdo žádá, často ovlivní výsledek žádosti? Pokud vím, máme zde pana Howea, ředitele této školy a člověka s jistým vlivem u pana Hlavního zástupce. Nebylo by moudré požádat jej, aby nám pomohl vyjednávat s panem Hlavním?“

„Je to ten poslední člověk na Marsu, kterého bych za sebe nechal mluvit!“ zakřičel pan Sutton.

„Musíš požádat o slovo, Pate,“ upozornil ho Marlowe. „Já osobně mám stejný pocit, ale nebudu namítat, pokud se pro to lidi rozhodnou.“ Pak se otočil k zástupu. „Je ale pan Howe stále zde? Neviděl jsem ho.“

Kelly se postavil. „Je tady, pořád ještě sedí zavřený ve své ředitelně. Dvakrát jsem s ním mluvil větrákem a slíbil jsem mu pořádnou nabládačku, pokud si troufne a postaví se mi jako muž.“

„No tedy!“ reagoval pohoršeně pan Gibbs.

„Jde o osobní záležitost ohledně mého kluka,“ vysvětlil Kelly.

Marlowe zabušil na stůl. „Předpokládám, že by se pan Kelly vzdal svých práv, jestliže opravdu chcete, aby za vás Howe mluvil. Chce to někdo navrhnout?“ Udělal to Gibbs, ale nakonec pro to hlasovali pouze on a Pottlovi.

„Tati?“ ozval se po hlasování Jim.

„Oslovuj mě funkcí, synu. Co je?“

„Ehm, pane předsedo – mám takový nápad. Vzhledem k tomu, že nemáme čluny, říkal jsem si, že bychom se možná mohli dostat do Copais, jako jsme se s Frankem dostali zpátky do Charaxu – totiž jestli by nám Mart'ani pomohli. Kdyby lidi chtěli, mohli bychom jít s Frankem zpátky, podívat se po Gekkovi a zjistit, jestli by to šlo.“

Nastalo ticho, pak se ozvalo mumlání: „O čem to mluví?“ a neurčité odpovědi. Většina kolonistů sice slyšela nějakou verzi jejich příběhu, ale prostě ji nevěřili či to nebrali vážně. Věc byla v rozporu s jejich zkušenostmi a kolonisté nelpěli na „selském rozumu“ o nic méně než jejich příbuzní na Zemi. Ani je nenapadlo zamyslet se nad tím, že dvojice kluků dokázala bez jakéhokoli vybavení překonat přes třináct set kilometrů divočiny; „selský rozum“ nepoužívá logiku.

„To je docela nová alternativa, Jime,“ zamračil se pan Marlowe. „My ovšem nevíme, zda Mart'ané onu dopravu mezi Syrtis a Copais –“

„Určitě ji mají!“

„– a i kdyby měli, nevíme, jestli by nás ji nechali použít.“

„Ale tati, Frank se mnou –“

„Procedurální otázka, pane předsedo!“ To byl zase Gibbs. „Odkdy dostávají děti slovo na schůzi dospělých?“

Pan Marlowe byl zjevně v rozpacích. Ozval se doktor MacRae. „A kde táhle nicka –“ ukázal na Gibbse.

„Slušně, doktore.“

„Promiňte, kde tento skvělý občan, pan Gibbs, přišel na nápad, že Frank, Jim a další muži jejich věku ověšení zbraněmi nejsou občany? Jen tak mimochodem chci podotknout, že já už jsem byl dospělým mužem v době, kdy tento občan Gibbs čůral do plenek –“

„Doktore!“

„Pardon. Chci říci, ještě než se to naučil. Jak já to vidím, tohle je průkopnická společnost a každý hoch dost starý na to, aby bojoval, je mužem, a musíme se tak k němu chovat – a každé děvče dost staré na

to, aby vařilo a staralo se o děti, je také dospělé. Ať už si to, lidi, uvědomujete nebo ne, přichází doba, kdy budete muset bojovat o svá práva. Většinu toho bojování si odbydou mladí, proto by bylo vhodné, abyste se k nim podle toho chovali. Dvacet pět je možná vhodná hranice dospělosti ve vymírající a stárnoucí společnosti na Zemi, ale není důvodu, proč bychom se měli opíčit po zvyklostech, které nevyhovují našim místním potřebám.“

Pan Marlowe zabouchal pistolí do stolu. „Toto téma není předmětem diskuse. Jíme, promluvíme si po schůzi. A teď, má někdo nějaký konkrétní návrh, který bychom teď mohli uskutečnit? Budeme vyjednávat nebo se uchýlíme k násilí?“

Pan Konski oslovil předsedu a promluvil: „Dávám přednost tomu si vzít nutné věci silou, ale možná to není nutné. Nebylo by dobré, kdyby pan Marlowe znovu zavolal panu Beecherovi? Mohl byste mu vysvětlit, že máme dost sil, abychom udělali, co se nám zlíbí; možná pak přijde k rozumu. Tohle tedy navrhuji.“

Návrh byl schválen; pan Marlowe podotkl, že by za ně mohl mluvit někdo jiný, ale to bylo zamítnuto. Opustil pódium a došel do ústředny. Bylo nutno vylomit zámek, který na ni umístil Howe.

Beecher vypadal sám se sebou velmi spokojen. „Ale... můj přítel Marlowe. Zřejmě mi voláte, že se vzdáváte?“

Marlowe se krátce ohlédl na půltucet kolonistů namačkaných ve dveřích ústředny, pak zdvořile vysvětlil Beecherovi, proč volají.

„Čluny do Copais?“ zasmál se Beecher. „Do západu slunce budou připraveny saně, aby odvezly kolonisty zpět do Jižní kolonie. Vyřídíte jim, že kdo večer odjede, nebude pohnán před spravedlnost za své unáhlené činy. Samozřejmě kromě vás.“

„Spojili jsme se s vámi proto, abychom vás upozornili, že máme podstatně větší síly, než dokážete dát dohromady tady v Syrtis Minor. Hodláme provést stěhování přesně podle smlouvy. Pokud nás donutíte použít sílu, uděláme to.“

Beecher se posměšně ušklíbl. „Vaše hrozby mě nechávají chladným, Marlowe. Vzdejte se. Vyjděte z budovy po jednom a neozbrojení, s rukama nad hlavou.“

„Je tohle vaše poslední slovo?“

„Ještě něco. Vězníte tam pana Howea. Okamžitě ho propusťte, jinak

budete obviněni také z únosu.“

„Howe? Toho vůbec nevězníme, může odejít, kdykoli se mu zachce.“

Beecher vysvětlil, co má na mysli. „To je soukromá záležitost mezi Howeem a Kellym,“ opáčil Marlowe. „Klidně zavolejte Howeovi do ředitelny a sdělte mu to.“

„Musíte mu zaručit volný odchod z budovy,“ trval na svém Beecher. Marlowe zavrtěl hlavou. „Nehodlám se vměšovat do osobních sporů. Howe je v bezpečí tam, kde je; proč bych se namáhal? Beechere, máte poslední šanci dát nám čluny.“

Beecher na něj chvíli zíral a pak zavěsil.

„Asi jste mě měl předhodit vlkům, šéfe,“ ozval se Kelly.

Marlowe se poškrábal na bradě. „Nemyslím. Nemohu vědomě držet rukojmí, nicméně mám pocit, že tahle budova je bezpečnější, dokud v ní sedí Howe. Nevím, co má Beecher k dispozici – pokud je mi známo, v Syrtis nejsou bomby ani jiné těžké zbraně – ale stejně bych rád věděl, co mu dodává tu sebejistotu.“

„Jen blafuje.“

„Nevím.“ Marlowe se vrátil do auly a podal kolonistům zprávu o hovoru.

Paní Pottlová se postavila. „Dělejte si, co chcete, ale my okamžitě přijímáme laskavou nabídku pana Beechera! Co se týče věznění nebohého pana Howea, to volá do nebe! Doufám, že budete spravedlivě potrestán a ten hrubián pan Kelly také. Pojd', drahý!“ A opět následoval její velkolepý odchod s panem Pottlem klusajícím v závěsu.

„Ještě někdo se chce vzdát?“ zeptal se Marlowe.

Gibbs se postavil, nejistě se rozhlédl a vyšel za Pottlovými. Nikdo nepromluvil, dokud neodešel, pak se postavil Toland. „Navrhuji, abychom se zorganizovali pro boj.“

„Já návrh podporuji!“

„Já také!“

Nikdo o tom nechtěl diskutovat a návrh byl přijat. Toland pak navrhl, aby zvolili Marlowa kapitánem svých jednotek s pravomocí určit důstojníky. I to bylo schváleno.

Zrovna v té chvíli vklopýtal dovnitř pan Gibbs, v obličeji bílý jako stěna, a ruce se mu třásly. „Jsou mrtví! Jsou mrtví!“ volal.

Marlowe nedokázal udržet pořádek. Nakonec se tedy protlačil do davu shromážděného okolo Gibbse: „Kdo je mrtvý? Co se stalo?“ „Pottlovi. Oba. Skoro mě taky zabili.“ Uklidnil se dost na to, aby dokázal vyprávět. Všichni tři si nasadili masky a prošli propustí. Paní Pottlová se ani nerozhlédla a vyrazila do ulice, manžel za ní. Sotva vyšli ze dveří, byli oba zastřeleni. Jejich těla teď leží před školou. „Je to vaše vina,“ zakončil pronikavým hlasem Gibbs dívaje se na Marlowa, „vy jste nás do toho dostal.“ „Počkat,“ řekl Marlowe, „udělali, co Beecher chtěl? Ruce nad hlavou, po jednom a tak dále? Měl u sebe Pottle svou zbraň?“ Gibbs zavrtěl hlavou a otočil se. „O to nejde,“ řekl MacRae hořce. „Zatímco jsme se tu vybavovali, Beecher nás obklíčil. Nemůžeme ven.“

Kapitola 11

V obklíčení

Bohužel to byla pravda, jak ukázal opatrný průzkum. Oba vchody byly pokryty střelci – asi Beecherovými policisty – a ti dokázali zasáhnout každého, kdo vyšel z budovy, aniž se vystavili odvetné palbě. Jelikož dveře tvořila propust, pokus o čelní útok by byl sebevraždou.

Škola ležela poněkud stranou od obytné části města, takže nebyla spojena tunelem s žádnou jinou budovou. Také neměla žádná okna. Všichni kolonisté měli dohromady stovky legálně držných zbraní – a přesto je hrstka střelců udržela v budově, snad i dva by to dokázali. Schůze se vrátila k práci, poháněna hřímavým hlasem doktora MacRae. „Než se pustíme do dalšího organizování,“ oznámil Marlowe, „je zde ještě někdo, kdo se chce vzdát? Jsem si zcela jist, že Pottlovy zastřelili, protože se ven vyhrnuli bez ohlášení. Myslím, že když budete volat a mávat něčím bílým, přijmou vaši kapitulaci.“

Chvilí počkal. Nakonec se zvedl muž s manželkou, pak další. Ještě několik se vytratilo. Odešli za mrtvého ticha.

Když byli pryč, kapitán Marlowe pokračoval s organizováním. Po-

tvrdil paní Palmerovou coby vedoucí zásobování, doktora jmenoval výkonným důstojníkem a Kellyho ustanovil trvalým velitelem stráže, odpovědným za vnitřní bezpečnost. Sutton a Toland dostali za úkol sestavit nějaký přenosný štít k ochraně před boční palbou, která se-jmula Pottlovy. Jim vše vzrušeně sledoval, dokud se po jmenování velitelů čet neukázalo, že jeho otec nehodlá nasadit mladší generaci do boje. Studenti školy byli rozděleni do dvou čet zálohy a pak posláni pryč.

Jim se potloukal kolem a snažil se promluvit s otcem. Konečně se mu povedlo upoutat jeho pohled. „Tati –“

„Ted’ nás neruš, Jime.“

„Ale tati, říkal jsi, že si chceš se mnou promluvit o tom, jak přemluvit Mart’any, aby nám pomohli do Copais.“

„Mart’any? Ach jo...“ Pan Marlowe o tom chvíli přemýšlel a pak řekl: „Zapomeň na to, Jime. Dokud se odsud nedokážeme dostat, tak nám ani tvůj nápad, ani nic jiného nepomůže. Ted’ už nás neruš. Jdi se podívat, jak je mámě.“

Takto odmítnut se Jim neutěšeně odvrátil. Když odcházel, Frank se k němu připojil a chytil ho za loket. „Víš, Jime, někdy nejsi tak úplný blbec jako obvykle.“

Jim na něj podezřívavě pohlédl. „Dík – pokud to měla být lichotka.“

„Kdepak lichotka, Jime, jen se snažím být fér. Sice zřídka kdy souhlasím s tvými nudnými nápady, ale tentokrát jsem nucen přiznat, že ti to pálí.“

„Přestaň žvanit a vymáčkni se.“

„Dobrá. Když jsi mluvil o tom, že musíme získat pomoc Mart’anů se stěhováním, zrovna ti to myslelo.“

„Cože? No, díky za uznání, ale sám to tak nevidím. Jak říkal táta, dokud nevyřešíme, jak se odsud dostat a nařezat starému Beecherovi, je to k ničemu. A pak už zase nebudeme potřebovat jejich pomoc.“

„Skáčeš moc rychle. Jak říká doktor, analyzujme situaci. Zaprvé, díky tvému tátovi jsme tady zavření –“

„Hele, tátu do toho netahej!“

„To jsem ani nechtěl. Tvůj táta je bezva chlap a můj fotr říká, že je taky ohromnej vědec. Ale hrál si na gentlemana a ted’ kvůli tomu sedíme tady. Hele, já se ho nesnažím z něčeho obvinít, taková je naše

situace. Co s tím teda uděláme? Tvůj táta řek mýmu a tomu nešikoví Tolandovi, aby dělali na štítu, nějakém pancéřování, co nás dostane ze dveří, abychom mohli začít bojovat. Myslíš, že mají nějakou šanci?“

„No, ještě jsem o tom nepřemýšlel.“

„Já jo. Nedostanou se s tím nikam. Otec je dobrý konstruktér a věcem hodně rozumí. Když mu dáš nástroje a materiál, postaví ti cokoliv. Co má ale k dispozici tady? Nástroje ze školní dílny, a sám dobře víš, co je to za bídu. Společnost nikdy moc neinvestovala do vybavení, a to se hodí tak akorát k výrobě poliček. A materiál? Z čeho mají ten štít udělat? Ze stolních desek? Paprsek tím projede jako taveným sýrem.“

„No, musí přece být něco, co mohou použít.“

„Tak si na něco zkus vzpomenout.“

„A co teda chceš?“ vyjel podrážděně Jim. „Máme se jako vzdát?“

„Rozhodně ne. Ti staříci jedou ve vyjetých kolejích. Je na nás projevit tu pravou mazanost – použijeme tvůj nápad.“

„Už toho nech s tím mým nápadem. Já žádnéj nápad nemám.“

„Tak jo, rád od tebe převezmu autorská práva. Pošleme Gekkovi vzkaz, že potřebujeme pomoc. Je náš vodní přítel a zajistí to.“

„Jak by nám Gekko mohl pomoci? Mart'ani nebojují.“

„To je pravda, ale, jak říkají v geometrii, jaké z toho plynou důsledky? Lidé nebojují s Mart'any, nikdy. Beecher si nemůže dovolit riskovat, že by je urazil. Všichni vědí, jaké ohromné problémy měla Společnost, když na začátku přesvědčovala Mart'any, aby nás tu nechali usadit. A teď si představ, co se stane, když tady najednou ke hlavnímu vchodu napochoduje nějakých dvacet Mart'anů. Co asi Beecherovi poldové udělají?“

„No?“

„Přestanou střílet, tak to dopadne – a pak se vyhrneme my. Tohle by pro nás Gekko mohl udělat. Může zařídit, že Beecher bude muset odvolat své střelce.“

Jim se zamyslel. Na tom, co Frank říkal, určitě něco bylo. Do každého pozemšťana, který vkročil na Mars, důkladně vtloukli, že se nemá domorodcům do ničeho plést, provokovat je, porušovat jejich zvyklosti, a především se vůči nim neuchylovat k násilí. Po podivných a

bolestných zkušenostech první vlny kontaktů s Mart'any se to stalo základním zákonem pozemských kolonistů na Marsu. Jim si nedokázal představit, že by Beecher toto pravidlo porušil, nemluvě o jeho policistech. Za normálních okolností naopak bylo jejich hlavní úlohou dohlížet na dodržování tohoto zákona, hlavně co se týče turistů ze Země, které do blízkosti Mart'anů raději ani nepouštěli.

„Tvůj nápad má jen jednu drobnou vadu, Franku. I kdyby byl Gekko s přáteli ochoten přijít nám na pomoc, jak mu k sakra dáme vědět, že tu pomoc potřebujeme? Telefon tady asi zrovna nepomůže.“

„To tedy ne. Ale právě zde přichází tvoje chvíle. Ty mu můžeš doručit ten vzkaz.“

„Jak?“

„Willis.“

„Tobě přeskočilo!“

„Myslíš? Představ si, že zkusíš vyjít ze dveří. Fst! – a je z tebe hromádka hnojiva. Co když ale vyjde ven Willis? Kdo by střílel na hopsáka?“

„Prostě se mi to nelíbí. Může se mu něco stát.“

„Když tady jen tak budeme sedět a nic neuděláme, budeš si nakonec přát, aby byl radši mrtvý. Beecher ho šoupne do londýnské ZOO.“ Než odpověděl, Jim se zamyslel nad touto nepřijemnou možností.

„Stejně je ten plán děravý jak řešeto. I kdyby se dostal bez úhony ven, nedokáže najít Gekka a nemůžeme na něj spoléhat, že opravdu vyřídí vzkaz. Může se klidně stát, že jim zazpívá nebo zopakuje nějaký doktorův blbý vtip. Mám lepší nápad.“

„To chci slyšet.“

„Vsadím se, že Beecherovy poskoky nenapadlo hlídat odpadovou šachtu. Donesu ten vzkaz Gekkovi sám.“

Frank to chvíli zvažoval. „To nebude fungovat. I kdyby nehlídali ten odpad, stejně tě uvidí z toho rohu, odkud střeží zadní dveře. Odprásknou tě, než se postavíš.“

„Tak počkám do tmy.“

„Hmmm... to by mohlo fungovat. Ale udělám to já. Umím rychleji běhat.“

„To říká ten pravý!“

„No dobře. Zkusíme to oba – v hodinovém odstupu. To ale ještě ne-

znamená, že je z toho Willis venku,“ pokračoval Frank. „Ať to taky zkusí. Jeden z nás možná projde. Stejně si myslím, že toho svého prcka trochu podceňuješ. Prostě ho naučíme, co má říct. To bude hračka. Pak mu řekneš, aby došel do domorodého města, zastavil prvního Marťana, kterého potká, a odrecitoval náš vzkaz. Marťan zařídí zbytek, protože to bude v tom vzkazu. Takže vlastně záleží jen na tom, jestli je Willis dost chytrý na to, aby udělal, co mu řekneš, a došel do marťanského Syrtis Minor. Právě o tom dost pochybuju.“ Jim se naježil. „Pořád děláš, jako by byl Willis kdovíjaký pitomec. A to on vůbec není, prostě mu jen nerozumíš.“

„No dobře, tak tedy řekněme, že se dokáže dostat do města a vyřídit vzkaz. Nebo ne?“

„No – nelíbí se mi to.“

„Tak si tedy vyber: chceš trochu risknout Willise, nebo bys raději, aby tvoje máti a malý brácha strávili zimu v Jižní kolonii?“

Jim si chvíli kousal ret, zrovna jako jeho otec. „Tak jo. Zkusíme to. Jdem pro Willise.“

„Nespěchej tolik. Ani ty, ani já neumíme jejich jazyk tak dobře, abychom dali dohromady ten správný vzkaz. Ale doktor ho umí a pomůže nám.“

„Však je taky jediný z dospělých, kterému bych v tomhle důvěřoval. Jdem.“

Doktora MacRae našli snadno, ale nemohli s ním hned mluvit. Byl v ústředně a křičel na obrazovku. Slyšeli jeho půlku rozhovoru. „Chci mluvit s doktorem Rawlingsem. No tak mě spojte, rychle, nesaďte tam jako buchta a přestaňte žvýkat tu tužku! Řekněte mu, že je to doktor MacRae... A, dobrý den, doktore!... Ne, zrovna jsem sem přijel... Jak jde práce, doktore? Pořád pálíte své chyby v krematoriu?... No, však to děláme všichni... Bohužel, nemohu, jsem zavřen... Zavřen, řekl jsem... Z – A – V – Ř – E – N jako nějaký výtržnický ožrala... Ne, žádný důvod, to ta imbecilní opice Beecher... Ano, ještě jste neslyšel? Celá kolonie zavřená ve škole... jak vystrčíme nos, střílejí po nás... Ne, nežertuju. Však jste znal vychrtlíka Pottla – ani ne před dvěma hodinami ho i se ženou zastřelili. Chladnokrevně, neměl šanci... Kruci, člověče, já nežertuju. Pojd'te se sám přesvědčit, co vám to tu vládne za šílence. Když jsem se naposledy

díval, mrtvoly ještě ležely před školou. Neodvážili jsme se pro ně vyjít ven a pořádně je uložit... Řekl jsem – "Obrazovka náhle ztmavla. MacRae zaklel a zakroutil knoflíky. Nic se nestalo.

Po chvíli experimentování zjistil, že přístroj byl odpojen ze sítě. Vyšel z ústředny a pokrčil rameny. „No, tak mi na to konečně přišli,“ poznamenal k lidem v místnosti, „ale mluvil jsem se třemi klíčovými lidmi.“

„Co jste dělal, doktore?“ zeptal se Jim.

„Rozděloval jsem ohničky v týlu, takovou pátou kolonu za Beecherovou frontou. Všude najdeš dobré lidi, synku, akorát jim to musíš vysvětlit polopatě.“

„Aha. Hele, doktore, máte pro nás chvíli čas?“

„Proč? Musím vyřídit dost věcí pro tvého tátu, Jime.“

„Tohle je důležité.“ Odtáhli MacRae z doslechu a vysvětlili mu jejich plán.

MacRae se zamyslel. „To by nakonec mohlo vyjít. Rozhodně to stojí za pokus. Za ten nápad s využitím nedotknutelnosti Mart'anů by se nemusel stydět ani Machiavelli, Franku; měl bys jít do politiky. Ale co se týče té druhé půlky – výletu odpadovou šachtou – jestli se zeptáte táty, zarazí vám to.“

„Nemůžete se zeptat vy? Na vás dá.“

„Řekl jsem 'Jestli se zeptáte táty', ty trdlo. Mám vám taky utírat nos?“

„Aha. Už mi to došlo.“

„No, a teď k té druhé půlce. Odchyťte tu malou potvůrku a najdete mě v učebně C; používám ji coby kancelář.“

Jim a Frank se vydali splnit rozkaz. Jim zjistil, že jeho matka a Oliver usnuli a sestra s Willisem zmizeli. Zrovna chtěl odejít, když se matka vzbudila. „Jime?“

„Nechtěl jsem tě vzbudit, mami. Kde je Phyl? Musím najít Willise.“

„Pomáhá myslím v kuchyni. Willis tady není? Byl s námi na posteli.“

Jim se znovu rozhlédl, ale Willise neviděl. „Zeptám se Phyl. Možná se pro něj vrátila.“

„Nemohl se zatoulat daleko. Promiň, Jime.“

„Však já ho najdu.“

Došel do kuchyně a našel sestru. „Jak to mám vědět?“ ohradila se.

„Když jsem odcházela, byl tam s mámou.“

„Řekl jsem ti, ať mi ho pohlídáš.“

„A já jsem ho nechala u mámy – potřebovali mou pomoc tady. Jen se na mě neškared’.“

Jim se připojil k Frankovi. „Do háje, nechali ho odejít. Může teď být kdekoliv. Musíme ho najít.“

O hodinu a stovku dotazů později došli k přesvědčení, že jestli je hopsák někde ve škole, pak si musel najít nějakou opravdu dobrou schovku. Jim byl tak rozzlobený, že úplně zapomněl, v jakém nebezpečí se všichni nacházejí.

„Tak to dopadá, když věříš ženám,“ komentoval hořce. „Co teď uděláme, Franku?“

„Nemám páru.“

Byli zrovna na opačném konci budovy od svého bývalého pokoje. Vydali se tedy zpět s nadějí, že se Willis mezitím vrátil. Když procházeli vstupní halou, Jim se náhle zarazil. „Slyšel jsem ho!“

Oba se zaposlouchali. „Otevřte!“ ozvala se napodobenina Jimova hlasu. „Pusťte Willis dovnitř!“ Bylo to z ampliónu u dveří.

Jim se rozběhl k propusti, ale zastavila ho stráž. „Hej,“ protestoval, „otevřte ty dveře. To je Willis.“

„Spíš to bude past. Ustupte.“

„Pusťte ho dovnitř. Říkám vám, že je to Willis.“ Strážný ho ignoroval, ale zapnul ovládání propusti. Vyhnal všechny z dostřelu, pak vytáhl pistoli a opatrně ze strany pozoroval propust.

Vnitřní dveře se otevřely a dovnitř se vkolébal Willis.

Hopsáka celý incident nechal v klidu. „Jim odešel. Každý odešel. Willis šel na procházku.“

„Jak ses dostal ven?“

„Vyšel.“

„Ale jak?“

Willis na tom zjevně neviděl nic zvláštního a nerozvíjel to.

„Možná vyšel s Pottlovými?“ navrhl Frank.

„Je to možné. Asi je to jedno.“

„Šel vidět lidi,“ nabídl další informaci Willis. Vyjmenoval řadu domorodých jmen, pak dodal: „Dobré bylo. Vodní přátelé. Dali Willis dobrou vodu, hodně napití.“ Pak zamlaskal, jak to dělal Jim, i když

sám žádné rty neměl.

„Vždyť jsi pil před týdnem,“ vyčetl mu Jim.

„Willis hodný hoch!“ ohradil se Willis.

„Počkat,“ přerušil je Frank. „On byl s Mart’any!“

„Cože? I kdyby byl s Kleopatrou, neměl mi utíkat.“

„Copak to nechápeš? Umí se dostat k domorodcům; právě to udělal.

Takže se stačí pojistit, že jim donese vzkaz pro Gekka.“

Když o tom řekli doktorovi, jeho zájem se zvýšil. Dali dohromady anglický vzkaz, který pak MacRae přeložil. „Bud’te zdraví,“ začínal, „toto je vzkaz od Jima Marlowa, vodního přítele Gekka z města –“ a zde přišlo nenapsatelné a téměř nevyslovitelné Mart’anské jméno Cynie. „Ať už jsi kdokoliv, příteli mého přítele, zaříkám tě, abys ihned vyřídil vzkaz Gekkoví. Jsem ve velkých potížích a potřebuji vaši pomoc.“ Vzkaz pak popsal, o jaký problém jde, kdo za to mohl a jak doufali, že se z toho mohou dostat. Nesnažili se o telegrafickou stručnost, Willisova nervová soustava zvládla tisíc slov stejně snadno jako deset.

MacRae to přeložil, pak dohlédl na Jima, dokud se to dokonale nenaučil. Následně se snažili vysvětlit Willisovi, co musí udělat, ale jeho lehkomyšlný přístup je nervově vyčerpal téměř k záchvatu hysterie. Nakonec se zdálo dost pravděpodobné, že to snad dokáže; když se ho zeptali, co má dělat, řekl „navštívit přítele,“ když se pak zeptali, co má říct, odpověděl (většinou) odrecitováním vzkazu.

„Možná to nakonec vyjde,“ zabručel MacRae. „Víme, že Mart’ani se nějak dokáží rychle dorozumět, i když nemám zdání jak. Pokud náš zakulacený přítel nezapomene, co a proč dělá...“

Jim zanesl Willise ke hlavním dveřím a stráž ho na doktorovu zodpovědnost pustila ven. Zatímco se propust otáčela, Jim se ještě naposledy hopsáka na vše vyptal; zdálo se, že Willis si je jist svým úkolem, i když jeho odpovědi odrážely jeho obvyklé mentální prostocviky.

Jim se držel stranou dveří mimo dostřel, zatímco se Willis vykulil ven. Pottlovi stále leželi, kde padli; Willis se na ně zvědavě podíval, a pak se vydal cikcak ulicí, až zmizel Jimovi z dohledu, zakryt rámem dveří. Jim si teď pořádně vyčítal, že ho nenapadlo přinést si zrcátko, aby dohlédl za roh. Nakonec sebral kuráž, lehl si a vyhlédl

zpoza dveří u jejich spodní hrany.

Willis už byl pěkně daleko a nic se mu nestalo. Dole v ulici stál jakýsi kryt. Jim vysunul hlavu o pár centimetrů dál, aby se na to pořádně podíval, když se ze dveří kousek nad jeho hlavou zakouřilo a ucítil elektrické svrbění výstřelu, který ho o chlup minul. Rychle stáhl hlavu a vrátil se do popustu.

Cítil se, jako by ztratil vše, na čem mu záleželo, a byl si jist, že Willis se už nikdy neuvidí.

Kapitola 12

„Nestřílejte!“

Zbytek dne byl pro Jima a Franka dost únavný. Až do setmění nemohli realizovat plánovaný výlet. Vůdci kolonistů sice diskutovali o dalších krocích, ale dělo se tak za zavřenými dveřmi a oni rozhodně nepatřili mezi pozvané.

Večeře se tak stala vítaným rozptýlením, nejen proto, že už jim vyhládlo, ale také, že se přiblížila doba, kdy se kuchyň vylidní a oni se dostanou k odpadové šachtě. Tak si to alespoň představovali. Ve skutečnosti se ovšem ženy vládnoucí kuchyni nijak nehrnuly do uklízení a zdálo se, že tu budou sedět celou noc, popíjet kávu a povídat si.

Vymýšleli si různé výmluvy, proč musí do kuchyně, ale postupně jim ty dobré začaly docházet a paní Palmerová se tvářila čím dál podezřívavěji.

Nakonec Jim vešel dovnitř hned za jakýmsi chlapcem. Zrovna zvažoval, jakou výmluvu si vymyslí tentokrát, když zaslechl, jak se ten hoch ptá: „Paní Palmerová, kapitán Marlowe posílá pozdrav a dává se ptát, jestli by vám moc vadilo nechat tady někoho přes noc, kdo by dělal obložené chleby a kávu pro muže na hlídce.“

„Ale kdepak,“ zazněla odpověď, „s radostí. Henrietto, šla by ses zeptat po dobrovolnících? Já si vezmu první šichtu.“

Jim vycouval a vrátil se k čekajícímu Frankovi. „Jak to vypadá?“ zeptal se ten. „Kdy už to konečně rozpustí?“

Jim mu řekl, jak se to má s rozpouštěním, načež Frank zaklel a použil přitom několika výrazů, které Jim předtím neslyšel a teď si je dobře zapamatoval pro vlastní potřebu.

„Co budeme dělat, Jime?“

„Nevím. Možná až tam bude jenom jedna na hlídce, tak občas odejde.“

„Možná kdybychom ji mohli nějak vylákat.“

„Možná. Třeba bychom jí řekli, že ji volají z hlavní kanceláře. To by mělo zabrat.“

Ještě o tom rozmlouvali, když zhasla všechna světla.

Všude se náhle udělala tma jako v pytli. A co horšího, nastalo naprosté, znepokojivé ticho. Zrovna, když si Jim uvědomil, že ticho je způsobeno zastavením přetlakového ventilátoru na střeše budovy, začala nějaká žena ječet. Další se přidala ve vyšší tónině. Pak už se ozývaly hlasy odevšad, tmou létaly otázky, stížnosti a uklidňování. Na konci chodby, v níž se zrovna oba hoši poflakovali, se objevilo světlo a Jim poznal otčův hlas: „Ticho, prosím. Není důvod k obávám. Prostě jen vypadla elektřina. Mějte trpělivost.“

Světlo se pohnulo k nim a padlo na ně. „A vy mažte do postele.“

Jimův otec šel dál. Z opačného konce chodby slyšeli doktorovo hromování, jak poroučel lidem, ať jsou zticha a uklidní se.

To už se Jimův otec vracel. Tentokrát měl jiný pokyn: „Všichni do kombinéz. Dýchací přístroje mějte připraveny. Doufám, že to správně během pár minut, ale nechceme, aby se někomu něco stalo.

Uklidněte se; tato budova udrží tlak nejméně půl hodiny. Budeme mít dost času se připravit na řidší vzduch, kdyby se oprava protáhla.“ Objevilo se víc světél a brzy byly místní chodby dostatečně osvětleny, což se nedalo říci o místnostech. Všude se potácely neurčité postavy bojující s kombinézami. Jim s Frankem plánovali výlet ven, takže už měli kombinézy dávno na sobě, zbraně a dýchače připraveny. „Možná teď máme příležitost,“ navrhl Frank.

„Ne,“ odpověděl Jim, „ještě jsou v kuchyni. Vidím tam světlo.“

MacRae procházel kolem a Jim ho zastavil. „Doktore, jak dlouho myslíte, že to bude trvat, než zase budou světla?“

„To myslíš vážně?“ podivil se MacRae.

„Co tím chcete říct, doktore?“

„Světla nebudou. Tohle je jeden z Beecherových triků. Vypnul nám proud z elektrárny.“

„Víte to určitě?“

„Není to žádná porucha – všechno jsme překontrolovali. Spíš mě překvapuje, že to Beecher neudělal už dávno. Kdybych byl na jeho místě, udělal bych to pět minut poté, co jsme se sem nastěhovali. Ale nechte si to pro sebe, Jime; tvůj táta má už tak dost práce s uklidňováním lidí.“ Pak šel dál.

Přes všechnu snahu kapitána Marlowa byl pravý stav věcí brzy všeobecně znám. Tlak klesal tak pomalu, že museli varovat lidi, aby začali používat masku, jinak by jim nepozorovaně narůstal kyslíkový dluh. Brzy už nešlo dál předstírat, že se jedná o dočasnou poruchu a hned ji opraví. I teplota v budově pomalu klesala; nehrozilo sice, že by v uzavřené a dobře zateplené škole zmrzli, ale noční chlad se jim dostal na kůži.

Marlowe dal dohromady štáb ve vstupní hale v kruhu světla vrhaném jednou svítilnou. Jim s Frankem se poflakovali opodál ve stínu, nechtěli přijít o to, co se děje, a už vůbec ne do postele, jak jim přikázali. Jak Frank vysvětlil Jimovi, jejich postele byly stejně zabrané paní Marlowovou, Phyllis a Oliverem. Ještě se nevzdali svého nápadu s odpadem, ale oba v hloubi duše věděli, že je v domě moc živo na to, aby se jim to povedlo.

Joseph Hartley, jeden z hydroponistů kolonie, přistoupil k Marlowovi. Za ním jeho žena nesla jejich dceru v průhledné přetlakové kolébce, ze které koukal ventilátor jako komín z lokomotivy. „Pane Marlowe – tedy, kapitáne Marlowe –“

„Ano?“

„Musíte něco udělat. Naše dítě už to nevydrží. Začala marodit a my se teď k ní nemůžeme dostat.“

MacRae se protlačil dopředu. „Měli jste ji přinést ke mně, Joe.“ Přes plastik si dítě prohlédl a pak oznámil. „Vypadá, že je v pořádku.“

„Říkám vám, že je nemocná.“

„Hmm – nemůžu ji pořádně prohlédnout, když se k ní nedostanu. Nedokazují sice změřit teplotu, ale nezdá se mi, že by byla v nějakém nebezpečí.“

„Jen se mě snažíte ukolébat,“ odsekl našťavaně Hartley. „Dokud je

zavřená v kolébce, nevíte vůbec nic.“

„Je mi líto, synu,“ řekl doktor.

„To nám tedy hodně pomůže! Někdo přece musí něco udělat. Už to takhle nejde –“ Žena ho zatahala za rukáv. Otočil se k ní a chvíli se bavili. Pak se otočil zpět. „Kapitáne Marlowe!“

„Ano, pane Hartley.“

„Vy si dělejte, co chcete, ale já už toho mám dost. Musím myslet na svou ženu a dítě.“

„Máte právo se rozhodnout, jak chcete,“ odpověděl Marlowe upjatě a ukončil náhle rozhovor tím, že se otočil.

„Ale –“ začal Hartley a zarazil se, když si uvědomil, že už si ho Marlowe nevšímá. Vypadal nejistě, jako by doufal, že mu někdo jeho rozhodnutí vmluví. Jeho žena se dotkla jeho ruky. Otočili se a odešli spolu k hlavnímu vchodu. „Co ode mně čekají? Zázraky?“ vzdychl Marlowe.

„Přesně tak, chlapče,“ odpověděl MacRae. „Většina lidí nikdy nevyroste. Pořád čekají, až jim taťulda donese ten pěkný Měsíček. Ale Joe měl náhodou pravdu,“ pokračoval. „Musíme něco udělat.“

„Nevím, co bychom mohli zkusit, dokud se Suttonovi s Tolandem něco nepovede spíchnout.“

„Už na ně nemůžeme dál čekat, synu. Musíme se odtud brzy dostat. Člověk může teoreticky žít v respirátoru celé dny, ale v praxi to nefunguje a s tím právě Beecher počítá. Nejde držet několik set lidí namačkaných ve tmě a chladu s tím, že se ani neví, kdy to skončí. Za chvíli by propukla panika.“

Marlowe náhle i skrz masku vypadal unaveně. „Prokopat se ven nejde. Nejde jít ven jinudy než dveřmi a na ty jsou zastřílení. Byla by to sebevražda.“

„Musíme to udělat, synu. Povedu první útok.“

„Ne, já ho povedu,“ vzdychl Marlowe.

„Houbelec! Máte ženu a děti. Já nikoho nemám a žil jsem na dluh tak dlouho, že už to ani nepamatuju.“

„Je to mé právo, tím je to rozhodnuto.“

„Uvidíme.“

„Řekl jsem, že je rozhodnuto, pane!“

Spor nedokončili. Vnitřní dveře propustí se zase otevřely a dovnitř se

vpotácela paní Hartleyová. Tiskla k sobě kolébku a divoce vzlykala. Bylo to úplně stejné jako s Pottlovými. Když se jim konečně podařilo něco zjistit z jejího vzlykání, dozvěděli se, že Hartleyovi byli velmi opatrní. Počkali, zavolali, že se vzdávají, a rozsvítili světlo. Když se nic neozvalo, zavolali znovu, pak Hartley vyšel s rukama nad hlavou a jeho žena na něj svítila baterkou. Jakmile vykročil ze dveří, odstřelili ho.

MacRae ji předal ženám k opatrování a pak se vydal na průzkum. Téměř okamžitě byl zpátky. „Sežeňte mi někdo židli,“ zavolal a rozhlédl se. „Ty, Jime – padej!“

„Co se děje?“ zeptal se Marlowe.

„Hned vám dám vědět. Mám jisté podezření.“

„Bud'te opatrný.“

„Právě proto potřebuju tu židli.“

Jim se s jednou vrátil. Doktor s ní zmizel v propusti a o pět minut později se zase objevil. „Je to past,“ oznámil.

„Co tím myslíte?“

„Beecher se nenamáhal se stavěním nočních hlídek – alespoň to tak vypadá. Dali před dveře fotobuňku. Když někdo vyjde ze dveří, odpálí zbraně.“ Přitom ukázal křeslo s pultuctem vypálených děr.

Marlowe si je prohlédl. „To ovšem není to hlavní,“ pokračoval MacRae. „Je to automatické a právě proto se to neumí přizpůsobit situaci. Vždy to vystřelí asi půl metru nad zemí a pak asi metr dvacet.

Kdyby měl člověk pevné nervy, proleze.“

Marlowe se napřímil. „Ukažte mi to.“

Za pár minut se vrátili a v křesle přibýlo spálenin. „Kelly,“ požádal Marlowe čile, „sežeňte mi dvacet dobrovolníků na výpravu. Ohlase to.“

Našlo se nejméně dvě stě dobrovolníků; problém byl vybrat jen dvacet. Frank s Jimem se pokusili dostat do výběru, ale Jimův otec bral jen dospělé svobodné muže – a sebe. Doktora MacRae odmítl.

Doktor odtáhl Jima stranou. „Žádný strach,“ pošeptal, „za chvíli tady budu velet já.“

Hlídka vstoupila do propusti. Marlowe se ještě otočil na doktora:

„Pokusíme se dostat do elektrárny. Pokud se do dvou hodin nevrátíme, je to na vás.“ Zašel do propusti a zavřel dveře.

Jakmile se dveře dovřely, doktor se obrátil k lidem. „Tak jo, dvacet dalších dobrovolníků.“

„To nepočkáte ty dvě hodiny?“ zeptal se Kelly.

„Starejte se o svou práci! Až já vypadnu, vy tady budete velet.“ Otočil se a kývl hlavou na Jima s Frankem. „Vy dva jdete se mnou.“

Brzy měl svou skupinu pohromadě, asi si je v duchu vybral, ještě než Marlowe odešel. Vstoupili do propusti.

Když se vnější dveře otevřely, MacRae posvítíl baterkou ven. Pottlovi a nešťastný Joseph Hartley pořád ještě leželi, kde padli, ale jiná těla na ulici nebyla. MacRae se otočil zpět: „Podejte mi to křeslo. Ukážu vám ten trik.“ Vystrčil křeslo ze dveří a okamžitě kolem proletěly rovnoběžně se zemí dva paprsky. Ihned zmizely, ale jejich oči byly ještě chvíli oslepeny září a ve vzduchu se pomalu rozplývaly dvě světle fialové ionizační stopy.

„Všimněte si,“ pravil doktor, jako by přednášel studentům na medicíně, „že nezáleží, kam se ta židle vystrčí.“ Opět ji vysunul ven a mávl s ní nahoru a dolů. Záblesky se opakovaly ve zlomcích vteřiny, ale vždy ve stejné výši, jeden u kolen a druhý ve výši hrudi.

„Asi bude nejlepší,“ pokračoval doktor, „udržovat jejich palbu. Pak hned budete vědět, kam střílí. První!“

Jim polkl a postoupil dopředu – nebo byl postrčen, sám si nebyl jist. Očima sledoval ten smrtící plot, předklonil se a s nekonečnou opatrností nemotorně prolezl. Pak postoupil dál do ulice. „Pohni kostrou!“ poručil doktor. „Utvořte rojnici.“

Jim se rozběhl nahoru ulicí, cítil se strašně osamělý ale taky plný vzrušení. Zastavil se těsně před rohem budovy a opatrně vyhlédl. Nikde nic nezahlédl. Postavil se tedy k rohu a číhal ve tmě, připraven odstřelit všechno, co se pohne.

Před sebou trochu nalevo uviděl jakousi konstrukci, která ho před několika hodinami málem stála vršek hlavy. Teď bylo jasné, že výstřely vycházejí z ní. Kdosi k němu přistoupil zezadu. Rychle se otočil a uslyšel vyjeknutí: „Nestřílejte! To jsem já, Frank.“

„A co ostatní?“

„Už přicházejí – alespoň myslím.“

V budově před nimi, kousek za štítem, ze kterého práskaly výstřely, zablesklo světlo. „Myslím, že tam někdo byl,“ řekl Frank.

„Vidíš ho? Myslíš, že bychom měli střílet?“

„To nevím.“

Za nimi se ozvaly něčí rychlé kroky. A vpředu, poblíž místa, kde se Frankovi zdálo, že něco viděl, se najednou zablesklo a kolem nich prošlehl paprsek.

Jimova pistole odpověděla. Byla to reflexivní reakce a trefil se přímo do místa, odkud přiletěl záblesk. „Dostals ho,“ řekl Frank. „Jsi pašák.“

„Myslíš?“ zeptal se Jim. „A co ten chlap za námi?“ Zjistil, že se celý třese.

„Už je tady.“

„Kdo na mě střílel?“ zeptal se příchozí. „Kde jsou?“

„Ted' nikde,“ odpověděl Frank. „Jim ho dostal.“ Pokusil se nahlédnout do masky, ale bylo moc šero. „Kdo je to?“

„Smitty.“

Frank s Jimem vykřikli překvapením – byl to opravdu přízrůbivý Smythe.

„Nekoukejte tak na mě,“ bránil se dotyčný, „přidal jsem se na poslední chvíli, abych si ochránil svou investici. Dlužíte mi prachy.“

„Myslím, že ti to Jim zrovna splatil,“ navrhl Frank.

„Žádné takové! To je něco úplně jiného.“

„Vyřídíme to později,“ odbyl ho Frank. Přicházeli ostatní. Nakonec udýchaně přiběhl MacRae a zahromoval: „Řekl jsem, ať se roztáhnete!“ Znovu popadl dech a pokračoval. „Jdeme se vypořádat s centrálou Společnosti. Klusem – a nemačkejte se.“

„Doktore,“ ozval se Jim, „někdo je v té budově před námi.“

„Kdo někdo?“

„Někdo kdo na nás střílí, takový někdo.“

„Aha. Počkat, nikam nechod'te.“ MacRae jim potichu vysvětlil, co dělat.

„Všichni vědí, co mají za úkol?“

„Doktore,“ ozval se teď zase Frank, „co s tou automatickou stráží? Proč s tím nejdřív něco neuděláme?“

„Asi už stárnu,“ vzdychl MacRae. „Je někdo z vás dost šikovný na to, aby té potvoře vytrhnul zuby?“

Ze tmy se kdosi přihlásil. „Tak do toho,“ řekl mu doktor. „Budeme

vás krýt.“

Kolonista odklusal ke konstrukci, zaběhl za štít zbraně a zastavil se. Několik minut něco dělal, pak se silně zablesklo. Přiklusal zpět. „Zkratoval jsem to. Vsadím boty, že vyletěly všechny pojistky v elektrárně.“

„Jste si jistý, že je to rozbité?“

„Ted' už by s tím neudělali ani tečku nad i.“

„V pořádku. Vy –“ popadl doktor za ruku jednoho z jednotky, „zaběhnete zpátky a řeknete Kellymu, že už je vstup volný. A vy –“ ukázal na muže, který zničil tu zbraň, „obejdete školu a zkusíte něco udělat s tím hlídačem u zadních dveří. Vy dva ho budete krýt. Zbytek za mnou – k té budově naproti, podle plánu.“

Jim měl za úkol krást se podél průčelí budovy a zaujmout krycí pozici asi pět metrů ode dveří. Cestou prošel místem, kam vystřelil, ale na chodníku nikdo neležel. Přemýšlel, zda neminul, ale bylo moc tma, aby hledal krev.

MacRae dal krycím jednotkám čas na zaujetí pozic a pak vedl šestici mužů do čelního útoku, jehož se zúčastnil i Frank. Doktor došel první ke vchodu a zkusil vnější dveře. Otevřely se. Pokynul své skupině, aby ho následovala, a vešel. Vnější dveře se za nimi zavřely.

Jim se krčil u ledové zdi s očima dokořán, připraven vystřelit. Zdálo se mu, že čeká celou věčnost; měl dokonce pocit, že už vidí na východě stopy svítání. Konečně před sebou uviděl nějaké postavy.

Zvedl pistoli, a pak v jedné z nich rozpoznal obtloustlého doktora. MacRae měl situaci pod kontrolou. Vedli čtyři odzbrojené zajatce, jeden z nich byl zpola nesen dvěma dalšími.

„Vemte je zpátky do školy,“ poručil doktor jedné ze svých skupin.

„Zastřelte prvního, kdo se o něco pokusí. Řekněte tomu, kdo ve škole zrovna velí, ať je zavře. Jdem, chlapi, čeká nás práce.“

Najednou se za nimi ozval výkřik a MacRae se otočil. „Doktore! Počkejte!“ zavolal Kellyho hlas. Přiběhl a chtěl vědět, jaké jsou další plány. Za ním ze školy vybíhali do ulice další muži.

Doktorovi trvalo několik minut, než připravil další postup, když měl ted' víc mužů. Jeden z velitelů čet, inženýr jménem Alvarez, dostal za úkol zůstat ve škole, udržovat hlídky kolem budovy a také posílat průzkumníky do okolí. Kelly měl dobýt komunikační centrum v půli

cesty mezi městem a kosmoportem. Bylo klíčem k celé situaci, protože ovládalo nejen lokální telefonní síť, ale také rádiové spojení na Deimos a s ním i spojení do všech stanic v okolí Marsu – nemluvě o radarovém majáku a dalších navigačních zařízeních pro lodi ze Země.

Pro sebe si MacRae vyhradil dobytí ústřední kanceláře – hlavního centra Společnosti, kde sídlil Beecher. Byt Hlavního zástupce byl součástí budovy a doktor se těšil, že se dostane do křížku se samotným Beecherem. Vyslal ještě jeden oddíl, aby posílil Marlowovu jednotku v elektrárně, a pak zavelel: „Jdeme, než tu všichni umrznem. Raz! Dva!“ A sám šel příkladem, když se hlučně rozběhl. Jim našel ve skupině Franka. „Co jste v tom baráku tak dlouho dělali? Bojovalo se tam?“

„Dlouho?“ podivil se Frank. „Nebyli jsme tam ani dvě minuty.“

„Ale to nemůže –“

„Nechte toho kecání!“ zavelel doktor. Jim zmlkl a zamyslel se.

MacRae je nechal překročit hlavní kanál po ledě, čímž se vyhnuli možné pasti na mostě. Přebíhali po dvou. Čekající kryli přebíhající a ti, co už přeběhli, se zase rozvinuli na druhém břehu a kryli zbytek. Přechod po ledě byl jako zpomalená noční můra; na zamrzlé hladině se z nich stávaly skvělé cíle, a přesto nemohli spěchat. Jim zatoužil po svých bruslích.

Na druhém břehu je doktor shromáždil ve stínu skladiště. „Obejdeme to z východní strany a vyhneme se obytným budovám,“ zašeptal chraptivě. „A od teďka buďte zticha, jde o kejhák. Nebudeme se rozdělovat, protože nechci, abyste po sobě ve tmě navzájem stříleli.“

Vysvětlil jim, jak obklíčí budovu a pokryjí všechny východy, zatímco samotný MacRae s polovinou oddílu se dovnitř pokusí proniknout hlavním vchodem.

„Když obejdete budovu a narazíte na sebe,“ varoval ty dva, co měli vést oddíly na křídlech, „nebuďte lehké poznat své od jejich. Buďte opatrní. Heslo je 'Mars', odezva 'svoboda'.“

Jim byl v hlavní útočné skupině. Doktor jich nechal šest stát v oblouku kolem dveří ve vzdálenosti asi dvaceti pěti metrů. Někteří si dokázali najít částečný úkryt a ti tři, co byli přímo na rampě před dveřmi, si alespoň lehli.

„Když si nebudete jisti, střílejte!“ přikázal ještě doktor. „A vy ostatní, za mnou.“

To platilo i pro Jima. MacRae došel ke vnějším dveřím a zkusil otevřít. Byly zavřeny. Zmáčkl zvonek a čekal.

Nic se nestalo. MacRae znovu zmáčkl zvonek a klidným hlasem prohlásil do mikrofону: „Pusťte mě dovnitř. Mám důležitý vzkaz pro Zástupce.“

Pořád nic. Doktor změnil hlas, zněl netrpělivě a unaveně. „No tak, pohněte! Vždyť tu umrznu!“

Dveře byly pořád tmavé a tiché. MacRae teď začal nepřátelsky: „Tak jo, Beechere, otevři! Obklíčili jsme to tady a dali jsme ke dveřím nálož. Máš třicet sekund na otevření, pak ty dveře vyhodíme do luf-tu.“

Sekundy pomalu plynuly. „Kéž by to tak byla pravda,“ zašeptal doktor Jimovi a zvedl hlas. „Čas uplynul, Beechere. Jdem na to.“

Dveře zasyčely, jak jimi unikal stlačený vzduch zevnitř, když se propust začala otáčet. MacRae jim pokynul, ať trochu ustoupí; bez dechu čekali, pistole vytaseny a namířeny na místo, kde se dveře otevřou.

Pak se otevřely a vyšel z nich jediný člověk, ozářený zezadu světlem z budovy. „Nestřílejte!“ zavolal pevným a příjemným hlasem.

„Všechno je v pořádku. Už je po všem.“

MacRae se na něj zblízka zadíval: „Ale, doktor Rawlings!“ zvolal.

„Jsem opravdu rád, že zase vidím váš škaredý obličej.“

Kapitola 13

„To je ultimátum.“

Rawlings strávil většinu noci pod zámkem s púltuctem dalších prominentních kolonistů, kteří se snažili Beechera přivést k rozumu.

Když se roznesly zprávy, zejména jak zemřeli Pottlovi, od Beechera se odvrátili všichni s výjimkou jeho kliky patolízalů a podlézavců a profesionálně poslušné policie Společnosti, jejíž většina ale zachovala nestrannost.

Dokonce i Kruger podlehl napětí a snažil se přemluvit Beechera, ať změní své rozhodnutí – a strčili ho k ostatním disidentům, mezi nimiž byl v té době už i hlavní inženýr elektrárny. Byl to ale doktor Rawlings, kdo dokázal přemluvit strážného, aby riskoval zaměstnání a nechal je jít – léčil totiž jeho ženu.

„Nemyslím, že i kdybychom dostali Beechera na Zem, tak by šel před soud,“ poznamenal MacRae k Rawlingsovi a Marlowovi. „Co o tom soudíte vy, doktore?“

Seděli v jedné z kanceláří planetárního centra. Marlowe sem přišel z elektrárny, jen co dostal MacRaeův vzkaz o vývoji situace, a hned se dal do práce. Potřebovali čluny pro migraci, a tak psal depeše do stanic Projektu a dalších táborů pozemšťanů včetně Severní kolonie. Pak se vzdor nevyspání a vyčerpání snažil sestavit vhodnou zprávu pro Zemi, dokud ho MacRae nevyrušil a nenařídil odpočinek.

„Paranoia?“ nadhodil Rawlings.

„Jasný případ.“

„Také si to myslím. Viděl jsem už předtím náznaky, ale nevyvinulo se to plně, dokud mu někdo nezačal odporovat. Musí se podrobit léčbě – v izolaci.“ Doktor Rawlings se ohlédl přes rameno na zavřené dveře, za nimiž byl Beecher.

„Jistě, jistě,“ souhlasil MacRae, „ale když na chvíli zapomenu, že jsem doktor, musím říci, že bych raději viděl toho mizerného darebáka viset. Paranoiu dostanou jenom lidé, kteří mají podstatnou vadu charakteru.“

„Ale to snad ne, doktore,“ protestoval Rawlings.

„Jsem o tom pevně přesvědčen,“ stál na svém MacRae, „už jsem viděl hodně případů, jak v nemocnici, tak mimo ni.“

Marlowe položil šálek a oťel si ústa od kávy. „Ať je to jak chce, já se na pár hodin natáhnu tady na nějaký stůl. Dohlédnete na to, aby mě pak někdo vzbudil, doktore?“

„Jistě,“ souhlasil MacRae, který ho neměl v úmyslu vyrušovat, dokud si pořádně neodpočine. „Žádný strach.“

Jim byl s ostatními zpátky ve škole, kde měli zůstat, dokud je čluny neodvezou do Copais. Paní Palmerová a její pomocnice poletovaly po kuchyni a chystaly pro unavené muže a chlapce mamutí snídaní. I Jim byl k smrti unaven a hladový, ale byl příliš rozrušen na to, aby

pomyslel na spánek, i když už venku začalo svítat.

Zrovna dostal šálek kávy a foukal do ní, když se objevil Smythe.

„Hele, prý jsi dostal toho poldu, co po mně střílel.“

„Ne,“ popřel to Jim, „je teď v nemocnici, akorát jsem ho škrábnul. Viděl jsem ho.“

Smythe vypadal nerozhodně. „Ale co,“ řekl nakonec, „víc než jednou za život se to nestane. Tady máš svůj dlužní úpis.“

Jim na něj překvapeně zíral. „Smitty, ty nějak nejsi ve své kůži.“

„Asi ne. Jen si to vem.“

Jim se prohrábl ve své podvědomé paměti a zacitoval otce: „Ne, díky. Marlowové platí své dluhy.“

Smythe na něj chvíli hleděl. „Ale, jdi do háje, ty nevděčnej ňoumo.“ Pak roztrhal úpis a odkráčel.

Jim se za ním překvapeně podíval. „A co ho žere teď?“ Rozhodl se najít Franka a povědět mu o tom.

Našel ho, ale neměl čas mu nic říct, protože se davem rozlehlo volání: „Marlowe! Jim Marlowe!“

„Kapitán Marlowe je v planetárním centru,“ odpověděl kdosi.

„Ne ten, toho kluka hledám,“ ozval se zase první hlas. „Jim Marlowe! Chtěj tě okamžitě vpředu.“

„Už jdu,“ zavolal Jim. „Co se děje?“ Začal se tlačit ke vchodu a Frank za ním.

Muž, který ho vyvolal, počkal, až se proderou k němu, než odpověděl: „Nebudeš tomu věřit – sám tomu nevěřím. Mart’ani.“

Jim s Frankem vyběhli ven. Před školou stál hlouček více než tuctu Mart’anů. Byli tam i Gekko a G’kuro, ale nikoli K’boomch. Jim také neviděl toho starého, kterého považoval za „pohlavára“ Gekkova kmene. Gekko je spatřil a pozdravil ve vlastním jazyce: „Vítej, Jim-Marlowe, vítej, Frank-Sutton, přátelé stvrzení vodou.“

Z dlaní Gekkových chlopní se ozval jiný hlas: „Ahojky, Jimíku!“ Willis přivedl zachránce, pozdě ale přece.

Měkce zahoukal další hlas. Gekko naslouchal a pak se zeptal: „Kde je ten, který ukradl malého?“

„Cože?“ Jim, který i v nejlepší formě zvládal hlavní jazyk jen s obtížemi, si nebyl jist, zda dobře rozuměl.

„Chce vědět, kde je Howe,“ řekl Frank a odpověděl plynou a docela

správnou mart'anštinou. Howe se pořád ještě schovával u sebe, protože se přes mnohá pozvání odmítal důvěrněji seznámit s Kellym. Gekko naznačil, že by chtěl vejít do budovy. Chlapci byli překvapeni, ale zavedli ho dovnitř. Aby se vtěsnil do propusti, Gekko se musel složit do tvaru připomínajícího věšák na klobouky, ale nakonec se to podařilo. Uvnitř vzbudilo jeho objevení senzaci, asi jako kdyby do kostela vkrácel slon. Jak šel, lidé mu ustupovali z cesty.

Dveře do kanceláře byly ještě menší než propust, ale Gekko to nakonec dokázal, Jim s Frankem mu šli v patách. Mart'an podal Willise Jimovi, pak jemně osahal kliku dveří do Howeovy ředitelny dlaní své chlopně. Náhle zatáhl a dveře úplně vyletěly z rámu, vylomil se nejen zámek, ale i panty. Gekko se ještě více skrčil a vyplnil vstup. Hoši se na sebe podívali, zatímco Willis se uzavřel. Ještě slyšeli Howea říct: „Co to má znamenat? Kdo –“

Pak se Gekko napřímil, jak jen dokázal v místnosti určené lidem, a vydal se zase ven. Hoši zaváhali. „Pojď se podívat, co mu udělal,“ navrhl Frank. Vstoupil do vylomených dveří a nahlédl dovnitř. „Nevidím ho, Jime – vůbec tady není.“

A taky tam nebyl.

Rozběhli se za Gekkem a dostihli ho u propusti. Nikdo jej nezastavil a nikdo nezastavil ani je. Neustálá indoktrinace ohledně chování k Mart'anům jim čistila cestu. Venku se k nim Gekko otočil. „Kde je ten druhý, který chtěl ublížit malému?“

Frank mu vysvětlil, že Beecher je jinde, je to dost daleko a není možné se k němu dostat. „Zavedete nás tam,“ oznámil Gekko a oba je zvedl. Pak si jiný Mart'an přebíral Franka.

Jim byl zase usazen v kolébce pažních chlopní, sám přitom choval Willise. Ten vysunul oči, rozhlédl se a poznamenal: „Pěkná jízda, co?“ Jim si tím nebyl tak jist.

Mart'ané se hnali městem rychlostí snad patnáct kilometrů v hodině, brzy přešli most a dostali se k hlavnímu úřadu. Tam byla rozměrnější propust než ve škole a pojala celou skupinu. Vstupní hala měla strop dost vysoký i pro toho nejvyššího Mart'ana. Jen co se tam ocitli, Gekko postavil Jima na zem, položili i Franka.

Nastalo stejně zmatené překvapení jako ve škole. Přišel MacRae a nevzrušeně obhlédl situaci. „Co je to tu za tanec?“ ozval se.

„Chtějí mluvit s Beecherem,“ vysvětlil Frank. MacRae nadzdvihl obočí a pak se ozval plynou mart'anštinou. Jeden z Mart'anů odpovídal a chvíli se o něčem dohadovali. „Tak jo, já ho přivedu,“ souhlasil nakonec MacRae a pak to zopakoval i mart'ansky. Odešel ke kanceláři a za pár minut se vrátil, před sebou tlačil Beechera, za ním šli Rawlings a Marlowe. „Máte návštěvu,“ řekl MacRae a strčil do Beechera, který se zastavil až uprostřed vstupní haly.

„To je on?“ zeptal se mluvčí Mart'anů.

„To je určitě on.“

Beecher k nim vzhledl. „Co ode mne chcete?“ zeptal se anglicky. Mart'ané jej obstoupili. „Jděte ode mě pryč!“ Domorodci se pomalu přibližovali k sobě a kruh se zužoval, jako když se zadrhává smyčka kolem krku. Beecher se pokusil vyklouznout, ale ohromná chlopeč mu zatarasila cestu.

Sevěřeli se ještě těsněji. Beecher mezi nimi pobíhal ze strany na stranu, pak ho před přihlížejícími zcela zakryla stěna rozevřených chlopečů. „Pusťte mě ven!“ zaslechli ještě. „Nic jsem neudělal! Nemáte právo —“ hlas se zlomil ve výkřik.

Kruh Mart'anů se uvolnil a vzápětí rozpadl. Uvnitř nebyl nikdo, dokonce ani kapka krve na podlaze.

Mart'ané se vydali ke dveřím. Gekko se zastavil a zeptal se Jima:

„Vrátíš se s námi, příteli?“

„Ne, ehm, ne,“ odpověděl Jim, „musím tu zůstat.“ Pak teprve se vzpamatoval a přeložil to.

„A náš malý?“

„Willis zůstane se mnou, vid', Willisí?“

„Jasně, Jimíku.“

„Řekni to Gekkovi.“ Willis vyhověl. Gekko se smutně rozloučil s chlapci i s Willisem a vyšel propustí ven.

MacRae a Rawlings si nervózně šeptali na místě, kde naposledy viděli Beechera; kapitán Marlowe vypadal ospale a zmateně a jen naslouchal.

„Pojď pryč,“ řekl Frank Jimovi.

„Jasně.“

Mart'ané se stále zdržovali venku. Gekko viděl chlapce vycházet, chvíli mluvil s jedním z Mart'anů a pak se na ně otočil: „Kde je ten,

co mluví naší řečí? Musíme s ním mluvit.“

„Myslím, že chtějí doktora,“ řekl Frank.

„Myslíš?“

„Jo. Zavoláme ho.“ Vešli zpátky do budovy a vytáhli doktora z hloučku vzrušených pozemšťanů. „Doktore, chtějí s vámi mluvit, teda jako Mart’ani.“

„Cože? Proč se mnou?“

„To nevím.“

„Co vy na to, šéfe,“ otočil se doktor k Marlowovi. „Chcete se přidat?“

Pan Marlowe si promnul čelo. „Ne, jsem příliš unavený na to, abych zvládl jejich jazyk. Jen jděte.“

„Tak jo.“ Doktor si zašel pro kombinézu s maskou, nechal kluky, ať mu do ní pomohou, a nic nenamítal, když se k němu přidali. Když ale vyšli ven, oba se drželi stranou a jen přihlíželi. MacRae došel ke skupině stojící na rampě a oslovil je. V odpověď zahoukaly hlasy. Zamíchal se do skupiny a hoši viděli, jak mluví, odpovídá a gestikuluje rukama. Trvalo to dost dlouho.

Nakonec MacRae spustil ruce a vypadal unaveně. Mart’anské hlasy zahoukaly něco, co bylo očividně rozloučení, a pak se rychle ale uvolněně vydali k mostu a k jejich vlastnímu městu. MacRae se přisouval zpět nahoru.

„O co šlo, doktore?“ chtěl vědět Jim, když procházeli propustí dovnitř.

„Cože? No, musíš počkat, synku.“

Když vešli do budovy, MacRae popadl Marlowa za paži a vedl ho ke kanceláři, kterou si zabrali. „Vy pojd’te taky, Rawlingsi. Ostatní ať se věnují své práci.“ Oba hoši se k nim ale přidali a MacRae je nechal vejít.

„Asi byste to měli slyšet, jste v tom až po uši. Pohlídej dveře, Jime, ať je někdo neotevře.“

„Tak co se děje?“ zeptal se Jimův otec. „Proč vypadáte tak zachmuřeně?“

„Chtějí, abychom odešli.“

„Odešli?“

„Vypadli z Marsu, zmizeli, vrátili se na Zemi.“

„Cože? A proč to navrhuji?“

„To není návrh; je to rozkaz, ultimátum. Dokonce nám ani nechtějí dát dost času na to, ať přivoláme lodě ze Země. Chtějí, ať odejdeme, každý muž, žena a dítě; chtějí to hned – a nežertují.“

Kapitola 14

Willis

O čtyři dny později se doktor MacRae vpotácel do téže kanceláře. Marlowe ještě pořád vypadal unaveně, ale teď to byl MacRae, kdo působil zcela vyčerpaně. „Zbavte se těch lidí, šéfe.“

Marlowe se rozloučil s návštěvníky a zavřel za nimi dveře. „No?“

„Dostal jste můj vzkaz?“

„Ano.“

„A Prohlášení o autonomii je sepsáno? Lidi se za to postavili?“

„Ano, je napsáno – dost jsme si vypůjčili z amerického Vyhlášení nezávislosti, ale máme to hotovo.“

„Slovíčkaření mě nezajímá. Jak to dopadlo?“

„Je ratifikováno. Ze středisek Projektu jsme měli docela dost překvapených dotazů, ale nakonec to přijali. Asi Beecherovi dlužíme poděkování; díky němu vypadá nezávislost jako dost dobrý nápad.“

„Nedlužíme mu nic! Málem nás kvůli němu pozabíjeli.“

„Jak to myslíte?“

„Hned vám to vysvětlím – ale nejdřív musím vědět všechno o Prohlášení. Složil jsem totiž jisté sliby. Odešlo už?“

„Včera v noci jsme ho vyslali rádiem do Chicaga. Zatím žádná odpověď. Ale teď se budu ptát já: uspěl jste?“

„Ano.“ MacRae si unaveně protřel oči. „Můžeme zůstat. 'Byla to pořádná rvačka, mami, ale vyhrál jsem.' Nechají nás tu.“

Marlowe se postavil a začal chystat záznamové zařízení. „Chcete to rovnou nahrát, abyste to pak nemusel opakovat?“

MacRae zavrtěl hlavou. „Ne. Ať už do oficiální zprávy napíšu cokoliv, rozhodně toho budu muset hodně vynechat. Nejdřív to zkusím vyložit vám.“ Na chvíli se zamyslel. „Jamie, jak je to dlouho, co lidi

poprvé přistáli na Marsu? Víc než padesát pozemských let, vidíte? Myslím, že jsem se za posledních pár hodin naučil o Mart'anech víc, než jsme se o nich dozvěděli za celou tu dobu. A přesto o nich nevím nic. Snažili jsme se na ně dívat jako na lidi, vtěsnat je do našich kategorií. Ale oni nejsou lidé; vůbec se nám nepodobají.“

Potom dodal: „Před miliony let zvládli meziplanetární lety... uměli to a vzdali se jich.“

„Cože?“ nevěřil Marlowe.

„Na tom nesejde. Není to důležité. Je to jen jedna z věcí, na kterou jsem narazil, když jsem mluvil s tím starým, co se s ním setkal i Jim. Mimochodem, Jim si to dost přikreslil; ten starý vůbec není Mart'an.“

„Počkat – co tedy je?“

„No, asi bude pocházet z Marsu, ale není tím, co vy a já považujeme za Mart'ana. Alespoň tak nevypadal.“

„Jak tedy vypadal? Můžete ho popsat?“

„Uh... nedokážu to.“ MacRae vypadal zmateně. „Možná jsme já i Jim viděli, co každý z nás chtěl vidět. Ale to je jedno. Willis se musí vrátit k Mart'anům, a to dost brzy.“

„To je mi líto,“ promnul si čelo Marlowe. „Jimovi se to nebude dvakrát zamlouvat, ale jestli tím budou Mart'ané potěšeni, není to příliš vysoká cena.“

„Nerozumíte tomu, vůbec to nechápete. Willis je klíčem k celé té věci.“

„Rozhodně se do toho zamíchal,“ souhlasil Marlowe, „ale že by byl klíčem?“

„Nemluvte o Willisovi v mužském rodě, on je vlastně 'ona'. No, a teď jsem to udělal sám. Síla zvyku.“

„Je mi jedno, jakého pohlaví ten darebák je. Pokračujte.“

MacRae si chvíli třel spánky. „To je právě ten problém. Je to dost komplikované a nevím, kde začít. Willis je důležitý a není jedno, že je ona. Podívejte, Jamie, není pochyb, že budete historií považován za otce vlasti, ale mezi námi děvčaty, Jim se zasloužil o její záchranu. Je to právě díky Jimovi a Willisovi – Willisově lásce k Jimovi a Jimově neochvějnému přátelství – že dnes kolonisté žijí, místo aby čichali zespodu ke kytičkám. To ultimátum o odjezdu z téhle hroudy byl ústupek Jimovi; původně měli v úmyslu nás prostě vyhladit.“

Marlowovi spadla čelist. „Ale to je nemožné! Mart'ani by něco takového neudělali!“

„Mohli a udělali by to,“ opáčil MacRae věcně. „Už dlouho o nás měli pochybnosti. Beecherovým nápadem s prodejem Willise do ZOO pohár přetekl – ale Jimův vztah k Willisovi to napravil. Nakonec udělali kompromis.“

„Pořád nemůžu uvěřit, že by to udělali,“ nedal se Marlowe, „a není mi ani jasné, jak by to mohli udělat.“

„Kde je Beecher?“ zeptal se MacRae tvrdě.

„Hmmm... ano.“

„Takže, nemluvme o tom, co dokážou a co ne. Nevíme o nich nic... vůbec nic.“

„O tom se nemohu přít. Můžete ale trochu osvětlit tu záhadu s Jimem a Willisem? Proč jim na tom tak záleží? Konec konců je to jen hopsák.“

„Nemyslím, že to dokážu vysvětlit,“ přiznal MacRae, „ale mohu se podělit o několik dohadů. Znáte Willisovo mart'anské jméno? Víte, co znamená?“

„Nevěděl jsem, že nějaké měl – tedy měla.“

„Znamená 'Ten, v němž se pojí naděje světů'. Napadá vás při tom něco?“

„Vůbec nic! Zní to jako jméno pro mesiáše a ne hopsáka.“

„Možná to není vtip. Nebo jsem to taky špatně přeložil. Třeba to znamená 'mladý nadějný' nebo jen 'naděje'. Možná u Mart'anů letí poetická jména jako kdysi u nás. Tak třeba mé jméno 'Donald' znamená 'Vládce světa'. To se moji rodiče moc netrefili. Nebo se třeba jen Mart'ani baví tím, že dávají hopsákům vznešená jména. Věřte nebo ne, znal jsem jednoho pekingského pinče jménem 'Velký šampion Manču, princ Belvederský'.“ MacRae se náhle zatvářil překvapeně. „A víte, co mě teď napadlo? Tomu psovi doma říkali prostě Willis!“

„To snad ne!“

„Už je to tak.“ Doktor se poškrábal ve strništi na bradě a připomněl si, že by se někdy v nadcházejících týdnech měl oholit.

„To ale vlastně ani není náhoda. Jimovi jsem jméno 'Willis' poradil já; asi jsem přitom myslel na toho pekiňáka. Byl to moc roztomilý

d'áblík, vždycky koukal s očima navrch hlavy jako Willis – náš Willis. Což znamená, že jejich jména nemusí zas tak mnoho znamenat.“ Pak seděl tak dlouho beze slova, až to Marlowe nevydržel: „Nějak s osvětlením té záhady nespícháte. Ve skutečnosti si myslíte, že Willisovo skutečné jméno něco znamená, jinak byste s tím nezačal, že jo?“

MacRae se trhnutím posadil vzpříma. „To si tedy myslím, vskutku myslím. Myslím, že Willis je něco jako korunní princezna Mart'anů. Počkat – nic po mně neházejte, není třeba si to tak brát. Bylo to jen přirovnání. Co si myslíte vy, že Willis vlastně je?“

„Já?“ začal Marlowe, „já myslím, že je příkladem exotické marsové fauny, polointeligentní a přizpůsobený svému okolí.“

„Jen prázdná učená slova,“ posteskl si doktor. „Já si myslím, že takhle vypadají Mart'ani, než vyrostou.“

Marlowe se zatvářil pochybovačně. „Nemají vůbec podobnou stavbu těla. Liší se jako hodinky a holinky.“

„To je pravda. A čím se podobají housenka a motýl?“ Marlowe otevřel ústa a zase je zaklapl.

„Nemám vám ty pochyby za zlé,“ pokračoval MacRae, „nikdy nás nenapadlo takovou přeměnu spojovat s vyššími organismy, ať už to 'vyšší' znamená cokoliv. Ale myslím, že to je Willisův případ a právě proto se musí brzy vrátit ke svým lidem. Je teď ve stádiu larvy; brzy se zakuklí – něco jako dlouhá hibernace. Až z toho vyjde, bude z něj Mart'an.“

Marlowe se kousl do rtu. „Není na tom nic nesmyslného – jen mě to překvapilo.“

„Na Marsu je překvapivé všechno. Ještě něco: nikdy jsme na téhle planetě nenašli nic připomínajícího sex. Nějakou konjugaci druhů ano, ale sex ne. Mám pocit, že jsme to přehlédli. Vypadá to, že všichni larví Mart'ani – hopsáci – jsou ženského pohlaví a všichni dospělí jsou muži. Během dospívání se mění. Samozřejmě používám toho názvosloví jen proto, že nemám lepší. Ale pokud je má teorie správná – což rozhodně netvrdím – pak by to mohlo vysvětlit, proč je Willis tak důležitou osobou. Co vy na to?“

„Je toho příliš mnoho najednou, nestíhám to vstřebat,“ řekl Marlowe unaveně.

„Tak napodobte Černou Královnu, ještě jsem totiž neskončil. Myslíím, že Marťani mají ještě jednu fázi, ve které je ten starý, se kterým jsem mluvil – a ta je asi nejpodivnější ze všech. Jamie, umíte si představit, že by lidé měli blízké a každodenní vztahy s Nebem – jejich Nebem – tak běžné jako je vztah mezi řekněme Spojenými Státy a Kanadou?“

„Doktore, já si představím všechno, co mi přikázete.“

„Občas mluvíme o 'jiném světě' Marťanů. Co si pod tím představujete?“

„Nic. Nějaký druh extáze, něco jako to dělají v Indii.“

„Ptám se, protože podle toho, co mi řekli, jsem mluvil s někým z 'jiného světa', myslím tím toho starého. Myslíím, Jamie, že jsem prodnával naší novou kolonizační smlouvu s duchem.“

„Jen se neplašte,“ pokračoval MacRae. „Vysvětlím vám to. Naše vyjednávání k ničemu nevedlo, tak jsem změnil téma. Mimochodem, mluvili jsme anglicky, on se probral Jimovým mozkiem. Znal každické slovo, které Jim zná, a nic co by asi Jim nevěděl. Zeptal jsem se ho, jestli by nás v hypotetickém případě, když bychom mohli zůstat, nechali použít jejich podzemku k přepravě do Copais. Jednou z nich jsem jel na konferenci. Mají to chytře vymyšleno – zrychlení je vždy směrem dolů, jako by ta kabina byla na čepech. Ten starý měl problémy s pochopením, o co mi šlo. Pak mi ukázal globus Marsu – velmi věrný, jen na sobě neměl kanály. Gekko tam byl se mnou, stejně jako tam byl s Jimem. Ten starý si s Gekkem promluvil, přičemž jádrem diskuse bylo, který je teď vlastně rok! Pak se ten globus před mýma očima začal pomalu měnit. Viděl jsem, jak se po povrchu začínají plazit kanály. Jamie, já viděl, jak je stavějí.“

„A rád bych věděl,“ uzavřel, „co za tvora má problém se zapamatováním, které je zrovna tisíciletí. Máte mi za zlé, že jej nazvu duchem?“

„Nemám vám za zlé vůbec nic,“ ujistil ho Marlowe. „Možná jsme my všichni duchové.“

„To byla jedna teorie, Jamie. Mám ještě jinou: hopsáci jsou Marťani a Staří jsou úplně jiná rasa. Hopsáci jsou třetířadí občané, Marťani druhořadí a skutečné vlastníky nikdy nevidíme, protože žijí v podzemí. Je jim jedno, co tady na povrchu děláme, dokud se chováme

slušně. Můžeme se projít parkem, dokonce i chodit po trávě, ale nesmíme plašit ptáky. Nebo je taky možné, že ten starý byl jen hypnotickým preludem, který ve mně vyvolal Gekko, možná jsou tu jen hopsáci a Mart'ani, protože hopsáci mají pro Mart'any nějaký fanatický náboženský význam, asi jako krávy u Hindů. Vyberte si.“

„To neumím,“ odpověděl Marlowe. „Já jsem hlavně rád, že jste pro nás vyjednal povolení k pobytu na Marsu. Asi to bude trvat léta, než Mart'any pochopíme.“

„To to ještě dost podceňujete, Jamie. Ještě pět set let po Kolumbovi běloši studovali americké Indiány a snažili se zjistit, jak to u nich v hlavě funguje – a to byli Indiáni i Evropani lidé, podobní si jako hrášek hrášku. Tohle jsou Mart'ani. Nikdy je nepochopíme; my ani nejdeme stejným směrem jako oni.“

MacRae se postavil. „Potřebuju se vykoupat a vyspat... poté, co si promluvím s Jimem.“

„Ještě počkejte, doktore. Myslíte, že máme šanci tu autonomii prosadit?“

„Musíme. Vztahy s Mart'any jsou osmkrát složitější, než jsme si mysleli; vlastnictví v nepřítomnosti prostě nebude fungovat. Představte si, že bychom se tyhle problémy snažili řešit hlasováním nějakých správců dole na Zemi, kteří nikdy ani neviděli Mart'ana.“

„To jsem nemyslel. Jak moc myslíte, že se budou bránit?“

MacRae se zase poškrábal na bradě. „Už dříve se stalo, že lidé museli bojovat za svou svobodu, Jamie. Já nevím. Záleží na nás, zda přesvědčíme lidi dole na Zemi, že autonomie je nutná. Vzhledem k problémům s nedostatkem jídla a přelidněním, jaké na Zemi mají, udělají všechno, co je nutné k zachování míru a pokračování migrace – jen co si uvědomí, jaké tu máme problémy. Určitě nechtějí nic, co by zdrželo Projekt.“

„Doufejme, že máte pravdu.“

„Z dlouhodobé perspektivy určitě ano, Mart'ani teď hrají za náš tým. No, už půjdu, abych řekl Jimovi, co ho čeká.“

„Nebude se mu to líbit,“ podotkl pan Marlowe.

„Přežije to. Zřejmě si najde jiného hopsáka, naučí ho anglicky a pojmenuje ho Willis. Pak dospěje a přestane si hrát. Nebude to problém.“ Pak se zamyslel a dodal: „Ale rád bych věděl, co se stane s

Willisem.“

Jim to vzal překvapivě dobře. Přijal doktorovo značně cenzurované vysvětlení a přikývl. „No když teda Willis musí hibernovat, tak asi nic jiného nezbyde. Nebudu vyvádět, až si pro něj přijdou. S

Howeem a Beecherem to bylo jiné, ti na něj neměli právo.“

„Tak to má být, synku. Měl by jít s Mart'any, protože ti vědí, jak se o něj postarat, až bude potřeba. Však jsi to viděl, když jsi s nimi byl.“

„Ano.“ Pak Jim dodal: „Můžu ho navštěvovat?“

„Nepoznal by tě. Bude spát.“

„No – a až se probudí, tak mě pozná?“

MacRae se zatvářil vážně. Položil tomu starému stejnou otázku.

„Ano,“ odpověděl popravdě, „zachová si svou paměť.“ Neřekl Jimovi zbytek: že totiž přechodné období bude trvat více než čtyřicet pozemských let.

„No, tak to nebude tak špatné. Stejně teď budu mít spoustu práce se školou.“

„Správný přístup.“

Jim našel Franka a vrátili se do svého starého pokoje, kde zrovna nebyla žádná z Marlowovic žen. Jim si vzal Willise do náruče a řekl Frankovi, co se dozvěděl od doktora. Willis poslouchal, ale bylo to asi na něj moc složité a nijak to nekomentoval.

Nakonec ho to začalo nudit a tak se dal do zpěvu. Vybral si to poslední, co slyšel, nahraný disk, který Frank věnoval Jimovi: „Who's that girl?“

Když dozpíval, ozval se Frank: „Všiml sis, že když tohle zpívá, zní Willis úplně jako holka?“

„Who's that girl?, Willisí?“

Willis se zatvářil uražený: „Willis hodný chlapec!“ ohradil se důrazně.

Digitalizácia a oprava – Davis.